اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

یکشنبه
• ۲۲ خرداد ۱۴۰۱
• ۱۲ ذی‌القعده ۱۴۴۳
• ۱۲ ژوئن ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۳۹۴ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۰۷۶ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

افزایش «حق کمیسیون مسکن» به نفع کیست؟

دلالان همیشه نار اضی

درآمد اصلی مشاوران املاک از طریق دریافت درصدی از مبلغ تبادلی خریدار و فروشنده به‌عنوان حق کمیسیون املاک است. این مبلغ مطابق ارزش ملک، نوع معامله و حتی شهری که معامله در آن انجام می‌شود، متغیر بوده و به‌دلیل واسطه‌گری میان خریدار و فروشنده یا مالک و مستاجر دریافت می‌شود. حق کمیسیون ۱۴۰۱ فروش ملک، معاملات و خریدوفروش، مطابق یک درصد ارزش معامله محاسبه شده و این مبلغ توسط طرفین معامله و به‌طورمساوی تقسیم می‌شود. پس خریدار موظف به پرداخت نیم‌درصد و فروشنده باید نیم‌درصد از ارزش کل معامله را به مشاور املاک بپردازد. پرداخت ۹ درصد مالیات بر ارزش‌افزوده مربوط به نیم‌درصد نیز به این مبلغ اضافه خواهد شد. این محاسبات پیچیده برای تعیین حقوق کمیسیون معاملات املاک از نظر هیچ‌یک از طرفین این بازی، مطلوب و مناسب نیست.
۸

صمت اثر نقدینگی بر اقتصاد را از نگاه کارشناسان بررسی کرد

چاله نقدینگی پیش پای دولت

اقتصاد بدون رشد نقدینگی، دست‌کم در عمل معنا ندارد. وجود این پدیده در اقتصاد ایران نیز امری غیرقابل انکار و طبیعی است. اما موضوع مهم، کمیت و کیفیت نقدینگی است. مقدار نقدینگی نباید آن‌قدر بالا باشد که نتوان ارتباطی منطقی بین آن و شاخص‌های کلان اقتصادی همچون «نرخ رشد اقتصادی» برقرار کرد؛ از همین رو دولت‌ها سعی می‌کنند رشد نقدینگی را کنترل و آن را به مسیر درست هدایت کنند. در دهه گذشته ایران همواره با رشد نقدینگی روبه‌رو بوده و به‌عبارت ساده‌تر «شدت خلق پول» عامل افزایش نقدینگی شده و تورم‌های دورقمی و بالا را رقم زده است. براساس تجربیات جهانی بهبود شرایط اقتصادی صرفا از بستر سیاست‌های پولی امکان‌پذیر نیست؛ بنابراین توجه به ثبات مالی در رسیدن به اهداف اقتصادی کشورها بسیار مهم است. در سال جاری چندین شوک عرضه شامل حذف ارز ترجیحی، تغییر نرخ تسعیر ارز گمرکی، افزایش نرخ جهانی مواد غذایی و افزایش دستمزدها در اقتصاد کشور رخ داده که واکنش سیاست‌گذار پولی باید متناسب با این تحولات باشد تا هم نقدینگی و هم تورم مدیریت شود.
۱۴

به مناسبت روز جهانی منع کار کودک بررسی شد

کودکانی که قربانی سود پسماند می‌شوند
۱۵

عکس: آیدا فریدی

سرمقاله

آمار نادرست ندهیم
۲

یادداشت‌های امروز

کودکان «هیچ‌کس»
۱۶

نقطه آغازین کار کودکان کجاست؟
۱۵

گفت‌وگو

فروش کودکی به قیمت تامین معیشت
۱۶

گزارش‌های روز

افزایش تورم سالانه مسکن
۷

استارت‌آپ‌ها بیشتر از املاکی‌ها به درد مردم می‌خورند

کارشناسان و فناوران بازار مسکن معتقدند مشاوران املاک از دانش کافی برخوردار نیستند. علت این امر به نبود آموزش از سوی نهادهای مرتبط برمی‌گردد. این فعالان تا حد زیادی نسبت به مشکلات مردم درباره خریدوفروش و اجاره بی‌تفاوت هستند و نگرش توسعه‌ای در این زمینه ندارند.

برهمین مبنا لزوم وجود استارت‌آپ‌هایی که با بهره‌گیری از فناوری در این عرصه به‌فعالیت بپردازند، به‌شدت احساس می‌شود.
۱۳

سرمقاله

آمار نادرست ندهیم

بهروز صادقی
روزنامه‌نگار

در حالی‌که مردم به‌ویژه طبقات آسیب‌پذیر جامعه با شرایط سخت معیشتی مواجه هستند، چندی‌پیش در زیرنویس کانال خبر سیمای جمهوری اسلامی از قول وزارت صنعت، معدن و تجارت اعلام شد که نرخ ۹۰ درصد کالاها و اقلام اساسی موردنیاز مردم در ۸ ماه گذشته رشد نداشته است! روز گذشته نیز وزیر جهاد کشاورزی از آغاز مانور نظارت بر زنجیره تامین، تولید و توزیع کالاهای اساسی و رعایت قیمت‌های تعیین‌شده در سراسر کشور خبر داد.

این در حالی است که بهای بسیاری از اقلام موردنیاز مردم به ارقامی بسیار نگران‌کننده رسیده است. آمار و ارقام بازار نیز روشنگر افزایش نرخ‌هایی است که در همین ۱۰ ماه اخیر در فضای اقتصادی و کسب‌وکارکشور انجام شده و هیچ کاری هم از سوی مجریان پیشگیری از این افزایش قیمت‌ها که خود سبب‌ساز آنها بوده‌اند، انجام نشده است.

این همه حاصل برخی تصمیم‌های نابجا در زمانی نابهنگام بوده که در مرحله اجرا با مشکلات و خطاهای جدی روبه‌رو شده و تداوم آن ممکن است مخاطرات سخت و جبران‌ناپذیری به‌دنبال داشته باشد.

یکی دیگر از دلایل اتخاذ سیاست‌های اقتصادی و تحمیل گرانی‌ها به مردم، جلوگیری از قاچاق کالاهای اساسی یا سوخت به کشورهای مجاور اعلام شد. این در حالی است که به عقیده بسیاری از کارشناسان و حتی برخی مسئولان اگر قاچاق هر کالایی از مرزها، ناتوانی در کنترل مرزها تلقی نشود، باید بررسی کرد آیا با افزایش نرخ سوخت به‌ویژه بنزین، میزان قاچاق سوخت که بی‌محابا با صدها و بلکه هزاران وانت و... در مرزهای شرقی کشور یا با لوله‌کشی و پمپاژ سوخت تا دل خلیج‌فارس و دریای عمان انجام می‌شود، مهار شده است؟!

چرا آمار اشتباه می‌دهیم؟ مگر پیش از این در اخبار و به نقل از برخی مسئولان عنوان نشده بود که «با وجود شرایط جنگی در منطقه، امروز در زمینه ذخایر کالاهای اساسی هیچ‌گونه مشکلی در کشور وجود ندارد.»، مگر در خبرها نخواندیم که «در روزهای نخست دولت سیزدهم، دولت نگران ذخایر کالاهای اساسی و ذخایر ارزی بود اما امروز این نگرانی رفع، میزان فروش نفت کشور ۲ برابر شده و از این جهت نگرانی وجود ندارد.»، مگر پیش از ایام عید عنوان نشد که نهادهای دولتی برای رفع فقر مطلق در کشور منتظر شروع سال ۱۴۰۱ نمانند!

در آغاز اجرای طرح «جراحی اقتصادی» اعلام شد فقط نرخ ۴ قلم کالا در کشور افزایش می‌یابد اما از افزایش دومینووار کالاهای مرتبط با همان ۴ قلم و صدها کالای دیگر نمی‌توان چشم‌پوشی کرد.

زمانی می‌توان به جراحی اقتصادی و بازگشت به منطق اقتصاد امیدوار بود که دست‌کم شاهد شناخت دقیق جراحان و سیاست‌گذاران اقتصادی از ریشه مشکلات موجود باشیم. اگر قرار است فرآیند افزایش قیمت‌ها و تورم همچنان با وجود سلاطین و دلال‌ها توجیه شود و کنترل قیمت‌ها با دستور به قیمتی که اصلا گوش ندارد، انجام شود، با نمایشی بیش روبه‌رو نیستیم. کمتر کسی است که نداند، ریشه تورم و افزایش قیمت‌ها در خرج بیش از دخل دولت است؛ خرجی که منابع آن، با وجود تورم از جیب مردم برداشته می‌شود. ریال به ریال خرج مازاد دولت بر دوش مردم می‌افتد و از این‌رو هر ریال آن مهم و قابل‌بررسی است.

گاهی چنین به‌نظر می‌آید که مردم در میان دوسنگ آسیاب یعنی «تورم» و «مالیات» گرفتار شده‌اند. مردمی که با اجرای طرح‌های نیم‌بند اقتصادی و مالیات‌های چندبرابری اخیر در تامین نیازهای معیشتی با مشکل مواجه شده و برخی نیز با توجیه موج گرانی‌ها به بهانه پرداخت «یارانه» در قبال تهدید امنیت غذایی، خود را به تغافل می‌زنند.

در این زمینه باید پرسید مگر نه این است که رهاورد این جراحی اقتصادی باید تسهیل‌کننده شرایط زندگی مردم و تثبیت قیمت‌ها باشد؟ کسانی که مدعی عدم‌رشد نرخ ۹۰ درصد کالاها در ماه‌های گذشته شده‌اند، می‌توانند بگویند در این مدت کدام‌یک از کالاهای موردنیاز جامعه با افزایش قیمت مواجه نبوده است؟ آیا می‌توان آماری از تثبیت نرخ برخی کالاها و خدمات ارائه داد که به بهبود شرایط لازم برای رشد اقتصادی کشور کمک کرده است؟

به‌یقین گذشت زمان نشان خواهد داد که این جراحی اقتصادی کدامین غده چرکین رانت‌ها، سوءاستفاده‌ها و عملکردهای نادرست نابودکننده رشد اقتصادی کشور را برطرف کرده و به ارتقای آن یاری رسانده است.

تکذیب خبر تغییر در نحوه عرضه و قیمت بنزین

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با تکذیب تغییر در چگونگی عرضه و قیمت بنزین در جایگاه‌های سوخت، گفت: شایعاتی که در فضای مجازی منتشر شده، صحت ندارد و روال مانند گذشته بوده و هیچ تغییری در شرایط ایجاد نشده است.

به گزارش ایرنا، در روزهای گذشته فیلمی قدیمی در فضای مجازی منتشر شد. فیلمی که در آن فردی از جمع‌آوری کارت سوخت جایگاه‌داران برای سوخت‌گیری با قیمت آزاد خبر می‌دهد.

انتشار این فیلم باعث شد همزمان با تغییر در نظام پرداخت یارانه و عادلانه‌کردن پرداخت یارانه، برخی از افزایش قیمت بنزین خبر دهند. این در حالی است که پیش از حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی، رئیس‌جمهوری اعلام کرد که بنزین گران نخواهد شد.

بعد ازآن نیز وزیر نفت و سخنگوی دولت اعلام کردند بنزین شامل افزایش قیمت نخواهد شد. هیچ برنامه‌ای از سوی دولت برای تغییر در نحوه و قیمت بنزین وجود ندارد. در واقع، عادلانه‌کردن پرداخت یارانه باعث سوءاستفاده برخی مدعیان شده و با استفاده از این فرصت، به دروغ‌پردازی درباره افزایش قیمت بنزین بپردازند.

در این زمینه، مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با تاکید بر اینکه هیچ ابلاغیه‌ای درباره حذف کارت سوخت جایگاه‌داران از چرخه عرضه بنزین نداشته‌ایم، گفت: شایعاتی که در فضای مجازی منتشر شده، صحت ندارد و روال مانند گذشته بوده و هیچ تغییری در شرایط ایجاد نشده است. علی‌اکبر نژادعلی افزود: قرار نیست از تیرماه کارت سوخت جایگاه‌داران برای سوختگیری با نرخ آزاد حذف شود. وی ادامه داد: همه اخباری که در فضای مجازی و رسانه‌ای کشور در این زمینه منتشر شده، فاقد صحت بوده و تکذیب می‌شود.

توسط رؤسای جمهور ایران و ونزوئلا انجام شد

امضای سند جامع همکاری ۲۰ ساله

امضای اسناد مشترک بین جمهوری اسلامی ایران و ونزوئلا با حضور روسای‌جمهور دو کشور انجام شد.

به گزارش ایرنا، در این مراسم که در مجموعه سعدآباد تهران برگزار شد، اسناد همکاری‌های جامع راهبردی میان دو کشور با حضور رؤسای جمهور دو کشور و جمعی از وزرای دولت سیزدهم انجام شد.

روسای جمهور هر دو کشور در این مراسم نسبت به افزایش همکاری‌ها ابراز امیدواری کردند. در حاشیه این دیدار، آیت‌الله سیدابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهوری کشورمان همراه با رئیس‌جمهور ونزوئلا در نشست خبری با حضور رسانه‌های دیداری و مکتوب شرکت کردند. رئیس‌جمهوری با بیان اینکه سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران همواره ارتباط با کشورهای مستقل بوده، اظهار کرد: ونزوئلا نشان داد در مقابل امپریالیسم و تحریم‌ها مقاومت داشته است. تحریم‌ها برای ملت ایران در این ۴ دهه فراوان بوده اما ملت ایران تصمیم گرفته از این تحریم‌ها به‌عنوان فرصتی برای خود استفاده کند. وی با اشاره به اعتراف مسئولان امریکایی نسبت به شکست پروژه تحریم‌ها علیه ایران، یادآور شد: این به معنای شکست آنها و پیروزی جمهوری اسلامی است. ونزوئلا هم سال‌های سختی را پشت‌سر گذاشته اما سیاست این کشور هم این بوده که برابر تحریم‌ها ایستادگی کند و آنچه ما امروز از این کشور گزارش داریم این است که ابرتورم را پشت‌سرگذاشته و رشد اقتصادی را شروع کرده است. رئیس‌جمهوری تاکید کرد: این گزارش به همه اثبات می‌کند که مقاومت و ایستادگی جواب می‌دهد و دشمن را وادار به عقب‌نشینی می‌کند. رئیسی با بیان اینکه روابط ما با ونزوئلا راهبردی است، ادامه داد: این روابط در ابعاد گوناگونی ادامه دارد و امضای سند همکاری ۲۰ ساله جلوه‌ای از گسترش این روابط میان دو کشور است. در این دولت، همکاری‌هایی با ونزوئلا انجام می‌شود که در حوزه انرژی، نیروگاه‌های حرارتی و صادرات خدمات فنی‌مهندسی و همچنین همکاری در حوزه‌های دفاعی و حوزه کشاورزی است. همه اینها نشان می‌دهد ظرفیت‌های بسیاری برای همکاری بین دو کشور وجود دارد.

وی افزود: از حوزه‌های دیگری که می‌تواند زمینه همکاری باشد، علم و فناوری است تا تجربیات ما را در اختیار ونزوئلا بگذارد. همچنین پرواز تهران-کاراکاس زمینه خوبی برای همکاری بین دو کشور ایجاد و هم در حوزه تجاری و اقتصادی روابط را نزدیک‌تر می‌کند و موجب نزدیکی بیشتر دو ملت می‌شود.

■ پیشگامان نظم نوین جهانی

نیکولاس مادورو، رئیس‌جمهوری ونزوئلا که در حال‌حاضر در ایران به‌سر می‌برد نیز در گفت‌وگوی اختصاصی با شبکه هیسپان تی‌وی هدف اصلی از این سفر را تلاش برای ارتقای راهبردی فرآیند همکاری‌های دو کشور در سطوح عالی‌تر و در راستای پیشرفت ایران و ونزوئلا عنوان کرد.

مادورو تصریح کرد: این فرآیند در سال ۲۰۰۱ توسط هوگو چاوز پایه‌گذاری شد و تمامی این سال‌ها، سعی کردیم به آن تداوم بخشیم. روابط دیپلماتیک ما قدمت ۲۱ ساله دارد و در طول این مدت بر استحکام و تقویت این رابطه برادرانه که براساس همکاری دوجانبه و در راستای پیشرفت و آبادانی دو کشور پایه‌ریزی شده، افزوده شده است.

مادورو از این تحریم‌ها به‌عنوان «تروریسم اقتصادی» یاد کرد و گفت: پس از تحریم تابستان ۲۰۲۰، دولت ایران تصمیم گرفت در واکنش به تحریم‌های رئیس‌جمهوری ترامپ، مقداری نفت به ونزوئلا ارسال کند.

با اینکه در سال ۲۰۲۰ او تهدید کرده بود به کسانی که قصد ورود به حریم ونزوئلا را داشته باشند، حمله می‌کند. خودتان را جای من بگذارید تا بفهمید در مقام رئیس‌جمهوری ونزوئلا چه احساسی داشتم. اینکه، باوجود چنین تهدیدهایی، شاهد عزیمت نفتکش‌های ایرانی باشم؛ واقعه‌ای خارق‌العاده. ونزوئلایی‌ها همه جشن گرفتند.

آن زمان ما در قرنطینه محض قرار داشتیم؛ شرایطی بس دشوار که از ماه مارس تا مه بر ما تحمیل‌شده بود.

مادورو درباره همکاری‌های ایران و ونزوئلا در حوزه گردشگری نیز گفت: به‌زودی پرواز مستقیم میان تهران و کاراکاس برقرار خواهد شد. این پروازها در واقع از ۱۰ سال پیش آغاز شده که هدف ما گسترش حوزه گردشگری است.

وزیر جهاد کشاورزی خبر داد

آغاز مانور نظارت بر نرخ کالاهای اساسی

وزیر جهاد کشاورزی از آغاز مانور نظارت بر زنجیره تامین، تولید و توزیع کالاهای اساسی و رعایت قیمت‌های تعیین‌شده در سراسر کشور از صبح روز شنبه ۲۱ خرداد خبر داد.

سیدجواد ساداتی‌نژاد در برنامه زنده تلویزیونی با اشاره به آغاز مانور نظارت بر زنجیره تامین، تولید و توزیع کالاهای اساسی از صبح شنبه ۲۱ خرداد، گفت: ۴ هزار نفر در کشور نظارت بر زنجیره تامین، تولید و توزیع کالاهای اساسی و مواد غذایی را برعهده دارند. همچنین از بسیج اصناف و بسیج وزارت جهاد کشاورزی استفاده شده است.

وی افزود: در راستای مردمی‌سازی یارانه‌ها و نظارت بر قیمت‌های تعیین‌شده، نظارت بر بخشی از این زنجیره در کارخانه‌های مواد غذایی خواهد بود.

ساداتی‌نژاد کالاهای موردبررسی را شامل محصولات کشاورزی، لبنیات، حبوبات، برنج وارداتی، شکر و روغن عنوان و بیان کرد: از آغاز زنجیره توزیع تا فرآوری در کارخانه و توزیع آنها، مورد نظارت بازرسان قرار خواهد گرفت. تعزیرات هم با توجه به ضوابط جدیدی که برای این دستگاه تعیین‌شده و افزایش اختیارات، به نظارت‌ها کمک می‌کند. در این مانور، قیمت‌ها موردبررسی قرار می‌گیرند و در صورتی که بیش از نرخ تمام‌شده ارائه و عرضه شوند، به تعزیرات معرفی خواهند شد. مردم هم با شماره ۱۲۴ تخلفات گران‌فروشی را به تعزیرات اعلام کنند.

وزیر جهاد کشاورزی درباره اقدام برخی کارخانه‌های لبنی مبنی بر افزایش نرخ محصولات خود، اظهار کرد: شرکت‌های تولیدکننده مواد لبنی فقط نرخ ۴ قلم کالای اساسی که قیمت آنها اضافه و به کارخانجات اعلام شده را می‌توانند افزایش دهند.

وی ادامه داد: گزارشی درباره افزایش مواد لبنی غیر از اقلام اعلام شده به ما رسیده که کارخانه لبنی موردنظر را خواستیم و قرار شد نرخ را کاهش دهند. با تخلفی که انجام‌شده برخورد شد و نظارت مستمر داریم که نرخ محصولات لبنی افزایش داده نشود.

ساداتی‌نژاد یکی دیگر از تخلفات برخی کارخانجات لبنی را کاهش تولید ۴ قلم اصلی خواند و گفت: قرار شد تحت هیچ شرایطی، تولید این ۴ قلم از لبنیات کاهش نداشته باشد.

وزیر جهاد کشاورزی درباره نرخ برنج اظهار کرد: دلیل افزایش نرخ برنج ایرانی کاهش عرضه و برخی سودجویی‌ها بود. در فصل برداشت برنج هستیم که تعدیل (کاهش)هایی بر آن اعمال خواهد شد.

وی تاکید کرد: هم بخش دولتی و هم بخش خصوص، ی برنج خارجی با کیفیت بالاتر وارد کرده که به کاهش نرخ آن می‌انجامد. ۵۰ هزار هکتار اراضی کاشت برنج قراردادی با شرکت بازرگانی دولتی نیز داریم که به محض ورود به بازار منجر به کاهش نرخ برنج ایرانی می‌شود.

تهران-وین؛ بازی در وقت اضافه

«روز خوبی نبود»؛ این تعبیر گروسی، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از قطعنامه چهارشنبه علیه برنامه هسته‌ای تهران است؛ قطعنامه‌ای که در کمتر از دو سال دوباره در واپسین ساعات جلسه دوره‌ای حکام صادر شد تا برجام را باز هم در اتاق احیا، متصل به دستگاه تنفس اجباری در بیم و هراس نگه دارد. هشدار تهران به آژانس مبنی بر قطع دوربین‌های فراپادمانی در سایت‌های اصفهان، نطنز و تهران چندین ساعت زودتر از صدور قطعنامه شورای حکام به صحنِ جلسه در وین رسید.

به گزارش ایسنا، قطعنامه انتقادی به‌دنبال درخواست «محکومیت» امریکا و ۳ کشور اروپایی عضو ۱+۴، تهران را به عدم «شفافیت و پاسخگویی» نسبت به فعالیت‌های صلح‌آمیز هسته‌ای متهم کرده اما قرار نیست پرونده هسته‌ای ایران را راهی شورای امنیت سازمان ملل متحد کند.

در شب مخالفت روسیه و چین و رأی ممتنع هند، لیبی و پاکستان با قطعنامه حکام علیه ایران، موضع‌گیری واشنگتن چندان سخت و تنش‌زا نبود. امریکا ابتدا اعلام کرد؛ «برای دامن زدن یا تقابل برای اهداف سیاسی» به قطعنامه رأی موافق نداده و تاکید کرد به‌دنبال «تنش» نمی‌گردد اما کمتر از ۲۴ ساعت بعد با طرح این پیش‌شرط که «ایران باید از خواسته‌های فرابرجامی دست بردارد» اعلام کرد که «رفتارهای ایران به انزوای اقتصادی و سیاسی بیشتر تهران خواهد انجامید و بحران هسته‌ای را تشدید می‌کند.»

با وجود موضع شفاف ایران در پاسخگویی به ابهامات درباره «منشأ پیداشدن مواد رادیواکتیو در ۳ مرکز هسته‌ای اعلام‌نشده» و همکاری کامل برای «نمونه‌برداری از برخی مراکز هسته‌ای»، ساز ناکوک مدیرکل آژانس انرژی اتمی، گمانه‌زنی‌ها درباره سیاسی بودن مواضع رافائل گروسی و ارتباط آن با سفر اخیر او به تلاویو و دیدار با نفتالی بنت، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی و فشار واشنگتن برای تغییر راهبرد آژانس در قبال ایران را تقویت می‌کند.

با این همه، صدور قطعنامه علیه تهران می‌تواند راه گریز تروئیکای اروپا و امریکا را برای نرسیدن احتمالی به آنچه آنها توافق معقول با ایران می‌خوانند، باز نگه دارد، اما حتی باز هم در بین ۱+۴ هیچ‌کدام به اندازه امریکا به احیای برجام برای ترمیم وجهه آسیب‌دیده بین‌المللی خود نیازمند نیست.

قطعنامه حالا روی میز شورای حکام، منتظر تصمیم تهران است و تهران اعلام کرده «ذره‌ای از مواضع خود عقب‌نشینی نمی‌کند.»

رأی منفی چهارشنبه شب چین و روسیه به قطعنامه علیه ایران، احتمالا به معنی وتوی قطعنامه در سازمان ملل در صورت ارسال احتمالی آن به شورای امنیت است، با این حال اگر تلاش‌ها برای خروج برجام از بن‌بست مذاکرات به نتیجه نرسد و اگر کمای برجام طولانی‌تر شود، احتمالا اروپا پیش از ارسال قطعنامه به شورای امنیت، مکانیسم ماشه علیه تهران را فعال خواهد کرد و این نه‌تنها آینده اقتصاد ایران را با چالشی به‌مراتب بزرگ مواجه می‌کند، بلکه سیاست‌های امریکا در خاورمیانه و جهان را هم به بحران خواهد کشید.

عکس روز

صنعت نمایشگاهی، ابزاری برای توسعه بازار است

برگزاری مراسم روز جهانی نمایشگاه‌ها در ایران

عکس: آیدا فریدی

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس‌کل سازمان توسعه تجارت ایران گفت: صنعت نمایشگاهی ابزاری برای توسعه بازار است، البته نمی‌تواند کل مسیر توسعه را پوشش دهد اما در کنار بخش خصوصی، بهبود حمل‌ونقل و... بخش مهمی است.

به‌گزارش ایرنا، علیرضا پیمان‌پاک در آیین روز جهانی نمایشگاه‌ها با بیان اینکه فعالیت در دولت سیزدهم از طریق تعیین نقشه راه و برنامه کّمی آغاز شده، اظهارکرد: برنامه داشتن با عددگذاری برای رسیدن به اهداف دقیق‌تر است و به‌راحتی در معرض نقد گذاشته می‌شود.

وی با بیان اینکه توسعه تجارت و صادرات الزاماتی از جمله فراهم کردن شرایط لجستیکی، قانونی و پولی و بانکی دارد، خاطرنشان کرد: سازمان توسعه تجارت به سمتی حرکت می‌کند که این نهاد، فرمانده واحد صادرات کشور باشد و بتوانیم از توانایی‌ها، ظرفیت‌ها و نظرات بخش‌های دیگر استفاده کنیم تا سیاست‌گذاری بهترین و کامل‌ترین باشد.

رئیس‌کل سازمان توسعه تجارت ایران افزود: فعالان صنعت نمایشگاهی مجریان بخش‌های توسعه تجارت هستند که به نماینده تجار و صادرکنندگان تبدیل شده و در تعامل با ۳ اتاق بازرگانی، اصناف و تعاون می‌توانند گسترش بازار را بر عهده بگیرند. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه سازمان توسعه تجارت از اجرای سیاست‌ها پشتیبانی می‌کند، تاکید کرد: کارگروهی باید به‌عنوان بازوی مشورتی سازمان تشکیل شود تا بسته‌های سیاست‌گذاری را تهیه کنند و به نتیجه برسانند. وی با بیان اینکه از آغاز فعالیت دولت سیزدهم به‌دنبال مانع‌زدایی بودیم، اظهار کرد: سیاست جدید دولت توسعه بازار است که نقش نمایشگاه‌ها در این بخش باید پیگیری شود.

پیمان‌پاک با اشاره به برقرار نبودن سیستم نرم‌افزاری مناسب، گفت: باید همانند سیستم جهانی بستری نرم‌افزاری فراهم و با سازکار درست افراد شایسته را شناسایی کنیم تا حمایت‌ها هدفمند شود.

وی همچنین با اشاره به نام‌گذاری سال جاری از سوی رهبر معظم انقلاب به سال «تولید؛ دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» تاکید کرد: بر همین اساس، حرکت در حوزه صادرات در مرزهای دانش باید در دستور کار قرار گیرد، به این معنی که از نشست‌های بی تو بی، رمزارزها و... استفاده شود.

این مقام مسئول با بیان اینکه صنعت نمایشگاهی وارد دوره جدیدی شده، تاکید کرد: با توجه به ورود جهان به مسیری جدید در صنعت و تجارت، باید با نوآوری و دیدگاه جدید به این بخش پرداخت که یکی از آنها فناوری است.

گسترش صنعت
یکشنبه
۲۲ خرداد ۱۴۰۱
۱۲ ذی‌القعده ۱۴۴۳
۱۲ ژوئن ۲۰۲۲
شماره ۲۰۷۶
پیاپی ۳۳۹۴

حرکت در بیراهه

استارت‌آپ‌ها بیشتر از املاکی‌ها به‌درد مردم می‌خورند

چاله نقدینگی پیش پای دولت

رونمایی از دستاوردهای «تام ایران‌خودرو»

امسال سال «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» نام‌گذاری شده و در این راستا، شرکت‌های خودروساز به‌سوی دانش‌بنیان شدن حرکت کرده‌اند. استفاده از فناوری، کیفیت محصولات را بهبود می‌بخشد و خودروهای روزآمد وارد چرخه مصرف می‌شود. در این زمینه با حضور معاون علمی و فناوری ریاست‌جمهوری، معاون صنایع حمل‌ونقل وزارت صنعت، معدن و تجارت، مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو، مدیرعامل ساپکو، مدیرعامل شرکت تام و جمعی از مدیران ارشد صنعت خودرو کشور از دستاوردهای دانش‌بنیان شرکت تام در حوزه برق و الکترونیک خودرو رونمایی شد.

عکس: صنعت

تام ایران‌خودرو با تکیه بر دانش طراحی و مهندسی که بیش از دو دهه در صنعت خودرو کسب کرده، به‌دنبال بومی‌سازی و ایجاد ارزش‌افزوده در حوزه پلتفرم برق و الکترونیک خودرو و هوشمندسازی است و در این راستا، برنامه‌های گسترده‌ای در سال ۱۴۰۱ دارد. به گزارش ایکوپرس، در حاشیه بازدید از این شرکت، سورنا ستاری، معاون علمی و فناوری ریاست‌جمهوری خاطرنشان کرد: شرکت‌هایی مانند تام و جتکو مجموعه‌هایی هستند که امیدواریم بتوانند تحول و نوآوری در صنعت خودرو ایجاد کنند، تام اکنون به بلوغی رسیده که ایده‌ها و اقداماتش را می‌تواند برای ایران‌خودرو پیاده‌سازی کند و امیدواریم این نوآوری‌ها بتوانند به داشتن محصولات باکیفیت‌تر کمک کنند.

معاون علمی و فناوری ریاست‌جمهوری افزود: تام بخشی از طراحی‌هایش در اختیار خودش است اما اگر بخواهد نوآوری را توسعه دهد باید از زیرساخت‌های دانشی و استارت‌آپ‌ها استفاده کند.

ستاری گفت: باید به بخش تحقیق و توسعه توجه بیشتری کرد و به سمتی برویم که خودمان محصولات‌مان را طراحی و به سمت دانش‌بنیان کردن صنعت خودرو حرکت کنیم. معاون علمی و فناوری ریاست‌جمهوری با بیان اینکه از همکاری که بین ایران‌خودرو و معاونت علمی ریاست‌جمهوری وجود دارد، راضی هستم، تصریح کرد: کشوری که حدود ۵ میلیون دانشجو دارد و مسئله نیز اشتغال آنهاست، احتیاج به صنعت دارد و گرنه صرف وجود کارخانه نمی‌تواند کارآفرینی کند. ستاری ادامه داد: برای اینکه حرکت به سمت صنعت رخ دهد باید به سمت طراحی برویم، در واقع همین کاری که تام پیگیری می‌کند، یعنی خودمان طراحی کنیم تا نیاز به خارجی‌ها نداشته باشیم.

▣ کانون توسعه خودروهای برقی

در ادامه منوچهر منطقی، معاون صنایع حمل‌ونقل وزارت صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه قرار شده درباره آخرین فناوری‌های جدید در خودروهای الکتریکی و خودران چند کانون ایجاد کنیم، تاکید کرد: با طراحی مجموعه خودرو الکتریکی توسط شرکت جتکو، این مهم شکل گرفت و یکی از اهداف وزارت صنعت، معدن و تجارت است که کانونی ایجاد شود تا شرکت‌هایی که قصد فعالیت در حوزه خودروهای برقی دارند از دانش اندوخته شده در این حوزه استفاده کنند.

وی تصریح کرد: مبحث بعدی، اتصال‌پذیری است. با توجه به سوابقی که تام در حوزه اتوماسیون صنعتی و خطوط تولید صنعتی دارد، قرار بر این شد که یک پلتفرم توسعه داده شود که کارگزاران آن شرکت‌های دانش‌بنیان باشند و تصمیم بر آن شد که یک پلتفرم باز را تعریف کنیم تا همه خودروسازان بتوانند از آن استفاده کنند.

▣ برگرداندن اقتدار گذشته

در ادامه، مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو با تقدیر از نگاه حمایتگر و دلسوزانه معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری به صنعت خودرو، یادآور شد: امروز شاهد کار بزرگ و ارزشمندی بودیم و امیدواریم تام و جتکو فرصت ویژه‌ای باشند برای اینکه از کارخانه به سمت صنعت حرکت کنیم و با تمام توان مراقب این هستیم که شرکت‌هایی مانند تام تبدیل به سازمان‌های صرفا وظیفه‌گرای دولتی نشوند. مهدی خطیبی ادامه داد: اقدامی که شرکت تام موفق به انجام آن شد، یکی از برنامه‌های محوری گروه صنعتی ایران‌خودرو در راستای افزایش کیفیت محصولات تولیدی گروه صنعتی ایران‌خودرو و تعمیق بیشتر ساخت داخل است و به‌دنبال برگرداندن اقتدار و صلابت گذشته گروه صنعتی ایران‌خودرو هستیم. مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو افزود: در تلاشیم با شناسایی و جذب نخبگان و جوانان مستعد و بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و توان دانشی آنها به توسعه صنعت خودرو و کشور بیفزاییم. در این راستا، شرایطی فراهم خواهد شد تا از مشاوره، ایده‌های خلاقانه و همکاری نخبگان ایرانی خارج از کشور که مشتاق خدمت به صنعت خودرو و کشورمان هستند نیز بهره‌مند شویم. وی تاکید کرد: برای تحقق این مهم، از همه ظرفیت‌ها و توان گروه از جمله سخت‌افزار، نرم‌افزار و مغزافزار بهره خواهیم گرفت و با توجه به توصیه‌های اکید رهبر معظم انقلاب و ریاست‌جمهوری در زمینه توسعه فعالیت‌های دانش‌بنیان و افزایش کیفیت صنعت خودرو داخل با کمک دانشمندان کشور، این موضوع همواره فصل‌الخطاب صنعتگران است.

▣ کاهش هزینه بردهای الکترونیکی

کیوان وزیری، مدیرعامل شرکت تام نیز با اشاره به تاکید رهبر معظم انقلاب در راستای دانش‌بنیان شدن تولید، گفت: از سال ۱۴۰۱ و براساس دستور مدیریت ارشد گروه صنعتی ایران‌خودرو، حرکت به سمت دانش‌بنیان شدن پلتفرم برق و الکترونیک خودرو را در دستور کار قرار دادیم و امروز سربلند هستیم که اعلام کنیم یکی از بردهای مهم برق و شبکه الکترونیک خودرو که ماژول کنترل بدنه یا همان BCM و در حال حاضر وارداتی است را می‌توانیم با علم و طراحی کارشناسان تام به سرانجام برسانیم. این محصول به مرحله طراحی و توسعه نهایی رسیده و در نیمه دوم امسال به تولید قطعی خواهد رسید. وی خاطرنشان کرد: به ازای هر برد، کاهش هزینه حدود ۱۰۰ دلاری را خواهیم داشت و توسعه محصول برای برق و شبکه توسط خودمان انجام خواهد شد و نکته مهم‌تر اینکه از این پس، تنها یک برد خواهیم داشت و از وجود تامین‌کنندگان متعدد در محصولات تولیدی بی‌نیاز خواهیم شد.

وزیری یادآور شد: برای اینکه شرکت تام بهره‌ورتر شود، شرکت جتکو به تام ملحق و به زیرمجموعه توانمند طراحی تام افزوده شد و امیدواریم امسال در دانش‌بنیان شدن علم طراحی خودرو در شبکه برق و الکترونیک خودرو بتوانیم خودکفا شویم. گفتنی است، شرکت تام در عمده واحدهای کنترل پلتفرم برق و الکترونیک خودرو و به‌ویژه به طراحی، ساخت و تولید واحدهایی مانند کنترل بدنه (BCM)، جلوآمپر دیجیتال (ICN)، پایش فشار باد چرخ‌ها به روش غیرمستقیم (iTPMS)، واحد ارتباطات مخابراتی تله‌ماتیک (TCU) برای خودروهای متصل همچنین در سامانه‌های کمک راننده پیشرفته (ADAS) ورود کرده است.

در حال حاضر عمده قطعات الکترونیکی خودرو به لحاظ نرم‌افزاری و سخت‌افزاری وارداتی هستند. یکی از قطعات الکترونیکی مهم، ماژول کنترل بدنه (BCM) است که وظیفه کنترل تجهیزات برق و الکترونیک بدنه و کابین خودرو را بر عهده دارد و تامین آن همواره یکی از چالش‌های مهم زنجیره تامین بوده است. قطعه BCM در حال حاضر در مرحله نمونه‌سازی است که تا پایان شهریور ۳ نمونه آن طراحی، تولید و تست خواهد شد و قرار است نیمه دوم سال ۱۴۰۱ به تولید انبوه برسد. در واحد ارتباطات مخابراتی تله‌ماتیک برای خودروهای متصل، پروژه مشترک بزرگی با همکاری سایر شرکت‌های گروه صنعتی ایران‌خودرو و جهاد دانشگاهی شریف، در حال انجام است. در این میان، نمونه اولیه پروتوتایپ ماژول تله‌ماتیک، از سوی شرکت تام برای خودروهای تارا و دناپلاس طراحی و ساخته شده و تاییدیه ایران‌خودرو را دریافت کرده است. طراحی و ساخت نمونه دومی این ماژول نیز در حال حاضر به‌وسیله شرکت تام به پایان رسیده و برای توسعه نرم‌افزار، تحویل جهاددانشگاهی شریف شده است. این مجموعه علاوه‌بر خودروهای هدف تارا و دنا، قابلیت انطباق با سایر خودروهای گروه صنعتی ایران‌خودرو را نیز خواهد داشت.

در مرحله نخست این پروژه، ماژول تله‌ماتیک خدماتی از جمله تماس اضطراری برای برقراری ارتباط با مراکز خدماتی و امدادی هنگام وقوع حادثه یا شرایط بحرانی مانند اورژانس، پلیس ۱۱۰، ارائه خدمات فنی و تعمیرگاهی هنگام بروز نقص فنی غیرمنتظره در خودرو، ردیابی و کنترل خودرو سرقتی، مخابره اطلاعات خودرو برای عیب‌یابی و ارائه خدمات تعمیرگاهی از راه دور و ارتباط خودرو با گوشی‌های هوشمند را فراهم می‌کند. در مراحل دوم و سوم نیز قابلیت‌هایی همچون پایش سرعت و موقعیت خودروهای شرکتی و فرزندان خانواده‌ها، برقراری ارتباط با شبکه‌های اجتماعی، ارتباط اینترنتی لپ‌تاپ و موبایل سرنشینان از طریق وای‌فای درون خودرویی، ارتباط خودرو به خودرو نظیر اخطار تصادف و هشدار نقطه کور و... به سیستم اضافه خواهد شد. در زمینه سامانه‌های کمک راننده پیشرفته یا همان ADAS نیز قرار است با همکاری یکی از شرکت‌های دانش‌بنیان و با استفاده از تجهیزات رادار، امکاناتی از قبیل تشخیص نقطه کور (BSD)، ترمز اضطراری خودکار (AEB) و کروز کنترل تطبیقی (ACC) به خودروها افزوده شود.

بازدید مدیرعامل فولاد خوزستان از «ایده‌پردازان صنعت فولاد»

امین ابراهیمی مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان و هیات همراه از شرکت ایده‌پردازان صنعت فولاد بازدید کردند.

به گزارش خبرنگار روابط عمومی فولاد خوزستان، بازدید یادشده با حضور امین ابراهیمی مدیرعامل، محمد نیکوکار قائم مقام مدیرعامل در حوزه بهره‌برداری، عباسعلی تقوی معاون منابع انسانی و امور اجتماعی و هیات همراه و با استقبال ابراهیم دادرس مدیرعامل شرکت ایده‌پردازان صنعت فولاد و جمعی از مسئولان این شرکت، ۱۱ خردادماه ۱۴۰۱ انجام شد. همچنین این بازدید با هدف بررسی عملکرد فعالیت‌های شرکت ایده پردازان صنعت فولاد و تقدیر بابت کمک‌رسانی به حادثه دیدگان ساختمان متروپل آبادان انجام شد.

مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان اظهار داشت: تلاش‌های مدیرعامل و مجموعه کارکنان شرکت ایده‌پردازان صنعت فولاد در کمک رسانی به حادثه‌دیدگان ساختمان متروپل آبادان قابل تقدیر است.

ابراهیمی گفت: برای یک تغییر باید یک تحول انجام گیرد. همانطور که از نام شرکت ایده پردازان صنعت فولاد پیداست، این مجموعه باید ایده، نظر و پیشنهادهای جدید ارائه و اجرایی نماید.

وی تصریح نمود: شرکت ایده‌پردازان می‌تواند با در اختیار داشتن پروژه‌های جدید در استان، سبد درآمدی خود را با افزایش ۶۰درصدی درآمدها و کاهش ۴۰ درصدی هزینه‌ها افزایش دهد.

در این نشست محمد نیکوکار قائم مقام مدیرعامل فولاد خوزستان با تشکر از زحمات مسئولان شرکت ایده‌پردازان گفت: تلاش مدیرعامل و کارکنان این شرکت در سرعت‌بخشی به انجام پروژه‌ها قابل تقدیر است.

وی افزود: موارد قابل بهبود یادشده از سوی مسئولان شرکت ایده‌پردازان در این نشست با برگزاری جلسات متعدد و پیگیری، قابل برطرف شدن می‌باشد.

به منظور کاهش غبار صنعتی و حفظ محیط زیست

پروژه غبارگیر ۰۴-۲۰ حمل مواد با موفقیت در فولاد خوزستان اجرا شد

تولید پایدار و با کیفیت جهانی با در نظر گرفتن مولفه‌های زیست‌محیطی، راهبرد اصلی شرکت فولاد خوزستان به شمار می‌آید. پروژه‌های فولاد خوزستان در چارچوب طرح‌های اصلی شرکت با اهداف: پایداری تولید، بهینه‌سازی، افزایش ظرفیت، عمومی و پشتیبانی (زیست محیطی، مسئولیت‌های اجتماعی، لجستیک و سازه) اجرا می‌شوند. در سال‌های اخیر شرکت فولاد خوزستان به منظور کاهش غبار صنعتی و سالم‌سازی محیط زیست، پروژه‌های مختلفی را در راستای اهداف راهبردی تعریف و اجرا نموده است. ازجمله این پروژه‌ها، اجرای موفقیت‌آمیز پروژه غبارگیر جدید ۰۴-۲۰ است. کاهش قابل ملاحظه غبار در قسمت حمل مواد شرکت فولاد خوزستان از نتایج قابل توجه این پروژه است.

در ادامه مصاحبه خبرنگار روابط‌عمومی فولاد خوزستان با مهدی زارعی مدیر پروژه‌های زیست‌محیطی را می‌خوانید.

در ابتدا در مورد مشخصات این پروژه توضیح دهید؟

پروژه غبارگیر جدید ۰۴-۲۰ حمل مواد فولادسازی، به منظور جمع‌آوری غبار از محل ریزش آهن اسفنجی در نوار نقاله‌های برج‌های ۱۵۹ و ۰۲-۲۰ (سیلوی ۲۰۰۰ متر مکعبی آهن اسفنجی) تعریف شده است. این پروژه با هزینه ۱۳ میلیارد تومان و ۳۲۰۰۰۰ یورو به مدت ۳۰ ماه تعریف و کار طراحی، تامین و نصب آن به شرکت نوآوران صنعت سبز واگذار شد. محدوده کاری این پروژه، احداث یک مجموعه غبارزدایی شامل سازه غبارگیر و یک دستگاه غبارگیرتر به ظرفیت تقریبی ۳۶۰۰۰ نرمال مترمکعب در ساعت و اجرای شبکه داکتینگ از مبادی تولید غبار در محل‌های ریزش مواد و شوت‌های خروجی است.

در مورد ویژگی‌های این پروژه توضیح دهید؟

در این پروژه از فناوری شرکت TREMA آلمان استفاده شده و دارای ۸۰ تن سازه فلزی، ۵۰ تن تجهیزات مکانیک، ۱۲۰۰ متر پایپینگ و ۹۰۰۰ متر کابل‌کشی است. از ۲۲ نقطه مکش مشخص شده، غبارگیری انجام می‌شود و اجرای پروژه به دلیل کمبود فضا تنها در ۳۰۰ مترمربع اجرا شده است.

نحوه کار غبارگیر به صورتی است که غبار جمع‌آوری شده از نقاط مکش، ابتدا وارد سیکلون شده و یک غبارگیری مقدماتی (بیشتر ذرات بزرگتر) انجام شده و غبار جمع‌آوری شده به محفظه زیر سیکلون انتقال داده می‌شود. بعد از آن با یک شوت آکاردئونی به کامیون تخلیه می‌شود.

پس از غبارگیری مقدماتی، غبار وارد ونتوری شده و به همراه تزریق آب به آن به صورت لجن درآمده و سپس وارد سپریتور شده و غبارگیری تکمیلی انجام می‌شود. در نتیجه این فرآیند هوای پاک از استاک خارج خواهد شد. لجن تولید شده را پمپ‌های تصفیه‌خانه به پساب صنعتی می‌ریزند. جهت انجام عملیات غبارگیری، فن با ظرفیت ۴۴۰۰۰ متر مکعب در ساعت و هد ۱۴۶ میلی بار استفاده شده که این فن توسط یک موتور با توان ۳۱۵ کیلو واتی تغذیه می‌شود.

تغذیه آب اسکرابر با استفاده از یک خط لوله ۶ اینچ با حجم ۷۲ مترمکعب بر ساعت انجام شده و آب برگشتی (لجن) نیز با یک خط ۴ اینچ لوله پلی‌اتیلن منتقل می‌شود.

و سخن پایانی؟

در پایان از حمایت‌های مدیرعامل، معاون برنامه ریزی و اجرای پروژه‌ها، همکاری مجموعه مدیریت بخش فولادسازی، مدیریت زیست‌محیطی و تلاش‌های تیم پروژه پیمانکار، مشاور و کارفرما تشکر و قدردانی نموده و امیدوارم با تکمیل سایر پروژه‌های زیست‌محیطی شاهد موفقیت‌های روزافزون شرکت فولادخوزستان باشیم.

با حضور رئیس هیات‌مدیره انجام شد

پیگیری پیشرفت پروژه‌های توسعه‌ای فولاد خوزستان

جلسه یادشده با هدف پیگیری وضعیت پیشرفت پروژه‌های توسعه‌ای فولاد خوزستان و بررسی و حل مسائل مختلف مربوط به آن‌ها انجام شد.

به گزارش خبرنگار روابط عمومی، این جلسه با حضور رضا طاهری رئیس هیات‌مدیره، محمد نیکوکار قائم‌مقام مدیرعامل در امور بهره‌برداری و توسعه، میثم شهنیانی معاون برنامه‌ریزی و اجرای پروژه‌ها و جمعی از مدیران، مشاوران و پیمانکاران در حوزه اجرای پروژه‌های توسعه شرکت فولاد خوزستان، روز چهارشنبه ۱۸ خردادماه ۱۴۰۱ در سالن کنفرانس ساختمان سردار شهید حاج‌قاسم سلیمانی این شرکت برگزار شد.

میثم شهنیانی معاون برنامه‌ریزی و اجرای پروژه‌ها اظهار داشت: در جلسه یاد شده روند پیشرفت پروژه‌های مختلف مورد بررسی قرار گرفت.

وی افزود: پروژه ساخت خط و پست مقسم ۴۰۰ کیلوولت با پیشرفت ۹۵ درصدی در تابستان سال جاری تحویل شرکت برق منطقه‌ای خواهد شد.

شهنیانی در ادامه بیان داشت: پروژه ساخت کارخانه مگامدول آهن اسفنجی (زمزم ۳) با پیشرفت ۷۶ درصدی و با روند مثبتی در حال تکمیل است.

وی ادامه داد: مگا پروژه پکیج اسلب عریض، مراحل طراحی بیسیک آن تمام شده و طراحی تفصیلی آن در حال انجام است و به موازات آن عملیات رفع معارضین و آماده سازی زمین اجرای پروژه در سایت فولادسازی و بخشی از عملیات اجرایی پروژه مانند ساخت کارگاه قالب زیگمنت جدید در حال انجام می‌باشد.

وی افزود: مراحل طراحی پروژه احداث اکسیژن شماره ۴ در حال انجام است و به موازات آن بخشی از کارهای پروژه مانند اجرای کاندوئیت‌ها و کابل‌کشی مسیر تامین برق، اجرای مسیر پایپ رک لوله‌های ارسالی به شرکت، ساختمان اداری و کولینگ تاور در حال انجام می‌باشد.

گزارش خبرنگار ما حاکی است، در جلسه فوق تمامی ارکان اجرایی پروژه‌های یادشده حضور داشته و نقاط قوت و قابل بهبود پروژه‌ها بررسی شد و رهنمودهای لازم از سوی رئیس هیات‌مدیره در راستای رفع مشکلات و تسریع در روند اجرای پروژه‌ها مورد تاکید قرار گرفت.

یادداشت

حذف ارز ترجیحی و تورم

فرزاد کیاست- عضو اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران

در حالی که قرار بود حذف ارز ترجیحی فقط بر اقلام اساسی و نهاده‌های دامی تاثیرگذار باشد اما دامنه افزایش قیمت به همه اقلام رسیده است. مشکل چندنرخی شدن ارز از دولت‌های پیش شروع شد و رفته‌رفته گسترش یافت.

به باور بسیاری از کارشناسان این موضوع یکی از بزرگ‌ترین اشتباهات دولت‌های گذشته بود. در اصل چندنرخی شدن ارز به بهانه یا با هدف افزایش قدرت خرید مردم و کاهش اثر تورم بر زندگی دهک‌های پایین جامعه اتفاق افتاد اما به نتایج قابل‌قبول نرسید.

موضوعی که از همان ابتدا نیز کارشناسان و فعالان بازار که تجربه سال‌ها فعالیت در بازار سرمایه را داشتند، بارها و بارها درباره ضررهای آن تذکر داده بودند و آن را زمینه فساد مالی و رانت می‌دانستند.

دولت دوازدهم اما همچنان از ارز دونرخی که البته خیلی زود به چندنرخی تبدیل شد، به‌عنوان یک مسکن برای دردهای اقتصاد بهره برد. در این شرایط، واقعیت با هدف‌گذاری دولت در تضاد بود.

همان زمان نیز به‌تدریج قیمت کالای اساسی نیز به‌تبع دیگر اقلام موجود در بازار افزایش یافت و عملا ارز ترجیحی همان میزان اثر ناچیز خود را از دست داد و برعکس، خود به یکی از پایه‌های تورم‌زایی تبدیل شد.

در این سال‌ها، بارها کارشناسان بر لغو این تصمیم اشتباه تاکید کرده‌اند اما اصرار دولت سبب شد هزینه بازگشت از این اقدام نادرست، روزبه‌روز بیشتر شود تا جایی که امروزه این موضوع به یکی از مهم‌ترین و شاید مهم‌ترین چالش دولت سیزدهم تبدیل شده و یک‌بار دیگر این مردم هستند که باید تاوان اشتباهات دولت‌ها را بپردازند و سایه سنگین تورم را تحمل کنند.

ارز ترجیحی که قرار بود قیمت برخی اقلام مانند گندم، جو، ذرت، سویا، روغن خام و دانه‌های روغنی را کنترل کند، هرگز اقدامی ثمربخش نبود.

از سویی اعطای ارز ترجیحی و اختلاف فاحش قیمت این نوع ارز با ارز آزاد، فسادی گسترده و رانتی بزرگ در بحث واردات ایجاد کرد به‌طوری‌که عملا کنترل قاچاق به کشورهای همسایه از دست خارج شد.

به هر حال، دولت سیزدهم از همان ابتدا عزم خود را بر تک‌نرخی کردن ارز جزم و این ارز را از بودجه ۱۴۰۱ حذف کرد اما نکته این است که این اقدام آن‌چنان که باید کارشناسانه انجام نمی‌شود.

در واقع، در حالی که ارز ترجیحی تنها بر اقلام اساسی و نهاده‌های دامی تاثیرگذار بود، جامعه شاهد آن است که دامنه افزایش قیمت به همه اقلام رسیده و این در حالی است که یارانه‌ای که برای دهک‌های پایین در نظر گرفته شده (حتی اگر با همین کیفیتی که دولت عنوان کرده، پرداخت شود) با آنچه در واقعیت و کف بازار در حال رخ دادن است، تفاوت ارزشی معناداری دارد. به عبارت بهتر، اصلاح نظام پرداخت یارانه نه‌تنها دردی را از مردم دوا نخواهد کرد، بلکه تورمی جهشی را بر بازار تحمیل کرده و خواهد کرد.

نکته مهم دیگر اینکه دولت در این موضوع نباید تورم را مالیات پنهان بداند و خلأهای موجود در خزانه را از این مسیر تامین کند. (البته در عمل این‌گونه دیده می‌شود)

دولت سیزدهم در تلاش است یارانه را به‌جای تزریق به زنجیره توزیع و تامین، در اختیار خود مردم قرار دهد.

این سخن رئیس‌جمهوری، وعده بسیار جذابی است اما در شرایطی می‌توان این وعده را گامی به سمت اصلاح اقتصاد دانست که نظارت دقیق بر بازار وجود داشته باشد و با هرگونه افزایش قیمت کالا و اقلام دیگر، برخورد قضایی و جدی شود، نه اینکه خود دولت نیز این تورم را همراهی کند.

نکته مهم درباره آنچه با عنوان جراحی اقتصادی از آن نام برده می‌شود، این است که این جراحی نباید منجر به فلج شدن زندگی مردمی شود که هر سال تورم چندده درصدی را تحمل می‌کنند.

بستر برای واردات مدیریت‌شده خودرو فراهم شد

رئیس کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی گفت: از آنجا که واردات خودرو مطالبه مردم بود و خودروسازان نیز نمی‌توانستند نیاز داخل را تامین کنند، نمایندگان مجلس یازدهم به‌خواسته جامعه پاسخ دادند و با پیگیری بستر تصویب قانون ساماندهی بازار خودرو را فراهم کردند. عزت‌اله اکبری‌تالارپشتی در گفت‌وگو با خانه ملت با اشاره به ابلاغ قانون ساماندهی صنعت خودرو، گفت: براساس این قانون، مجوز واردات مدیریت شده خودرو صادر شد و وزارت صنعت، معدن و تجارت باید با تنظیم آیین‌نامه مربوطه بستر اجرایی شدن آن را فراهم کند. این نماینده مردم در مجلس یازدهم با بیان اینکه در تدوین آیین‌نامه واردات خودرو باید از یک‌سو نیاز مردم به خودرو و از سوی دیگر، حمایت از تولید داخل مدنظر قرار گیرد، ادامه داد: در حال‌حاضر نیاز به خودرو، در بازار انباشت شده و به‌گفته وزیر صنعت، معدن و تجارت، علاوه‌بر تولید کنونی خودروسازان، بازار خودرو دست‌کم به ۵۰۰ هزار خودرو دیگر نیز نیاز دارد تا تنظیم شود. این در حالی است که خودروسازان داخلی توان تولید این تعداد را ندارند. اکبری‌تالارپشتی ادامه داد: هرچند دغدغه مردم در حوزه خودرو، دلیل اصلی تصویب قانون ساماندهی صنعت خودرو بود اما وکلای مردم در خانه ملت نگاهی به ارتقای کیفیت خودروهای داخلی نیز داشتند، زیرا واردات مشوقی برای افزایش کیفیت و استاندارد خودروهای تولیدی خواهد بود.

او با اشاره به ضرورت رقابتی کردن خودروسازی در کشور، تصریح کرد: نمایندگان مجلس یازدهم نمی‌پذیرند که خودروهای تولید شده از سوی خودروسازان پاسخگوی نیاز مردم نباشد و قیمت بالایی نیز داشته باشند، این وضعیت موجب شد نمایندگان با هماهنگی سایر قوا واردات مدیریت‌شده را نهایی کنند.

در گفت‌وگو با کارشناسان صنعت خودرو درباره تولید خودرو برقی مطرح شد

حرکت در بیراهه

تبدیل خودروهای پایه بنزین‌سوز به برقی کارآمد نیست

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

تولید خودرو ارزان‌قیمت یکی از طرح‌ها و برنامه‌هایی است که وزارت صنعت، معدن و تجارت در صنعت خودرو دنبال می‌کند. به‌گفته مدیران صنایع خودرویی وزارتخانه، قرار است این طرح در دو بخش خودروهای بنزینی و برقی دنبال شود. تولیدکنندگان صنعت خودرو عنوان می‌کنند مهم‌ترین قطعات خودرو برقی باتری آن است که نیازمند فناوری بالا بوده و از سوی شرکت‌های محدودی تولید و تامین می‌شود. به‌طور قطع، طراحی بدنه محصولات جدید باید با خودروهای بنزینی قدیمی متفاوت باشد. حال باید دید صنعت خودرو اعم از خودروسازی و قطعه‌سازی به لحاظ زیرساخت‌ها و ظرفیت، چقدر آمادگی تولید این خودروها را دارند؟

سال‌ها قبل بارها از سوی مدیران پیشین شرکت‌های خودروساز شنیده می‌شد که در نمایشگاهی نمونه برقی یک خودرو بنزینی را به نمایش گذاشته‌اند. خودروهایی که پایه سوخت فسیلی دارند ضمن اینکه قیمت‌شان بالاست اگر به خودرو برقی تبدیل شوند به طور قطع قیمت تمام شده آنها افزایش بیشتری خواهد داشت

تحول در زنجیره تامین

آرش محبی‌نژاد، دبیر انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور درباره شرایط صنعت قطعه و تامین قطعات خودرو برقی به صمت گفت: خودروهای برقی تعدادی قطعات الکترونیکی دارند که در حال‌حاضر در ایران تولید نمی‌شوند و وارداتی هستند.

وی افزود: در این میان، پروژه‌هایی تعریف‌شده که این قطعات به‌ویژه باتری، مدارهای الکترونیکی و موتور الکتریکی در کشور ساخته شوند اما اهداف این پروژه‌ها هنوز محقق نشده باوجود اینکه، برنامه‌هایی در این زمینه اجرا شده است.

محبی‌نژاد ادامه داد: در ساخت خودرو برقی به استثنای قوای محرکه و سیستم سوخت‌رسانی، سایر قطعات و سیستم‌ها مانند سیستم تعلیق و... با خودروهای بنزینی و احتراق داخلی یکی است. این مجموعه‌ها در کشور داخلی‌سازی شده و مشکلی در تولید و تامین آنها وجود ندارد؛ در نتیجه قطعه‌سازانی که وابسته به قوای محرکه، گیربکس و موتور نیستند، می‌توانند قطعات را تولید و عرضه کنند. اما در ادامه سهم زنجیره تامین در قوای محرکه در بازار کاهش یافته و پس از همه‌گیر شدن تولید خودروهای برقی و حذف محصولات با سوخت فسیلی، سهم این قطعه‌سازان محدود به قطعات یدکی خواهد شد. این واقعیتی است که در آینده رخ خواهد داد.

دبیر انجمن تخصصی صنایع همگن نیرومحرکه و قطعه‌سازان خودرو کشور با بیان اینکه ضرورت ندارد قطعه‌سازان فعلی آمادگی خاصی در واحدهای صنعتی خود ایجاد کنند، چراکه بازیگران جدیدی وارد میدان خواهند شد، گفت: ممکن است بازیگران جدید از بین قطعه‌سازان فعلی برای تولید موتور، باتری و سیستم‌های الکترونیکی شکل بگیرند یا اینکه تولیدکنندگان جدیدی سرمایه‌گذاری کنند و وارد میدان شوند. این وضعیت آینده صنعت قطعه در قبال تولید خودروهای برقی خواهد بود.

> آرش محبی‌نژاد: در ساخت خودرو برقی به استثنای قوای محرکه و سیستم سوخت‌رسانی، سایر قطعات با خودروهای بنزینی یکی است و در داخل تولید می‌شود

تولید با مشارکت خارجی‌ها

محسن رزمخواه، عضو انجمن قطعه‌سازان تهران درباره داخلی‌سازی قطعات خودرو برقی در کشور معتقد است: خودروهای برقی نیازمند تکنولوژی‌های جدیدی هستند که در کشور موجود نیست. در واقع برای تولید این نوع خودروها باید دانش فنی آنها خریداری شود؛ بنابراین نخست باید با مشارکت شرکت‌های خارجی این نوع خودروها مونتاژ و در ادامه به‌تدریج داخلی‌سازی شوند. وی در ادامه گفت‌وگو با صمت افزود: یکی از قطعات مهم خودروهای برقی، باتری آنها بوده که نیازمند فناوری بالایی است. ما باید بسیار پیش‌تر از اینها، تولید خودروهای برقی را در کشور همزمان با چین، هند و کره‌جنوبی آغاز می‌کردیم اگر این‌گونه می‌شد عقب‌ماندگی صنعت خودرو در محصولات بنزینی به‌نوعی جبران شود.

او تاکید کرد: تولید خودرو برقی باید در کوتاه‌ترین زمان ممکن و با مشارکت یک شرکت خارجی در داخل کلید بخورد.

▣ برقی‌ها گران‌تر از بنزینی‌ها

این فعال صنعت قطعه در پاسخ به این پرسش که آیا تولید خودروهای برقی با قیمت پایین در داخل ممکن است، گفت: در این‌باره دولت باید برای حفظ محیط‌زیست و کاهش آلودگی هوا، یارانه بپردازد تا به‌تدریج داخلی‌سازی آغاز شود.

او عنوان کرد: تولید خودروهای برقی در جهان گران‌تر از بنزینی بوده و تولید اقتصادی آن برای صنعت خودرو کشور بیشتر شبیه یک رویاست.

رزمخواه درباره این برنامه وزارت صنعت، معدن و تجارت در صنعت خودرو گفت: تولید خودروهای برقی بیشتر یک شعار تبلیغاتی است. درباره خودرو ال۹۰ همین بحث‌ها مطرح بود که با قیمت پایین تولید شود اما محقق نشد.

وی اظهار کرد: برای کاهش قیمت باید تیراژ تولید افزایش پیدا کند که با توجه به شرایط اقتصادی و نقدینگی فعلی، ممکن نیست. مشارکت شرکت‌های خارجی نیز با وجود تحریم عملیاتی نیست. تنها شرکت‌هایی که حاضر به همکاری با صنعت خودرو ایران هستند، خودروسازان دست دوم و سوم چینی هستند. از سوی دیگر، پیش‌بینی می‌شود با تداوم تحریم‌ها، نخستین خودرو برقی که وارد بازار کشور خواهد شد، چینی باشد.

او گفت: این خودروها با استاندارد بین‌المللی قابل رقابت نبوده و کیفیت مناسبی ندارند. صنعت خودرو پازل پیچیده‌ای است که در آن باید پارامترهای زیادی کنار هم قرار گیرند تا محصولی تولید شود و قابلیت عرضه پیدا کند.

رزمخواه در پایان اظهار کرد: در جهان، خودرو ارزان‌قیمت برقی وجود ندارد و اگر تولید خودرو برقی در دستور کار است به‌طور قطع، با قیمتی بالاتر از خودروهای بنزینی تولید خواهد شد.

فعالیت‌های نمایشی

در ادامه حسن کریمی‌سنجری از کارشناسان صنعت خودرو درباره تولید خودرو برقی در کشور به صمت گفت: اهمیت تولید خودرو برقی برای توسعه صنعت خودرو و رفتن به سوی سگمنت‌های جدید، بر کسی پوشیده نیست اما اینکه چگونه در این مسیر حرکت کنیم، نیازمند تدوین استراتژی است. به‌عنوان مثال در گذشته بارها از سوی مدیران پیشین شرکت‌های خودروساز شنیده می‌شد که در نمایشگاهی نمونه برقی یک خودرو بنزینی را به نمایش گذاشته‌اند یا اینکه امروز از تولید تارا و شاهین برقی سخنانی می‌گویند. در این‌باره باید چند نکته مورد توجه قرار گیرد.

وی اظهار کرد: خودروهایی که پایه سوخت فسیلی دارند ضمن اینکه قیمت‌شان بالاست، اگر به خودرو برقی تبدیل شوند، به‌طور قطع قیمت تمام‌شده آنها افزایش زیادی خواهد داشت.

این کارشناس صنعت خودرو تصریح کرد: در جهان، شرکت‌های بزرگ بین‌المللی برای توسعه محصولات برقی، فعالیت‌های گسترده‌ای دارند. آنها از ابتدا خودرو برای سوخت برقی طراحی می‌کنند و به این ترتیب، خودروهایی کاملا جدید در نمایشگاه‌های بین‌المللی به نمایش درمی‌آید.

کریمی‌سنجری اظهار کرد: استراتژی فعلی صنعت خودرو برای تولید خودرو برقی، اشتباه است و این موضوعی نیست که خودروساز نسبت‌به آن آگاه نباشد. این امر حاکی از آن است که خودروساز اراده جدی برای تولید خودرو برقی ندارد و رونمایی از محصولات برقی، بیشتر برای تبلیغات است.

این کارشناس صنعت خودرو در ادامه سخنان خود با بیان اینکه اگر بخواهیم به لحاظ اقتصادی، مهندسی تولید خودروهای برقی را دنبال کنیم، باید از ابتدا خودرو برقی طراحی و تولید شود، گفت: باید برای خودرو برقی پلتفرم و بدنه خاص طراحی کنیم، زیرا ماژول‌های خودروهای سوخت فسیلی، هزینه‌ها را افزایش خواهد داد و تبدیل آنها صرفه‌اقتصادی نخواهد داشت.

او تاکید کرد: تدوین استراتژی صنعت خودرو برای محصولات برقی از سوی سیاست‌گذاران ضروری است و در ادامه باید رویکرد جدید به خودروسازان ابلاغ و روند اجرای آن پیگیری شود.

▣ تولید جزیره‌ای، پاسخگو نیست

کریمی‌سنجری به رویکرد دوم برای تولید خودروهای برقی در کشور اشاره کرد و گفت: نسخه مکمل رویکرد نخست که بر تولید خودرو برقی از ابتدا تاکید می‌کند این است که نباید اجازه داد ظرفیت خودروسازی برای تولید خودروهای برقی تکه‌تکه شود. به این معنا که هر شرکت خودروساز به‌طور جداگانه برای تولید خودرو برقی سرمایه‌گذاری کند، زیرا خودروسازان به اندازه کافی نقدینگی برای توسعه محصولات برقی در اختیار ندارند؛ بنابراین باید تمام توان خودروسازی کشور اعم از بخش دولتی (خصولتی) و خصوصی روی طراحی یک پلتفرم متمرکز شود.

کریمی‌سنجری با تاکید بر دو اشکالات عمده در رویکرد تولید خودرو برقی در کشور، عنوان کرد: نخستین آن تبدیل خودروهای پایه بنزین‌سوز به برقی بوده و دیگری سرمایه‌گذاری جداگانه هر شرکت خودروساز برای تولید این محصولات است.

او یادآور شد: فعالیت‌های جداگانه با توجه به کمبود نقدینگی، در ادامه تولید انبوه این خودروها را با مشکل مواجه خواهد کرد؛ بنابراین برای طراحی نخستین پلتفرم خودرو برقی که قرار است به تولید انبوه برسد باید تشریک‌مساعی شده و تقسیم کار شود یعنی برخی سیگمنت‌ها را یک شرکت خودروساز تولید کند و باقی را خودروساز دیگر.

کریمی‌سنجری در پایان یادآور شد: با توجه به توان فنی‌مهندسی و نیز قدرت مالی صنعت خودرو کشور ضرورت دارد یک پلتفرم مشترک برقی طراحی و کار از این نقطه آغاز شود. اما به‌طور قطع، رویکرد فعلی حرکت در بیراهه است.

> حسن کریمی‌سنجری: با توجه به توان فنی‌مهندسی و نیز قدرت مالی صنعت خودرو ضرورت دارد یک پلتفرم مشترک برقی طراحی و کار از این نقطه آغاز شود

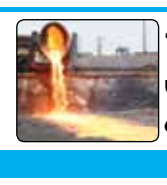
سخن پایانی

تولید خودروهای برقی یکی از ضرورت‌های صنعت خودرو کشور است، چراکه پیش‌بینی‌شده تا کمتر از یک دهه دیگر، تردد خودروهای بنزینی در برخی شهرهای جهان محدود خواهد شد. آلودگی هوا، صنعت خودرو جهان را به این سمت سوق داده که خودروهای سبز یا پاک جایگزین محصولات احتراق داخلی شود. اگرچه به‌گفته کارشناسان محیط‌زیست باتری خودروها هم در آینده یکی از منابع آلاینده خاک خواهند بود اما با تمام این مسائل، صنعت خودرو در حال حرکت به سمت تولید خودروهای برقی و جدا شدن از محصولات با سوخت بنزینی و گازوئیلی است.

با توجه به عقب‌افتادگی صنعت خودرو کشور از خودروسازی جهان، ضرورت دارد شرکت‌های خودروساز به‌طور جدی به سمت تولید خودروهای برقی ورود کنند. البته فعالان صنعت خودرو معتقدند قطعات کلیدی برای تولید این خودروها باید وارد شود و اگر بنا بر داخلی‌سازی است این مسیر نیازمند سرمایه‌گذاری جدیدی است اما آنچه مسلم است با تولید انبوه خودرو برقی، برخی قطعه‌سازان از جمله تولیدکنندگان موتور، گیربکس و... محدود به بازار لوازم یدکی شده و از زنجیره تامین خودروساز حذف خواهند شد؛ واقعیتی که دیر یا زود اتفاق خواهد افتاد. از سوی دیگر، بنا بر نظر قطعه‌سازان در ابتدای امر باید کار با مونتاژ و مشارکت یک شرکت خارجی آغاز و به‌تدریج داخلی‌سازی انجام شود.

البته کارشناس صنعت خودرو نظر دیگری داشته و تاکید دارند که با تشریک‌مساعی خودروسازان فعال کشور باید یک پلتفرم مشترک طراحی شود تا تولید انبوه برقی‌ها رخ دهد.

در حال‌حاضر برنامه تولید خودرو برقی بیشتر تبلیغاتی بوده و تبدیل برخی خودروهای بنزینی به برقی حاکی از نمایشی بودن این موضوع است، چراکه نقدینگی کافی برای تولید انبوه وجود ندارد و حرکت به سوی محصولات برقی فقط محدود به نمونه‌سازی شده است.

«ره‌نگاشت آب» شاه‌کلید حل مشکل آب فولاد مبارکه

بازار از دست‌رفته جایگزین ندارد

نابرابری در توزیع سرمایه‌گذاری

مروری کوتاه بر ظرفیت‌های معدنی کشور

سلسله مشکلات و دغدغه پیشرفت

ایران با برخورداری از حدود ۷۰ نوع ماده معدنی، یکی از غنی‌ترین کشورهای جهان در حوزه مواد معدنی است. میزان ذخایر کشف‌شده مواد معدنی در کشور به حدود ۳۷ میلیارد تن می‌رسد و برآوردها نیز نشان می‌دهد ذخایر بالقوه معدنی حدود ۶۰ میلیارد تن است و ارزش این ذخایر معادل ۱۴۰۰ میلیارد دلار برآورد شده است. البته این محاسبات براساس اکتشافاتی با عمق کمتر از ۱۰ متر است و در صورت انجام اکتشافات عمقی، میزان ذخایر معدنی افزایش چشمگیری خواهد داشت.

باوجود این خصوصیات مهم معدنی ایران، حجم سرمایه‌گذاری‌های انجام‌شده در این بخش متناسب با ظرفیت و توانایی‌های حوزه معدن نیست. شاید بتوان گفت به‌دلیل وجود درآمدهای نفتی، تاکنون مزیت اقتصاد معدنی کشور ما به‌طور جدی دیده نشده، این در حالی است که به‌نظر می‌رسد سرمایه‌گذاری در این بخش می‌تواند تولید ناخالص ملی و درآمد سرانه را افزایش دهد و در نتیجه مسیر را برای شکوفایی و توانمندسازی اقتصاد هموار سازد. البته از سویی دیگر به‌دلیل زمان‌بر بودن بازگشت سرمایه و ریسک‌های پنهان موجود به لحاظ میزان ذخایر اکتشافی، سرمایه‌گذار با چالش‌های متعددی روبه‌رو است. به هر حال تامین سرمایه از مهم‌ترین دغدغه‌های فعالان بخش معدن است که با توجه به هزینه‌بر بودن کار معدن نیاز به حمایت جدی برای آن وجود دارد. در این راستا سرمایه‌گذاری خارجی در صورت تغییر شرایط فعلی نیز می‌تواند کمک‌کننده باشد. باید توجه داشت استفاده از ظرفیت کشورهای مطرح در زمینه معدنکاری و تعامل سازنده با آنان الزاما با منافع ملی در تقابل نیست، بلکه با نگرش مثبت و تعامل سازنده می‌تواند بسیار مفید باشد. از طرف دیگر دغدغه‌های سرمایه‌گذار نیز باید مورد توجه قرار گیرد. نباید احساس عدم امنیت در سرمایه‌گذار وجود داشته باشد، زیرا احساس عدم امنیت گاهی از ناامنی بدتر است و این بزرگ‌ترین چالش بخش معدن است که امکان جذب سرمایه‌گذار خارجی را نیز بسیار مشکل می‌کند.

عکس: آیدا فریدی

بازار ایران به محصولات معدنی افغانستان نیاز دارد و برای دسترسی به این بازار باید مشکلات را با مذاکره، از پیش پا برداشت

ظرفیت بسیار بالاست

رئیس کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس شورای اسلامی با تقدیر و تشکر از مسئولان فعال در بخش معدن می‌گوید: ظرفیت‌های معدنی کشور ما بسیار بالاست.

سیدمحمدصالح جوکار، نماینده یزد و صدوق در مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با تسنیم به ظرفیت‌های بخش معدن کشور اشاره کرد و گفت: ظرفیت بخش معدن کشور بسیار بالاست و در قانون برنامه ششم نیز توجه ویژه‌ای به این ظرفیت‌ها شده است. وی با بیان اینکه در حوزه معدن در بخش اکتشاف و بهره‌برداری و مقابله با خام‌فروشی قانون تکالیفی را مشخص کرده، افزود: فرصت‌های زیادی در بخش اکتشاف معادن در کشور وجود دارد، اما متاسفانه تاکنون کمتر به این موضوع توجه شده است.

از اعداد تا واقعیت

رئیس کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس شورای اسلامی گفت: مسئولان در گزارش‌های آماری اطلاعاتی را ارائه می‌کنند که جای تقدیر دارد اما باید از همه ظرفیت‌ها بهره‌برداری کرد و به سمت بهره‌برداری از همه معادن و ظرفیت‌ها رفت.

اهمیت پایین‌دستی‌ها

جوکار بر ضرورت جلوگیری از خام‌فروشی معادن تاکید کرد و گفت: باید با تکمیل زنجیره ارزش و جلوگیری از خام‌فروشی به صنایع پایین‌دستی توجه بیشتری شود و قطعات موردنیاز در صنایع پایین‌دستی تهیه و تولید شود.

رئیس کمیسیون شوراها و امور داخلی مجلس شورای اسلامی با تاکید بر اهمیت فعال شدن معادن راکد و غیرفعال، بیان کرد: معادن غیرفعال باید به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی واگذار شود تا به‌نحو مطلوبی به بهره‌برداری برسد.

دستگاه‌های فرسوده را هم باید از رده خارج کرد تا با استفاده از دستگاه‌ها و فناوری‌های جدید بهره‌وری و کارآیی افزایش یابد.

توسعه دیپلماسی اقتصادی

یکی دیگر از ظرفیت‌های مغفول معادن کشور، توسعه دیپلماسی اقتصادی و تعمیق همکاری‌های بین‌المللی است، اما به‌دلیل ضعف در تماس و مذاکره، این مهم مورد بی‌توجهی قرار گرفته است. رضا محتشمی‌پور، معاون معدنی وزیر صنعت، معدن و تجارت، محور یادداشته را از اولویت‌های مجموعه معاونت معدنی دانست و گفت: هدف ما این است که نقش نظام مهندسی را در فعالیت‌های معدنی و نظارت، بیشتر و تصمیمات سیاسی را کمتر کنیم که قدم اول آن حفظ فاصله میان سیاست و سازمان نظام مهندسی است.

وی معتقد است بازار ایران به محصولات معدنی افغانستان نیاز دارد و باید مشکلات را با مذاکره، از پیش پا برداشت و آنچه موجب توقف کار شده را رفع کرد. محتشمی‌پور افزود: در عراق نیز بازار فروش خوبی داریم، اما این به‌معنای موفق بودن دیپلماسی اقتصادی ما نیست، زیرا در این زمینه آسیب‌های غیرقابل پیش‌بینی وارد می‌شود.

باز هم پای ماشین‌آلات در میان است

کمبود ماشین‌آلات فصل مشترک تمام موضوعات معدنی است. محتشمی‌پور هم بر اهمیت این موضوع تاکید می‌کند اما معتقد است نباید اجازه دهیم این مشکل استفاده از ظرفیت‌های معدنی را به تاخیر بیندازد و سرعت حرکت بخش معدن را کند کند.

معاون معدنی وزیر صنعت، معدن و تجارت معتقد است با برداشتن برخی موانع بخش دولتی می‌توان ماشین‌آلات موردنیاز را تامین کرد و اجازه نداد برخی برای بهره‌برداری از ظرفیت معادن گلوگاه‌سازی کنند.

معضلی به‌نام حقوق

یکی از موانعی که پیش پای بهره‌برداران معدنی قرار دارد موضوع مبهم و پرحاشیه حقوق دولتی است. محتشمی‌پور در این باره گفت: متاسفانه در این بخش مبانی محاسباتی قابل‌استفاده و دارای پشتوانه علمی درستی نداریم و در این زمینه نمی‌توانیم از عملکرد دفاع کنیم، زیرا در فرآیند اخذ این مطالبات، مشکلات و عدم شفافیت داریم.

سخن پایانی

براساس آخرین آمار، تعداد کل معادن کشور در سال گذشته ۱۰ هزار و ۱۷۰ واحد بوده که از این تعداد ۶۸۶۱ معدن فعال و ۳۳۰۹ معدن غیرفعال در کشور شناسایی شده است. همچنین بررسی‌ها نشان می‌دهد در حال حاضر در معادن کوچک بین ۲۰ تا ۵۰ نفر و در معادن بزرگ بیش از ۳۰۰ نفر مشغول کار هستند و میزان اشتغال حوزه معدن و صنایع معدنی در مجموع به بیش از ۶۰۰ هزار نفر می‌رسد که اگر معادن غیرفعال نیز فعال شوند، آمار شاغلان در این بخش به بیش از یک میلیون نفر خواهد رسید.

این آمار حکایت از اهمیت ظرفیت حوزه معدن و صنایع معدنی در توسعه و آبادانی کشور دارد و در شرایطی که اقتصاد نفتی یکی از ابرچالش‌های اقتصاد کشور است و باوجود آنکه طی یک دهه گذشته بارها بر حذف درآمدهای نفتی از بودجه جاری کشور و بر جایگزینی آن با صادرات غیرنفتی تاکید شده و در سند تحول دولت نیز این موضوع تکرار شده، استفاده از ظرفیت معدن و صنایع معدنی با بهره‌گیری از تکنولوژی‌های نوین و فناوری و همچنین، گسترش فعالیت‌های تحقیقاتی و مهندسی برای ایجاد نوآوری در فعالیت‌های اکتشاف و استخراج با کمترین هزینه و بیشترین ارزش افزوده، می‌تواند ظرفیت‌های این بخش را در رشد و توسعه اقتصاد بدون نفت محقق سازد. البته در این راستا، مدیریت صحیح و اصولی با نگاه به آمایش سرزمین و بازار جهانی محصولات حوزه معدن باید موردتوجه باشد تا این ثروت عظیم گرفتار استخراج بی‌رویه و خام‌فروشی نشود.

No.2

ONE STAGE TENDER INTERNATIONAL CALL
FOR
PURCHASE OF 10000 MT BAKED ANODE BLOCK

Iran Alumina

TENDER No.: j/12 DATE: 8th/June/2022

1. Subject.: Iran Alumina Company (IAC) intends to purchase high quality Baked Anode Block, in amount of **10000 MT** for using in its Primary Aluminum Reduction Smelter Plant through one stage Tender according to following conditions as mentioned in the relevant Tender documents.:

2. Bid Bond Guarantee.: 170.000 Euro/or 48.206.700.000 Rials

3. Tender proposal.: Since the tendering is to be done in one stage ,thus the eligible Bidders should follow and regard the Tender instructions and present and submit all of required justified documents and the mentioned Tender envelopes in one package together.

4. Closing Date.: The eligible Bidders should submit their Bids/proposal to the central administration office as mentioned below and also in the Tender documents before 16:00 pm ,local time , on the day **19th july ,2022** .

5. Opening Date.: 26th july , 2022 on 10:00 AM

6. Contact information .: For more details and receiving the relevant Tender documents , the Bidders can refer to the following contact information.

Add.: Km 7 of Sankhast Road, city of Jajarm, Northern Khorasan Province, IRAN, P. O. Box:1135-94415 legal and contractual Affairs.

Tel .: 0098-58-32604467-32604246 - 0098-21-86073184

Fax.: 0098-58-32272487 - 0098-21-88833748

website: www.iranalumina.ir **E-mail.: aluminumjajarm@gmail.com**

IRAN ALUMINA CO
en.iranalumina.ir

شماره ۱۳۳۰۲۶۲

آگهی مناقصه عمومی دومرحله‌ای شماره ۰۹-۱۴۰۱

شرکت سهامی برق منطقه‌ای هرمزگان

شرکت سهامی برق منطقه‌ای هرمزگان در نظر دارد نسبت به "خرید ترانس‌های قدرت ۶۳/۲۰ کیلوولت ۵۰MVA و ترانس‌های زمین - کمکی پست بهمن" ازطریق برگزاری مناقصه عمومی دومرحله‌ای اقدام نماید. لذا از متقاضیان شرکت دراین مناقصه دعوت بعمل می‌آید، جهت دریافت اسناد مناقصه به سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir مراجعه ونسبت به واریز مبلغ ۱،۰۰۰،۰۰۰ ریال بصورت الکترونیکی به شماره حساب ۴۰۰۱۱۰۳۱۰۴۰۲۵۱۸۷ بنام تمرکز وجوه درآمد حق انشعاب و سایر درآمدها از تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۲ لغایت ۱۴۰۱/۰۳/۲۵ اقدام ویک نسخه ازاسناد مناقصه را دریافت نمایند. با توجه به اینکه کلیه مراحل برگزاری مناقصه ازدریافت اسناد تا ارائه پیشنهاد ازطریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار می‌گردد؛ لازم است درصورت عدم عضویت قبلی شرکت‌ها درسامانه فوق مراحل ثبت‌نام درسایت مذکور انجام و نسبت به دریافت گواهی امضاء الکترونیکی اقدام نمایند. شرکت‌کنندگان می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۳۳۳۳۱۷۰۰-۴ داخلی ۲۰۷۹ و درخصوص سامانه با داخلی ۳۰۰۰ تماس حاصل فرمایند. ثبت شماره تلفن، فکس و ایمیل ازسوی شرکت‌کنندگان درسامانه الزامی می‌باشد.

الزامات:

۱-فقط تولیدکنندگان داخلی یا نمایندگان رسمی آنها مجاز به شرکت دراین مناقصه می‌باشند.

توضیحات:

۱. مبلغ تضمین شرکت درفرآیند ارجاع کار ۱۲،۴۳۲،۶۵۷،۵۴۷ ریال است که باید به صورت ضمانتنامه معتبر بانکی و یا واریز نقدی به نفع خریدار در روز برگزاری مناقصه تسلیم گردد.

۲. دستگاه نظارت: معاونت طرح و توسعه/مجری پست‌های شرکت سهامی برق منطقه‌ای هرمزگان می‌باشد. شرکت‌های متقاضی می‌توانند درخصوص سؤالات‌فنی خود با شماره ۰۹۱۵۵۵۱۵۱۵۶ آقای مهندس ابریشمی تماس حاصل فرمایند.

۳. حداکثر مهلت تحویل اسناد به دبیرخانه این شرکت تا ساعت ۸ صبح روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۷ و بازگشایی پاکات رأس ساعت ۱۰ صبح همان روز در محل امور تدارکات و قراردادها می‌باشد.

۴. به پیشنهادات مشروط مبهم مخدوش و فاقد سپرده و پیشنهاداتی که بعد از موعد مقرر به دبیرخانه این شرکت ارسال گردد مطلقاً ترتیب اثرداده نخواهد شد.

۵. آگهی ما درسامانه www.setadiran.ir بخش ثبت‌نام/پروفایل تأمین‌کننده/مناقصه‌گر، قابل مشاهده می‌باشد.

روابط عمومی شرکت سهامی برق منطقه‌ای هرمزگان

آگهی فقدان سند مالکیت

آقای نیما قنبری برابر وکالتنامه شماره ۲۱۳۷۷ مورخ ۱۴۰۰/۱۱/۱۹ دفتر ۱۱۳ کرج از طرف مالک آقای مهدی مقیمی ضم تسلیم دو برگ استشهادیه تصدیق شده اعلام نموده است که سند مالکیت ششدانگ یکدستگاه آپارتمان مسکونی واقع در طبقه زیرزمین قطعه اول تفکیکی به مساحت ۱۲۶/۴۷ مترمربع به شماره پلاک ۶۰۵۷ فرعی باقیمانده از پلاک ۱۶۱ اصلی مفروز و مجزی شده از پلاک ۶۰۵۷ فرعی از اصلی مذکور واقع در اراضی حوزه ثبتی شهرستان کرج ذیل صفحه ۲۲۳ دفتر ۳۲۲۸ و ثبت ۹۵۷۰۲۶ به نام متقاضی ثبت و سند به شماره چاپی ۰۴۲۷۶۶ صادر و تسلیم شد سپس تمامی مورد ثبت برابر سند رهنی به شماره ۵۸۴۱۰ مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۱۰ دفتر ۶۱ کرج در رهن پارسیان قرار می‌گیرد که سند مالکیت به علت سهل‌انگاری مفقود گردیده است لذا تقاضای صدور سند مالکیت المثنی نموده است. لذا مراتب به استناد ثبصره یک اصلاحی به ماده ۱۲۰ آئین‌نامه قانون ثبت در یک نوبت آگهی می‌شود تا چنانچه کسی مدعی وجود سند مالکیت نزد خود و یا انجام معامله نسبت به ملک مذکور باشد از تاریخ این آگهی ظرف مدت ده روز اعتراض خود را ضمن ارائه اصل سند مالکیت به این اداره تسلیم تا وفق مقررات عمل گردد بدیهی است چنانچه ظرف مدت مقرر اعتراضی واصل نشود و یا در صورت اعتراض اصل سند ارائه نگردد سند مالکیت المثنی طبق مقررات به متقاضی تسلیم خواهد شد.

www.Gostaresh.news

باما
سبک زندگی اقتصادی را
گسترش دهید

آخرین اخبار و تازه‌ترین تحلیل‌ها را در پایگاه خبری «گسترش نیوز» دنبال کنید

خبر

کاهش تولید و افزایش نرخ روی

تولید جهانی روی طی ۳ ماهه نخست سال ۲۰۲۲ میلادی، شاهد روند کاهشی نسبت به مدت مشابه سال گذشته بود. جنگ اوکراین و بحران انرژی در اروپا یکی از مهم‌ترین دلایل این امر عنوان شده است. به گزارش روابط عمومی سازمان توسعه و نوسازی معادن ایران و براساس اعلام وب‌سایت اس‌اند پی گلوبال، باوجود رشد قیمت‌ها طی ۳ ماهه نخست سال میلادی جاری، تولید جهانی روی شاهد روند کاهشی نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۲۱ میلادی بود. افزایش نرخ انرژی در اروپا به‌دلیل بحران اوکراین منجر به رشد نرخ روی شد، اما با این وجود، به‌دلیل چالش‌های پیش‌رو در تولید این فلز، کمابیش نیمی از تولیدکنندگان بزرگ روی جهان، طی این مدت شاهد افت دورقمی تولید نسبت به مدت مشابه سال گذشته بودند. قیمت این فلز طی مدت یادشده، به گونه‌ای افزایش یافت که نرخ روی در بورس فلزات لندن در ۸ مارس ۲۰۲۲ میلادی به ۴ هزار و ۱۳۶ دلار در هر تن رسید که بالاترین نرخ ۱۵ سال اخیر است. با این وجود، چالش‌های تولید این فلز منجر شد تا تنها ۵ تولیدکننده از مجموع ۲۰ تولیدکننده برتر روی شاهد رشد تولید نسبت به ۳ ماهه نخست سال ۲۰۲۱ میلادی باشند. شرکت گلنکور با تولید ۲۴۱ هزار و ۵۰۰ تن روی، برترین تولیدکننده این فلز طی ۳ماهه نخست امسال میلادی بود. این در حالی است که میزان تولید این شرکت نسبت به مدت مشابه سال ۲۰۲۱ میلادی شاهد افت ۱۴.۵ درصدی بود.

علت این امر، حضور نداشتن منظم کارگران به‌دلیل شیوع ویروس کرونا اعلام شده است، همچنین از بین ۵ شرکت برتر تولیدکننده، تنها شرکت گلنکور کاهش تولید ۳ماهه نسبت به سال قبل را تجربه کرد.

علاوه بر مسائل موجود در زنجیره تامین فلز روی، مواردی همچون شیوع ویروس کرونا، بارندگی‌های شدید و کمبود تجهیزات منجر به این شد تا تولیدکنندگان این فلز باوجود رشد قیمت، نتوانند تولید را افزایش داده و از فرصت پیش‌آمده استفاده کنند.

«ره‌نگاشت آب» شاه‌کلید حل مشکل آب فولاد مبارکه

گروه معدن
editor@smtnews.ir

محدودیت در روند تامین زیرساخت‌های کشور در سال‌های اخیر به چالشی جدی برای صنعتگران بدل شده است. طی ۲ سال گذشته مجموعه خدمات فنی و پشتیبانی شرکت فولاد مبارکه چالش‌های زیادی را پشت‌سر گذاشته که تمام این چالش‌ها منشأ بیرونی داشته و به زیرساخت‌های کشور مربوط است. محدودیت‌های آب به‌دلیل شرایط اقلیمی، محدودیت گاز و در نهایت محدودیت‌های مربوط به حمل مواد اولیه و حمل محصول از چالش‌های جدی فولاد مبارکه به‌شمار می‌رود. حل این چالش‌ها بسیاری از تصمیمات مدیریتی را در بخش خدمات فنی و پشتیبانی به خود معطوف کرده است.

عکس: صمت

محمدکاظم صباغی‌هرندی، مدیرارشد خدمات فنی و پشتیبانی شرکت فولاد مبارکه اظهار کرد: خدمات فنی و پشتیبانی از واحدهای مختلفی تشکیل شده که تعمیرات، بازرسی تجهیز، تامین انرژی سیالات، حمل مواد اولیه محصولات و تامین لجستیک فولاد مبارکه را به‌عهده دارد.

به گزارش روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه، وی افزود: این شرکت در ۲ سال گذشته با محدودیت‌های زیرساختی روبه‌رو بوده است. این محدودیت‌ها به‌دلیل نبود توسعه مناسب زیرساخت‌های کشور متناسب با دیگر توسعه‌ها به‌ویژه توسعه صنایع ایجاد شده که تمام صنایع را به‌نحوی درگیر کرده است.

محمدکاظم صباغی‌هرندی

کاهش میزان مصرف آب

وی اذعان داشت: در سال ۷۱ که فولاد مبارکه تولید خود را آغاز کرد، دیماند یا مجوز برداشت آب خام از رودخانه زاینده‌رود برای این شرکت به‌ازای تولید ۲.۴ میلیون تن هزار و ۲۶۰ لیتر بر ثانیه بود. فولاد مبارکه از همان ابتدا هدف خود را کاهش وابستگی به آب خام رودخانه قرار و در این راستا پروژه‌های زیادی را انجام داده است. در سال ۹۹ همزمان با افزایش ظرفیت تولید فولاد مبارکه تا ۷ میلیون تن، برداشت آب خام فولاد مبارکه به ۶۵۰ لیتر بر ثانیه رسید. صباغی‌هرندی تاکید کرد: در سال ۱۴۰۰، برای تولید ۷ میلیون تن، ۴۷۰ لیتر بر ثانیه برداشت آب انجام شد. در نتیجه از سال ۷۱ تا سال ۱۴۰۰ تولید ۳ برابر شده، اما برداشت آب تقریبا یک‌سوم شده است. نکته دیگر این است که در سال ۱۴۰۰، برداشت آب از رودخانه حدود ۲۵ درصد کاهش یافته است. وی عنوان کرد: مصرف آب خام به ازای هر تن تولید فولاد در شرکت فولاد مبارکه در حال حاضر ۲.۱ متر مکعب است. این یعنی در فولاد مبارکه برای تولید هر کیلو فولاد حدود ۲ لیتر آب مصرف می‌شود. نکته دیگر این است که برداشت آب فولاد مبارکه از کل حوضه آب زاینده‌رود کمتر از ۱.۵ درصد است که قرار است با پروژه‌های در حال انجام، در آینده نزدیک به حداقل ممکن برسد. صباغی‌هرندی ابراز کرد: از ابتدای بهره‌برداری از خطوط تولید فولاد مبارکه، ۳ اقدام مهم برای کاهش مصرف آب خام انجام شده که یکی از آنها تصفیه پساب شهری است و پس از گذشته ۳ دهه، فولاد مبارکه موفق شده با تصفیه پساب ۹ شهر اطراف خود، آب موردنیاز خود را تامین کند.

نگاهی به سند «ره‌نگاشت آب»

مدیرارشد خدمات فنی و پشتیبانی شرکت فولاد مبارکه اضافه کرد: همه این پروژه‌ها در راستای تحقق سندی با عنوان «ره‌نگاشت آب» در حال اجرا است و با اجرایی شدن این سند و انتقال بخشی از آب خلیج‌فارس یا دریای عمان به فلات مرکزی، قسمت دیگری از آب موردنیاز فولاد مبارکه تامین شود و وابستگی فولاد مبارکه به آب خام زاینده‌رود به صفر خواهد رسید. وی اظهار کرد: اجرای پروژه‌هایی همچون احداث تصفیه‌خانه پساب شهرهای اطراف فولاد مبارکه، علاوه بر اینکه به محیط‌زیست کمک می‌کند، یکی از خدمات فولاد مبارکه در منطقه برای ارتقای سطح رفاه و بهداشت مردم به‌حساب می‌آید، چرا که چنین پروژه‌هایی به‌طور معمول طی ۲۰ سال توسط دولت‌ها انجام می‌شوند. صباغی‌هرندی بیان کرد: باتوجه به اعمال محدودیت‌های برق از ۱۵ خرداد به صنایع، از جمله صنایع فولادی، پیش‌بینی‌های لازم درباره تولید انجام گرفته است، اما طی ۳ ماه آینده به‌طبع شاهد کاهش میزان تولید خواهیم بود.

کاهش وابستگی به شبکه برق

وی اذعان کرد: به‌تازگی فولاد مبارکه همچون بسیاری از صنایع دیگر، مکلف به تامین برق موردنیاز خود شده‌اند. در مهر سال گذشته مقرر شد نزدیک به ۱۰ هزار مگاوات نیروگاه جدید برای تامین برق موردنیاز صنایع احداث شود که از این مقدار، مسئولیت احداث نیروگاه برای تامین حدود هزار و ۵۰۰ مگاوات به فولاد مبارکه سپرده شد. فولاد مبارکه در کمترین زمان ممکن، پیمانکار احداث نیروگاه را مشخص کرده و قرار است ۲ واحد گازی و یک واحد بخاری احداث کند. امیدواریم تا اردیبهشت سال آینده ۲ واحد گازی در مدار قرار گیرد. بدین ترتیب وابستگی فولاد مبارکه به شبکه برق، به‌میزان ۵۰۰ مگاوات کاهش می‌یابد.

افزایش ۷ برابری نرخ برق

صباغی‌هرندی خاطرنشان ساخت: احداث نیروگاه انرژی‌های تجدیدپذیر در ۲ بخش نیروگاه خورشیدی و بادی در حال پیگیری است و امیدواریم بخش قابل توجهی از نیاز فولاد مبارکه از طریق نیروگاه خورشیدی تامین شود. این نیروگاه بزرگ‌ترین نیروگاه خورشیدی کشور است که به‌همت فولاد مبارکه احداث می‌شود و امیدواریم تا سال آینده بخش زیادی از این نیروگاه در مدار قرار گیرد و تا پایان سال ۱۴۰۲ به‌میزان ۶۰۰ مگاوات از طریق این نیروگاه، برق تولید شود. وی گفت: فولاد مبارکه در سال ۹۹ به‌ازای مصرف هر کیلووات ساعت برق، ۸۲ تومان هزینه پرداخت می‌کرد. این رقم در سال ۱۴۰۰ با افزایش ۷ برابری نرخ به ۵۴۸ تومان رسید که حاکی از نزدیک شدن به قیمت‌های جهانی است و با نرخ مصرف برق خانگی قابل مقایسه نیست. نرخ آب برای فولاد مبارکه در سال ۱۴۰۰ نسبت به سال ۴۰۹۹ برابر شده بود و این نرخ امسال نیز افزایش پیدا خواهد کرد.

حمل ۱۲ میلیون تن مواد اولیه

وی با اشاره به حمل ۱۲ میلیون تن مواد اولیه فولاد مبارکه در سال ۱۴۰۰ اضافه کرد: سهم حمل‌ونقل ریلی از این میزان حدود ۵۷ درصد و سهم حمل‌ونقل جاده‌ای حدود ۴۱ درصد بوده است که البته روی آوردن به این میزان استفاده از محدودیت‌های جاده‌ای، ناشی از محدودیت‌های موجود در زیرساخت‌های مربوط به حمل‌ونقل ریلی بوده است.

صباغی‌هرندی تاکید کرد: فولاد مبارکه در راستای حمایت از سامانه حمل‌ونقل کشور و همچنین تعهد به مسئولیت اجتماعی خود، قراردادی برای خرید ۵۰ دستگاه لکوموتیو با شرکت مپنا منعقد کرد تا از یک‌سو، سهم ریلی فولاد مبارکه افزایش یابد و به حل مشکلات کشور در حوزه ریلی کمک کند و از سوی دیگر از شرکت‌های داخلی با خرید محصول تولید داخل حمایت کند. تاکنون ۸ دستگاه لکوموتیو تحویل فولاد مبارکه داده شده و قرار است در قالب تفاهمنامه‌ای در شبکه ریلی کشور برای حمل مواد اولیه استفاده شود. گروه فولاد مبارکه قرار است برای توسعه خطوط ریلی کشور نیز سرمایه‌گذاری کند تا به‌زودی شاهد احداث یا توسعه خطوط ریلی جدید به‌ویژه در شرق کشور باشیم.

سخن پایانی

طی ۲ماه گذشته رکوردهای بی‌نظیری در فولاد مبارکه به‌ثبت رسیده که نشان می‌دهد اگر محدودیتی پیش‌روی این شرکت نباشد، شاهد درخشش هر ماهه فولاد مبارکه در عرصه تولید خواهیم بود؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که کاهش تولید به‌دلیل محدودیت‌هایی است که به‌طور عمده به زیرساخت‌ها مربوط است و مانع تولید حداکثری این شرکت می‌شود.

قراضه‌های فلزی کیمیا می‌شوند

شیوع کرونا و تنش‌های ژئوپلتیک با ایجاد محدودیت در زنجیره تامین مواد اولیه در دنیا باعث شد تا توجه همگانی به اهمیت بازیافت قراضه جلب شود. در این شرایط عزم جامعه جهانی بر کاهش انتشار آلاینده‌های کربنی نیز مزید بر علت شده تا بازیافت قراضه‌های فلزی از اهمیتی دوچندان برخوردار شود. در این شرایط دولت‌ها با وضع عوارض یا ممنوعیت مانع صادرات قراضه‌ها شده‌اند تا بتوانند امکان استفاده از این منبع ارزشمند را در داخل هر کشوری فراهم کنند.

به گزارش اکوایران، انتظار می‌رود تقاضا برای فلزات سبز یعنی فلزاتی که از بازیافت تولید می‌شوند، در دنیا افزایش یابد. گزارش اخیر پایگاه وایت‌اندکیس بیان می‌کند که علاقه بخش معدن و فلزات به بازیافت به‌عنوان منبع سبزی از فلزات در حال افزایش است.

مطابق داده‌های جمع‌آوری‌شده از سوی White & Case ایده‌های مربوط به اقتصاد چرخشی، که در آن همه کالاها قابلیت استفاده مجدد دارند و همه‌چیز بازیافت می‌شود، این روزها پرطرفدار شده است. صعود نرخ کالاها نیز از این مدل اقتصادی حمایت می‌کند.

افزایش توجه جهانی

استفاده از فلزات بازیافتی و در واقع ذوب فلزات بازیافتی به انرژی کمتری نسبت به فرآیند اولیه پالایش مواد معدنی خام و تولید فلزات نیاز دارد، به این ترتیب باید اذعان کرد که بازیافت فلزات به انتشار میزان کمتری گاز دی‌اکسیدکربن منجر شده و از این منظر نیز این رویه از اهمیت بالایی برخوردار است.

شیوع کرونا در دنیا و افزایش تنش‌های ژئوپلتیک باتوجه به اختلالی که در زنجیره تامین جهانی به‌وجود آوردند به مهم شدن اقتصاد دایره‌ای کمک کرد و کشورها را بر آن داشت که به‌دنبال یافتن منابعی از کالاهای قابل بازیافت باشند.

صعود تقاضا در دهه پیش‌رو

داده‌های جمع‌آوری‌شده توسط این شرکت مستقر در نیویورک نشان می‌دهد که انتظار می‌رود تقاضای جهانی برای فلزات قراضه در سال‌های آینده قوی باقی بماند، به‌دلیل افزایش تقاضا برای فلزات در طیف وسیعی از صنایع، مانند خودروسازی، ساختمان‌سازی و همچنین ملاحظات ESG که طرفدار استفاده از مواد بازیافتی برای کاهش انتشار کربن است.

به‌عنوان مثال، صنعت آلومینیوم اروپا در برنامه اقدام دایره‌ای آلومینیوم هدفی را برای برآوردن ۵۰ درصد تقاضای اتحادیه اروپا برای آلومینیوم با استفاده از مواد بازیافتی تا سال ۲۰۳۰ در مقایسه با سطح فعلی ۳۶ درصد تعیین کرده است. باتوجه به تقاضای شدید برای ضایعات فلزی و اهمیت آن برای تولید فلزات، چندین کشور به‌دنبال ذخیره ضایعات داخلی خود برای صنایع فرآوری فلزات هستند، این هدف با اعمال سیاست‌هایی از جمله وضع عوارض صادراتی یا ممنوعیت صادرات ضایعات اجرایی می‌شود.

محدودیت صادراتی قراضه افزایش می‌یابد

تحقیقات White & Case نشان می‌دهد که صادرات کمابیش ۴۰ درصد قراضه‌های مس، ۳۰ درصد قراضه آلومینیوم و ۲۰ درصد ضایعات آهن و فولاد در جهان تحت نوعی محدودیت صادراتی قرار دارند. انتظار می‌رود که در سال‌های آینده تقاضا برای فلزات سبز یعنی فلزات بازیافتی افزایش یابد.

در حالی که محدودیت‌های صادراتی بر قراضه‌های فلزی به‌نسبت رایج است، اما کشورهای معدودی محدودیت‌های وارداتی قابل‌توجهی را برای واردات قراضه اعمال می‌کنند.

چین در این زمینه یک استثنا است؛ این کشور در سال‌های گذشته محدودیت‌هایی بر واردات قراضه یا سهمیه‌بندی آن اعمال کرده بود که البته در سال‌های اخیر این محدودیت‌ها رو به کاهش گذاشته است. این اقدام چین به‌منظور حمایت از صنایع معدنی این کشور اجرایی شده است.

در این گزارش آمده است، ضایعات فلزی به‌ندرت هدف اقدامات اصلاحی تجاری همچون عوارض ضددامپینگ، تعرفه‌های جبرانی و اقدامات حفاظتی بوده‌اند و از تعرفه‌هایی که ایالات‌متحده بر واردات فولاد و آلومینیوم به دلایل امنیت ملی وضع کرده است، معاف هستند.

چالش‌های بزرگ پابرجا هستند

اگرچه تولید فلز از بازیافت قراضه از میزان انتشار آلاینده‌های کربنی می‌کاهد؛ اما بازیافت نیز نیازمند انرژی است و بسیاری از کشورهای دنیا، انرژی موردنیاز را از سوخت‌های فسیلی تامین می‌کنند و بنابراین همچنان باید در انتظار انتشار بالای آلاینده‌های کربنی بود. در واقع حتی اگر در بازیافت به انرژی کمتری نیاز باشد، همچنان این روش با انتشار آلاینده‌های کربنی همراه است.

این در حالی است که امروز بسیاری از مصرف‌کنندگان به‌دنبال استفاده از محصولات فلزی هستند که به روش‌های سبز تولید شده‌اند.

در این شرایط استفاده از کوره‌های الکتریکی، جایگزینی گاز هیدروژن به‌جای اکسیژن در فرآیند احیا می‌تواند از میزان انتشار آلاینده‌های کربنی بکاهد.

البته در این گزارش به این نکته تاکید می‌شود که اگرچه استفاده از کوره‌های الکتریکی و استفاده از هیدروژن به‌جای اکسیژن میزان انتشار آلاینده‌های کربنی را حدود یک درصد کاهش می‌دهد، اما این سوال مطرح است که این انرژی برق یا هیدروژن چگونه تامین می‌شود.

اگرچه تمایل به استفاده از انرژی‌های پاک رو به افزایش گذاشته، اما واقعیت آن است که همچنان سوخت‌های فسیلی منبع اصلی تولید برق در دنیا است و هیدروژن کاملا سبز به‌شکل گسترده در اختیار دنیا نیست.

البته این شرکت امریکایی امیدوار است که در آینده نه‌چندان دور، تولید هیدروژن سبز نیز تجاری شده و در اختیار همگان قرار گیرد.

آگهی تجدید مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای
نوبت دوم
شماره: ۵۲۴۴۷۴۰۲
شرکت فولاد خوزستان «سهامی عام»

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد خوزستان
شرح مناقصه: تعمیر و بازسازی دو دستگاه میز پایلر اسلب
نوع مناقصه: عمومی یک‌مرحله‌ای
مدت زمان: ۳ سال
مهلت اعلام آمادگی: تا پایان وقت اداری روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۵ (با ارسال ایمیل به نشانی زیر)
داوطلبان شرکت در مناقصه با مراجعه به وبسایت pim.ksc.ir ضمن ثبت‌نام و درج کلیه اطلاعات عمومی و تکمیلی خود، مستندات و مدارک لازم خود را پیوست نمایند.
دریافت اسناد مناقصه (پس از تائید کمیته ارزیابی تامین کنندگان) از تاریخ ۱۴۰۱/۰۳/۳۱ به مدت دو روز در قبال واریز مبلغ ۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال (غیرقابل استرداد) به صورت آنلاین از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور / منوی مناقصات/ عملیات/ خرید اسناد تخصصی)
دریافت الکترونیک فایل اسناد تخصصی مناقصه از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور/ منوی مناقصات/ عملیات/ اسناد تخصصی)
تاریخ تحویل پیشنهادات: روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۱۱
تاریخ گشایش پاکات پیشنهاد قیمت / فنی: روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۱۲
مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۲۹۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال
نوع تضمین: ۱) ضمانتنامه معتبر بانکی ۲) چک تضمینی و یا واریز مبلغ در وجه شرکت فولاد خوزستان ۳) انجام بلوکه مالی از مطالبات شرکت‌کننده نزد فولاد خوزستان
نشانی شرکت: اهواز - کیلومتر ۱۰ جاده اهواز بندر امام، شرکت فولاد خوزستان
مدیریت: خرید خدمات و قراردادها
ایمیل: A.NEISI@KSC.IR
تلفن: ۰۶۱-۳۲۱۳-۶۴۳۳
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۳/۱۸ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۳/۲۲
روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

ارتباطات با استمرار زنده می‌ماند
فرهیختگان و مدیران همچنان فرهنگ روزنامه‌خوانی را در کنار رصد سایت‌ها و پایگاه‌های خبری حفظ کرده‌اند

موسسه فرهنگی مطبوعاتی صمت
پایگاه خبری گسترش
فعالان عرصه معدن، روزنامه روزگار معدن
تریبون تخصصی شماست
سازمان آگهی‌ها ۳-۸۸۷۲۷۷۳۲-۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
www.smtnews.ir www.gostaresh.news

«آگهی فراخوان»
شناسایی پیمانکاران حفاری مغزه‌گیری در استان خراسان جنوبی
شرکت اکتشاف معادن و صنایع غدیر در نظر دارد نسبت به انتخاب پیمانکار جهت انجام عملیات حفاری اکتشافی به روش مغزه‌گیری به متراژ حدود ۵۰۰۰ متر به همراه جاده‌سازی و سکوسازی در محدوده اکتشافی خود در شهرستان خوسف استان خراسان‌جنوبی از طریق برگزاری مناقصه عمومی اقدام نماید. لذا با هدف شناسایی پیمانکاران حفاری واجد شرایط، اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی که توان انجام عملیات حفاری مغزه‌گیری تا حداکثر عمق ۱۰۰۰ متر با بکارگیری حداقل ۲ دستگاه حفاری مغزه‌گیری تمام هیدرولیک را دارا می‌باشند، دعوت می‌گردد تا نامه اعلام آمادگی به همراه رزومه تخصصی مشتمل بر مشخصات فنی دستگاه‌های حفاری خود را حداکثر ظرف مدت یک هفته پس از انتشار آگهی به نشانی info@gmei.ir ارسال نمایند. شایان ذکر است شرکت در این فراخوان صرفاً جهت شناسایی پیمانکار می‌باشد و هیچگونه تعهدی جهت عقد قرارداد برای این شرکت ایجاد نخواهد کرد.

گسترش
تجارت
یکشنبه
۲۲ خرداد ۱۴۰۱
۱۲ ذی‌القعده ۱۴۴۳
۱۲ ژوئن ۲۰۲۲
شماره ۲۰۷۶
پیاپی ۳۳۹۴

دلالان همیشه ناراضی

افزایش سهم ایران در ترانزیت گاز

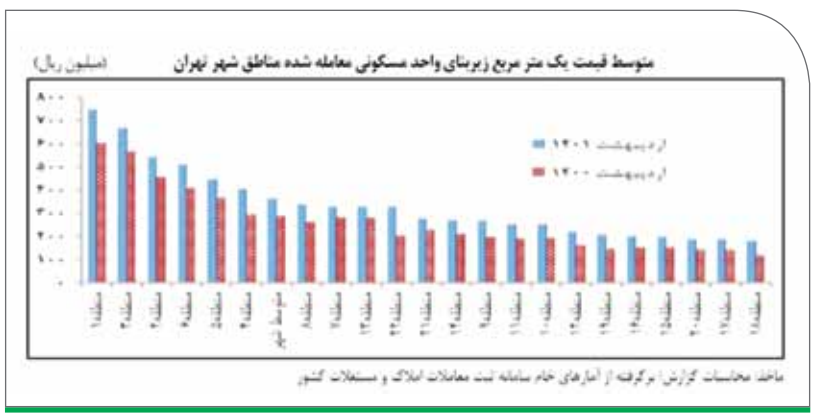
عدم همکاری بانک‌های خصوصی قابل قبول نیست

آمار معاملات مسکن پایتخت اعلام شد

افزایش تورم سالانه مسکن

در سال‌های قبل غیر از بانک مرکزی، دفتر اقتصاد مسکن وزارت راه و شهرسازی نیز گزارش‌های ماهانه وضعیت نرخ و معاملات مسکن شهر تهران را ارائه می‌داد؛ گزارش‌هایی که از اردیبهشت ۱۳۹۶ آغاز شد و تا تیر سال ۱۳۹۹ ادامه پیدا کرد.

اما ارائه این گزارش‌ها از زمان محمد اسلامی، وزیر سابق راه و شهرسازی که معتقد بود اعلام نرخ مسکن در تهران می‌تواند به تنش بازار در دیگر شهرهای کشور بینجامد، متوقف شد و آخرین آن مربوط به تیر ۱۳۹۹ است و از آن زمان تاکنون تنها بانک مرکزی آمار رسمی مربوط به بخش مسکن را منتشر می‌کند.

آمار معاملات سقف بالای سر

گزارش «تحولات بازار معاملات مسکن شهر تهران در اردیبهشت سال ۱۴۰۱» که برگرفته از آمارهای خام سامانه ثبت معاملات املاک و مستغلات کشور است، توسط اداره بررسی‌ها و سیاست‌های اقتصادی بانک مرکزی تهیه و منتشر شده است. براساس اعلام بانک مرکزی، تعداد آپارتمان‌های مسکونی معامله‌شده در شهر تهران در اردیبهشت ۱۴۰۱، به ۱۰.۵ هزار واحد رسید که نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل به ترتیب افزایش ۲۰۶.۱ و ۱۶۶.۴ درصدی را نشان می‌دهد. به گزارش فارس به نقل از بانک مرکزی، گزارش تحولات بازار معاملات مسکن شهر تهران در اردیبهشت منتشر شد. براساس این گزارش، تعداد آپارتمان‌های مسکونی معامله‌شده در شهر تهران در اردیبهشت ۱۴۰۱، به حدود ۱۰.۵ هزار واحد رسید که نسبت به ماه قبل و ماه مشابه سال قبل به ترتیب افزایش ۲۰۶.۱ و ۱۶۶.۴ درصدی را نشان می‌دهد. در اردیبهشت ۱۴۰۱، متوسط نرخ خرید و فروش یک متر مربع زیربنای واحد مسکونی معامله‌شده از طریق بنگاه‌های معاملات ملکی شهر تهران ۳۶۳.۵ میلیون ریال بود که حاکی از افزایش ۶.۱ درصدی نسبت به ماه قبل است. همچنین این رقم نسبت به ماه مشابه سال قبل ۲۶.۲ درصد افزایش داشته که در مقایسه با رشد نقطه به نقطه اردیبهشت سال ۱۴۰۰ (معادل ۶۹.۷ درصد) کمتر بوده و بیانگر کند شدن آهنگ رشد نقطه به نقطه نرخ مسکن در اردیبهشت ۱۴۰۱ است.

تورم ۲.۵ درصدی مسکن در اردیبهشت

مرکز آمار اخیرا گزارش شاخص نرخ مصرف‌کننده در اردیبهشت ۱۴۰۱ را منتشر کرده است. براساس این گزارش، در ماهی که گذشت، هر ۳ نوع تورم ماهانه، نقطه‌ای و سالانه بخش مسکن، برای خانوارها در سطح کشور، مناطق شهری و روستاها افزایشی بوده است. گزارش مرکز آمار نشان می‌دهد نرخ تورم ماهانه بخش مسکن (درصد تغییر عدد شاخص نرخ در ماه جاری نسبت به عدد شاخص ماه قبل آن)، در اردیبهشت ۱۴۰۱، افزایشی بوده است. این رقم در آخرین گزارش مرکز آمار، ۲.۵ درصد ثبت شده، در حالی که در فروردین ۲.۱ درصد بوده است. نرخ تورم نقطه‌ای (درصد تغییر عدد شاخص قیمت، نسبت به ماه مشابه سال قبل) نیز در دومین ماه امسال، ۵. ۳۰ درصد بوده است. این رقم در فروردین ۲۸.۴ درصد اعلام شد. مقایسه دو عدد، افزایش ۳۹.۷ واحد درصدی را در نرخ تورم نقطه‌ای بخش مسکن نشان می‌دهد.

همچنین نرخ تورم سالانه، شاخص مهمی در بررسی تحولات بازار مسکن محسوب می‌شود. این رقم، گویای درصد تغییر در میانگین اعداد شاخص قیمت، در یک سال منتهی به ماه جاری، نسبت به شاخص دوره مشابه سال قبل است. نرخ تورم سالانه این بخش، در اردیبهشت سال ۱۴۰۱ به ۲۷.۲ رسید. مرکز آمار، این رقم را در فروردین امسال ۲۷ درصد اعلام کرده بود که این به‌معنای افزایش ۷۴ درصدی نرخ تورم سالانه بخش مسکن است.

▣ رد پای ارز ترجیحی در بازار مسکن

برخی فروشندگان مسکن با القای گرانی پس از حذف ارز ترجیحی، این فرصت را برای خروج از بازار مغتنم دانسته و مقداری نرخ‌های پیشنهادی را در اردیبهشت افزایش دادند، اما برآوردها گویای آن است که بازار در خرداد با افت مواجه شده و در واقع واکنش خاصی به این اتفاق نداشته است. به گزارش ایسنا، بازار مسکن شهر تهران پس از یک هیجان کوتاه‌مدت یک‌ماهه با افت روبه‌رو شد. گزارش‌های میدانی نشان می‌دهد برخی فروشندگان به بهانه حذف ارز ترجیحی، نرخ‌های پیشنهادی را در اردیبهشت افزایش دادند. این اقدام به ایجاد فضای کاذب در بازار و رشد قیمت‌ها خارج از ظرفیت تقاضا انجامید، اما از ابتدای خرداد به‌تدریج نشانه‌های حباب‌زدایی در بازار نمایان شده است. ظاهرا حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی کالاهای اساسی در اردیبهشت ۱۴۰۱ منجر به ایجاد فضایی برای القای انتظارات تورمی در بازار املاک پایتخت از سوی برخی بخروبفروش‌ها شده است. مشاوران املاک می‌گویند بازار نسبتا پررونقی را به لحاظ حجم معاملات در اردیبهشت سپری کرده‌اند.

بر این اساس تصوری ایجاد شد که هر دو طرف عرضه و تقاضا با نرخ‌های جدید کنار می‌آیند اما افت بازار در خرداد، این گزاره را رد می‌کند؛ به‌طوری که در مواردی نرخ‌های پیشنهادی مسکن به قبل از گرانی‌های اخیر برگشته اما بازار در رکود به‌سر می‌برد.

نکات مثبت طرح وام ودیعه مسکن

فخرالدین زاوه، کارشناس اقتصاد مسکن درباره وام ودیعه مسکن اظهار کرد: یکی از نکات مثبت این طرح، کاهش رقم اقساط تسهیلات ودیعه مسکن، در حد رقم سود این وام است و مستأجر نیازی به پرداخت اصل وام ندارد، چراکه این تسهیلات در اختیار مالک قرار می‌گیرد و پس از اتمام دوره قرارداد مالک و مستأجر، این مبلغ به بانک بازگردانده می‌شود. به این ترتیب بانک می‌تواند دوباره آن را به مستأجر دیگری پرداخت کند و این چرخه ادامه می‌یابد. به گزارش مهر، زاوه درباره اینکه این تسهیلات می‌تواند چه کمکی به مستأجران کند، گفت: دولت در حال حاضر با منابع زیادی در بخش بانکی مواجه نیست.

از سوی دیگر در این طرح اعلام نشده این وام تنها به دهک‌های پایین درآمدی اعطا می‌شود یا به همه متقاضیان دریافت این تسهیلات. اگر دولت بخواهد این تسهیلات را به همه متقاضیان دریافت آن اعطا کند، روند اجرایی آن سخت است. چگونه می‌خواهند دهک‌های هدف را شناسایی کنند. با این شرایط اختصاص منابع محدود بانکی برای کمک به اقشار مستأجر جدا از قرار گرفتن آنها در دهک‌های درآمدی مختلف، اتفاق مثبتی است.

▣ وام، کمک چندانی نخواهد کرد

این کارشناس اقتصاد مسکن افزود: باتوجه به حدود رقم اعلام‌شده در خبرها، شاید این تسهیلات اثرگذاری چندانی در بهبود اجاره‌نشینی خانوارها نداشته باشد؛ به‌ویژه که رشد اجاره‌بها در ماه‌های اخیر در پایتخت سنگین بوده و ممکن است تعدادی از خانواده‌ها توانایی پرداخت این ارقام را نداشته باشند، اما به‌هر حال همین که بخشی از کمبود مبلغ ودیعه مسکن افراد با این تسهیلات تامین شود و مستأجر هم صرفا سود آن را به بانک برگرداند، در تمدید قراردادهای رهن و اجاره برخی دهک‌های درآمدی اثرگذار است. زاوه در ارزیابی کلی این تسهیلات، آن را در مجموع مثبت دانست و تصریح کرد: با در نظر گرفتن شرایط کرونایی که بسیاری از خانوارها ضربه خورده‌اند، دولت موظف به تامین شرایطی برای بهبود زندگی خانواده‌ها است. حتی در کشورهایی هم که وضعیت اقتصادی بهتری نسبت به ما دارند، دولت‌ها وارد کارزار شده و به خانواده‌های آسیب‌دیده از کرونا کمک کرده‌اند.

سخن پایانی

سیاست حذف نرخ از بازار مسکن به‌منظور کنترل نرخ‌ها ۲ بار در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ اعمال شد؛ سیاستی که بسیاری از کارشناسان معتقد بودند تاثیر معکوس در روند قیمت‌ها خواهد داشت. در اردیبهشت سال‌های مذکور اپلیکیشن‌ها و سامانه‌های فروش ملک، ۲ بار از درج نرخ در آگهی‌ها منع شدند، اما پس از مدتی دوباره به آنها اجازه داده شد تا نرخ‌ها را درج کنند. گرچه به تازگی صحبتی از حذف نرخ آگهی‌ها شنیده نشده اما عدم دسترسی به اطلاعات قیمت‌های قطعی که اثر کنترلی بهتری در مقایسه با نرخ‌های پیشنهادی دارد، به‌نوعی جلوی یک چشم متقاضیان خرید بازار مسکن را گرفته است. رشد فزاینده نرخ ملک (چه اجاره و چه خرید) و دامن زدن عوامل مختلفی به آتش تورم این بخش سبب شده کارشناسان وام‌های پرداختی از سوی دولت برای کنترل بازار مسکن را بی تاثیر بخوانند. آن‌طور که از شواهد پیداست، افسار بازار مسکن هنوز آن‌طور که باید و شاید در دست مسئولان نیست.

جلسه هم‌اندیشی تیم رهبری گروه فولاد خوزستان برگزار شد

جلسه هم‌اندیشی تیم رهبری گروه فولاد خوزستان با حضور امین ابراهیمی مدیرعامل، رضا طاهری رئیس هیات‌مدیره، محمدمهدی مومن‌زاده عضو هیات‌مدیره، علیرضا مخبر دزفولی و محمد نیکوکار قائم‌مقامان مدیرعامل و جمعی از مشاوران، معاونان، مدیران و روسای شرکت فولاد خوزستان و مدیران عامل شرکت‌های تابعه، عصرگاه دوشنبه ۹ خردادماه ۱۴۰۱ در تالار طوبی فرهنگسرای این شرکت برگزار شد.

در ابتدای جلسه دکتر سراییان عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر و مشاور رئیس هیات عامل ایمیدرو از تحولات بخش تولید از انقلاب اول تا چهارم صنعتی گفت و اظهار داشت: موضع نشست هم‌اندیشی امروز، تحول دیجیتال، انقلاب چهارم صنعتی و هوشمندسازی شرکت فولاد خورستان

انتخاب یا شرط بقا است. در انتخاب چهارم صنعتی به دنبال شناسایی چالش و حل مسئله هستیم. مواردی همچون آب، مصرف انرژی، عدم بهره‌وری نیروی انسانی عمده‌ترین چالش‌هاست. گردش مالی اقتصاد جهان در سال ۲۰۱۹، هشتاد و هفت تریلیون دلار بود. انقلاب‌های صنعتی پیشران خلق ثروت در جهان بودند.

سراییان در ادامه گفت: روندها نشان‌دهنده این است که ثروت ۳۸ درصدی معادن و صنعت در اقتصاد جهان در دراز مدت پایدار نیست و رو به کاهش است. جابجایی ثروت در ده سال اخیر نشان می‌دهد که فاصله معناداری میان شرکت‌های سنتی و دیجیتال دیده می‌شود.

شرکت‌های دیجیتال با سرعت ثروت‌آفرینی کردند. دو نکته در جابجایی ثروت قابل توجه است، اولا در کسب و کارهای دیگر می‌شود تولید ثروت کرد و از طرفی ثروت و حفظ جایگاه فعلی در خطر است.

عضو هیئت علمی دانشگاه امیرکبیر اشاره‌ای هم به امواج کارآفرینی و نوآوری شونپیتر داشت و اظهار داشت: امواج پنج‌گانه‌ی نشان‌دهنده ایجاد فرصت در فناوری‌های مختلف درگذر زمان است. این پنج موج نشان‌دهنده ایجاد فرصت و خلق ثروت است. متوسط زمانی موج‌های بین پنجاه تا شصت سال است. در حال حاضر در موج پنجم هستیم و فرصت ورود مهیاست. نباید این فرصت را از دست داد. تا ده سال آینده چهل درصد کسب و کارها از بین می‌رود و هیچ صنعتی از دیجیتال شدن مصون نیست.

مشاور رئیس سازمان ایمیدرو چشم‌انداز دیجیتالی شدن کشور را حرکت از ۵/۶ به ۱۰ درصد بیان کرد و در ادامه گفت: اقتصاد تولید جهان در حال حاضر ۲۸ درصد در کنار اقتصاد شصت درصدی شرکت‌های خدماتی است.

این تغییر شرایط حاوی پیام است. در انقلاب صنعتی چهارم سهم ۷۵ درصدی پردامدها از شرکت‌های خدماتی در روند دیجیتالی است. تمام صنایع به سمت انقلاب صنعتی چهارم حرکت کردند.

سراییان در پایان گفت: انقلاب‌های صنعتی اساسا در فرآیند تولید تاثیرگذار بودند. انقلاب اول صنعتی با تولید بخار آغاز شد.

انقلاب دوم با صنعت برق همراه بود. انقلاب سوم با وارد شدن نرم‌افزار و آی تی به صنایع رونمایی شد. ارتباط میان فضای حقیقی و فضای مجازی تعریف ساده انقلاب صنعتی چهارم است. هوشمندی یعنی حرکت از رویکرد منفعل به پیش‌دستانه (قدرت پیش‌گویی و پیش‌دستی). ورود صنایع به انقلاب صنعتی ناگزیر است.

در ادامه مولود امیری رئیس تحقیقات استراتژیک منابع انسانی گزارش تحلیلی از نظرسنجی‌های معاونت‌های مختلف فولاد خوزستان ارائه نمود.

وی گفت: نظرسنجی از معاونت‌ها و بخش‌های مختلف در شرکت فولاد خوزستان رضایت مندی کارکنان تلاشگر و عملکرد رو به رشد مجموعه فولاد خوزستان را نشان می‌دهد.

سپس بهمن تجلی‌زاده معاون فروش و بازاریابی به چهار نکته کلیدی در تعیین جهت قیمت کامودیتی‌ها در سه ماهه دوم ۲۰۲۲ اشاره داشت و اظهار داشت: برقراری صلح در اوکراین و نحوه و کاهش محدودیت تحریم روسیه، موضوع کرونا در چین و اثرات آن بر روی رشد اقتصادی چین، نحوه مدیریت تورم توسط فدرال رزرو آمریکا و شتاب رشد بهره دلار توسط این بانک و اثر رشد قیمت کامودیتی‌ها و تقاضا و زمان عقب‌نشیتی مشتریان از خرید، چهار مورد تاثیرگذار هستند.

تجلی‌زاده از رکورد تاریخی صادرات یک و سه دهم میلیارد دلاری در سال ۱۴۰۰ سخن گفت و افزود: از تولید سال گذشته فولاد خوزستان، شصت درصد به دیگر کشورها صادر شد. در سال گذشته، یازده مشتری داخلی داشتیم که از این تعداد هفت مشتری درون‌استانی بود. در سال گذشته بیش از دو میلیون تن صادرات داشتیم. کوتاه کردن مسافت حمل‌ونقل و انبارش به سوددهی منجر می‌شود.

در ادامه رضا طاهری رئیس هیات‌مدیره فولاد خوزستان ضمن عرض تسلیت به خانواده‌های داغدار آبادانی بابت حادثه ریزش ساختمان متروپل اظهار داشت: از همکاران غیرتمند فولاد خوزستان که همواره در بحران‌های مختلف پیشقدم هستند، تشکر می‌کنم.

مجموعه مدیریتی فولاد خوزستان با همراهی کارکنان از همان لحظات اول در محل حادثه حاضر و نسبت به امدادرسانی اقدام کردند.

طاهری اشاره‌ای هم به نتایج نظرسنجی کارکنان داشت و افزود: رشد میزان رضایت‌مندی کارکنان فولاد خوزستان در شاخص‌ها بسیار امیدوارکننده است. اولویت هیات‌مدیره رضایت منابع انسانی است. مدیران و کارکنان فولاد خوزستان با توانمندی، همدلی، و تخصص نسبت به پیشرفت و گام برداشتن در مسیر تعالی سازمانی کوشا باشند. ارزآوری یک و سه دهم میلیارد دلاری برای کشور در سال گذشته افتخارآفرینی بی‌نظیری بود. شفاف‌ترین شرکتی که ارز حاصل از صادرات را وارد سیستم بانکی کشور نمود، فولاد خوزستان بود.

در بخش دیگری از این هم‌اندیشی دکتر علیرضا مخبر دزفولی پزشک و دکترای تخصصی روانشناسی در سخنان کوتاهی ضمن تاکید بر لزوم تمرکز رهبران سازمان‌ها بر مهارت‌های ارتباطی گفت: وقتی می‌خواهید در هر رابطه ای از طرف رابطه تان انتقاد کنید؛ خودتان را در قواره جراحی ببینید که تیغ به دست گرفته و می‌خواهد مثلا تیرویید مشکل‌دار یک بیمار را عمل کند. چطور آن جراح، نهایت دقت را به خرج می‌دهد که فقط قسمتی را که دچار ضایعه است بردارد، و به سایر اعضای سالم، در جریان این جراحی، لطمه‌ای وارد نکند، باید به همین میزان در انتقاد کردن، حساسیت به خرج داد؛ و دقت کرد که فقط رفتار اشتباه آن فرد را نقد کنیم و به شخصیت و حیثیت او حمله نکنیم.

قائم‌مقام مدیرعامل در امور ستادی و مسئولیت‌های اجتماعی افزود: نباید به بهانه انتقاد، به افراد برچسب زد و دیگر عملکردها و رفتارهای پسندیده قبلی او را هم زیر سوال برد. برچسب مخرب‌ترین بمب رابطه است!

در شیوه درست انتقاد کردن، فرقی نمی‌کند رابطه در چه سطح و حدی است؛ چه در خانواده باشد و چه در محل کار.

در بخشی دیگر از نشست حیاوی مشاور مدیرعامل در تعاریفی از موارد همچون: تعریف کارگر (ماده ۲ قانون کار)، کارفرما (ماده ۳ قانون کار)، کارگاه (ماده ۴ قانون کار)، تعریف قرارداد کار (ماده ۷ قانون کار) سخن گفت که با پرسش و پاسخ حاضران همراه شد.

محمود اکابر مدیر تضمین کیفیت دیگر سخنران مراسم گفت: با توجه به ضرورت و اهمیت مدیریت تغییر و لزوم بررسی فاصله بین صنعت موجود با وضعیت مطلوب درجهت تحقق اهداف نشات گرفته از چشم‌انداز، باید نسبت به مهندسی مجدد فرآیندها به روش ممیزی فرآیندی کسب و کار با محوریت واحد تضمین کیفیت اقدام کرد.

مدل‌های مختلفی وجود دارد تا یک سازمان در سه سال پوست‌اندازی نماید.

تعهد و حمایت همه‌جانبه مدیریت ارشد، ترسیم چشم‌انداز روشن از مسیر حرکت تغییر، وجود رویکرد بهبود مستمر، تغییر در فرآیندهای کسب‌وکار، وجود زمینه‌های تغییر فرهنگ سازمانی همگام با مدیریت تغییر، وجود زیر ساخت‌های سیستم مدیریت فناوری اطلاعات و ارتباطات است.

در پایان امین ابراهیمی مدیرعامل فولادخوزستان با عرض تسلیت و ابراز همدردی با حادثه‌دیدگان آبادان، هدف از جلسه را افزایش مشارکت برای رسیدن به هدف بزرگ و پایش وضعیت بازار و کسب و کار و صنعت فولاد اعلام کرد و افزود: خوشبختانه در حوزه‌های مختلف؛ فروش، صادرات و تولید رکوردهای خیره‌کننده‌ای بر جای گذاشتیم. در سال جاری هزینه‌های تولید ده هزار میلیارد تومان نسبت به سال گذشته افزایش داشته است و حاشیه سود شرکت را با چالش مواجه ساخته است.

ابراهیمی اشاره‌ای به چالش‌های سال‌جاری داشت و گفت: در بخش معدن و تامین سنگ آهن با چالش روبرو هستیم.

سه و سه دهم میلیارد تن ذخایر سنگ آهن داریم که با در نظر گرفتن روند تولید شرکت‌های مختلف، نهایت تا سیزده سال آینده تامین‌کننده نیاز فولادسازان باشد. انرژی برق چالش دیگر است. سال گذشته ۶۰۰ هزار تن تولید به واسطه محدودیت‌های برقی از دست دادیم. پیش‌بینی امسال ۴۴۰ هزار تن است. گاز که زمانی مزیت تولید فولاد بود در سال‌های اخیر به چالش تبدیل شده است.

چالش چهارم هم وضع عوارض صاداراتی است که صنعت فولاد را غافل‌گیر کرد.

وی در ادامه اظهار داشت: در حالی که به واسطه جنگ اوکراین شرایط برای جایگزینی تولیدکنندگان کشور و جبران کسری فولاد در بازارهای جهانی مهیا بود، وضع عوارض صادراتی همه‌چیز را تحت‌شعاع قرار داد و نه تنها به افزایش میزان صادرات منجر شد، بلکه بخشی از بازار ایران هم سهم روسیه شد.

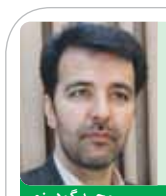
ابراهیمی با بیان این جمله که تغییر بهبود به اصلاحات کمی منجر می‌شود، افزود: تحول به تغییر بزرگ در سازمان می‌انجامد. با توجه به چالش‌های و در نظر گرفتن صنعت فولاد و اتفاقات پنج سال آینده، باید نگرش مدیران تغییر یابد. برای دستیابی به بلوغ فرآیندی، می‌بایست فناوری، به‌روزرسانی تجهیزات و تنوع در محصولات را دنبال کنیم. از معاونت منابع انسانی و امور اجتماعی می‌خواهم برای توسعه کسب و کار، یک بسته آموزشی برای کارکنان به منظور تغییر نگرش و حرکت به سمت انقلاب صنعت چهارم در نظر بگیرند.

مدیرعامل فولاد خوزستان در پایان گفت: ایجاد ساختار برای گام برداشتن در مسیر انقلاب صنعتی چهارم را به دور از شعارزدگی دنبال می‌کنیم. اگر می‌خواهیم کسب و کارمان تداوم داشته باشد باید تغییر نگرش داشته باشیم.

یکی از چالش‌های به حق منابع انسانی مشکلات معیشتی بود که با پرداخت جبران معیشتی مناسب پاسخ داده شد. وظیفه مدیران صیانت از نیروی انسانی است، چرا که بزرگترین سرمایه سازمان است. از مدیران انتظار می‌رود نتایج نظرسنجی را مورد پایش قرار دهند و با کارکنان ارتباط مستقیم بگیرند و نظام تشویقی را مبنای کار قرار دهید.

یادداشت

وام ودیعه مسکن دست مستاجران را نمی‌گیرد

مجید گودرزی
کارشناس مسکن

دولت از سال‌های گذشته طرح پرداخت وام ودیعه مسکن را به‌عنوان راهکاری برای مقابله با تورم بازار املاک و افزایش توان اجاره افراد تدوین و اجرایی کرده است، اما فارغ از تمام نکات مثبتی که برای این طرح دولت اعلام می‌کند، نمی‌توان پرداخت وام ودیعه مسکن به مردم را راهکاری مناسب و موثر برای حمایت از مردم معرفی کرد. باید اذعان کرد اعطای وام از سوی دولت برای اجاره مسکن، یکی از عوامل مهم و موثر در تشدید بحران‌های تورمی در بازار مسکن است، بنابراین این طرح نه‌تنها درمان نیست، بلکه به جامعه درد بیشتری تحمیل می‌کند. ایران در چند سال اخیر، با افسارگسیختگی بهای ملک روبه‌رو بوده و این موضوع از ضعف دولت‌ها برای کنترل و ثبات بازار مسکن سرمنشأ می‌گیرد.

این تورم سنگین در بازار مسکن رفته‌رفته به‌حدی رسید که افراد در تهیه مسکن اجاره‌ای هم دچار مشکل شدند. دولت برای حمایت از مردم، طرح پرداخت وام ودیعه مسکن را اجرایی کرد، اما به‌دلیل نبود کنترل بر بازار و وجود مشکلات مختلف اقتصادی، این طرح کارساز نبوده و نیست. نخستین عیب این طرح، افزایش بدهی افراد است.

اگر دولت برای رفع بحران‌هایی مانند بیکاری یا تورم مسکن، به مردم وام اعطا کند، جدای از روند دشوار تخصیص این وام‌ها، در عمل افراد را درگیر چالش‌های مالی بیشتر و بدتری کرده است، بنابراین افزایش فشار مالی بر مردم به‌ویژه قشر آسیب‌پذیر، مهم‌ترین آسیب اجرای طرح‌های این‌چنینی است، از این‌رو باید تاکید کرد پرداخت وام نه‌تنها مشکلات را مرتفع نمی‌کند، بلکه آن را می‌توان تصمیم اشتباه دولت در برابر بازار عنوان کرد. همچنین از سویی دیگر، پرداخت وام از سوی دولت، به‌معنای تایید قیمت‌های فعلی است.

به‌عبارتی دیگر، دولت این قیمت‌های بازار را پذیرفته و برای افرادی که توان مقابله با آن را ندارند، وام در نظر گرفته است. باید توجه داشت این رویکرد دولت، تثبیت گرانی در بازار مسکن را به‌همراه خواهد داشت.

در رابطه با پیش‌بینی بازار مسکن باید گفت آینده بازار بسیار بستگی به رویکرد دولت در مواجهه با تنش‌های بازار دارد. از سویی دیگر هنوز اعطای وام کمک ودیعه مسکن به‌طورکامل اجرایی نشده و دولت فرصت ثبت‌نام را در چندین نوبت تمدید کرده است.

آمار اعلام‌شده نیز حاکی از افزایش تورم بخش مسکن در ماه‌های ابتدایی امسال هستند.

در ادامه نیز باید دید دولت چه روشی را برای کنترل بازار و مهار تورم بخش مسکن در پیش خواهد گرفت. به‌طورکلی می‌توان گفت شاهد یک رهاشدگی غیرقابل‌باور در بازار مسکن هستیم.

دولت نه‌تنها طرح مناسبی برای کنترل بازار ندارد، بلکه قوانین مناسبی نیز برای مدیریت این بخش تدوین نکرده است. دولت به‌عنوان مسئول اصلی کنترل بازارهای اقتصادی، باید جلوی هرگونه جهش قیمتی در بحث مسکن و اجاره‌بها را بگیرد.

در حال حاضر حدود ۸۰ درصد درآمد خانواده‌های مستاجر، صرف اجاره خانه شده و اگر قیمت‌ها بیشتر از این افزایش یابد، مردم تحمل و توانایی پرداخت آن را ندارند.

این موضوع در ادامه منجر به افزایش فقر و مشکلات اقتصادی تمامی اقشار جامعه خواهد شد.

وام ودیعه مسکن ۱۴۰۱ با سود ۱۸ درصد توسط وزارت راه و شهرسازی در ابتدای امسال اعلام شد.

ثبت‌نام متقاضیان دریافت وام ودیعه مسکن از ۱۲ خرداد در سامانه جامع طرح‌های حمایتی مسکن آغاز شده و افرادی که متقاضی دریافت تسهیلات ودیعه اجاره مسکن هستند، باید دارای اجاره‌نامه و کدرهگیری باشند.

مدیرکل دفتر اقتصاد مسکن اعلام کرد اولویت پرداخت این تسهیلات را متقاضیانی برشمرد که تا پیش از این تسهیلات را دریافت نکرده‌اند.

سقف ۲۵ درصدی افزایش نرخ اجاره‌بها

وزیر راه‌وشهرسازی گفت: بین ۴۰ هزار تا ۷۰ هزار میلیارد تومان برای ودیعه مسکن دهک‌های پایین پیش‌بینی شده که به‌زودی مردم می‌توانند در سامانه ثبت‌نام کنند. به‌گزارش ایرنا، رستم قاسمی در حاشیه جلسه هیات‌وزیران درباره اقدامات وزارت راه‌وشهرسازی در حوزه مسکن اظهار کرد: درباره بحث اجاره، بسته اجاره‌بها تهیه و در ستاد تنظیم بازار تصویب شده است که به‌موجب آن، سقف ۲۵ درصدی برای افزایش نرخ اجاره‌بها در تهران و شهرهای بزرگ در نظر گرفته شده است.

آژانس‌های مسکن باید کارت‌های تخصصی و اعتباری از وزارت مسکن بگیرند و در سامانه مسکن ثبت‌نام کنند تا همه فعالیت‌ها رصد و کنترل شود و باوجود این سامانه می‌دانیم که به‌عنوان نمونه یک باب مسکن متعلق به چه کسی است و آن را با چه رقمی اجاره داده و به‌طورحتم باید اینها در سامانه ثبت شود.

وزیر راه‌وشهرسازی درباره اجرای قانون اخذ مالیات از خانه‌های خالی گفت: ۵۶۰ هزار واحد مسکونی خالی به وزارت دارایی معرفی شده است که از این میزان هزار واحد اعتراض کردند و در حال بررسی است و از مالکان مابقی خانه‌ها اعتراضی دریافت نشده است.

وی در رابطه با آخرین وضعیت طرح احداث ۴ میلیون مسکن از سوی دولت سیزدهم توضیح داد: درباره نهضت ملی مسکن با رئیس‌جمهوری جلسه داشتیم و قرار است تولید مسکن کشور در ۲ بخش ۲ میلیونی را آغاز کنیم. براساس آخرین آمار، بیش از یک میلیون و ۲۵۰ هزار واحد از خاکبرداری تا سقف‌کاری ساختمانی را در دست اجرا داریم.

افزایش «حق کمیسیون مسکن» به نفع کیست؟

دلالان همیشه ناراضی

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

درآمد اصلی مشاوران املاک از طریق دریافت درصدی از مبلغ تبادلی خریدار و فروشنده به‌عنوان حق کمیسیون املاک است. این مبلغ مطابق ارزش ملک، نوع معامله و حتی شهری که معامله در آن انجام می‌شود، متغیر بوده و به‌دلیل واسطه‌گری میان خریدار و فروشنده یا مالک و مستاجر دریافت می‌شود. حق کمیسیون ۱۴۰۱ فروش ملک، معاملات و خریدوفروش؛ مطابق یک درصد ارزش معامله محاسبه شده و این مبلغ توسط طرفین معامله و به‌طورمساوی تقسیم می‌شود. پس خریدار موظف به پرداخت نیم‌درصد و فروشنده نیز باید نیم‌درصد از ارزش کل معامله را به مشاور املاک بپردازد. همچنین پرداخت ۹ درصد مالیات بر ارزش‌افزوده مربوط به نیم‌درصد نیز به این مبلغ اضافه خواهد شد. این محاسبات پیچیده برای تعیین حقوق کمیسیون معاملات املاک از نظر هیچ‌یک از طرفین این بازی، مطلوب و مناسب نیست. مشاوران املاک معتقدند مبالغ عنوان‌شده در شرایط رکود فعلی بازار و همچنین تورم اقتصادی حاکم بر کشور، بسیار ناچیز بوده و ادامه حیات این صنف را نشانه گرفته است. از سویی دیگر، مالکان، خریداران، مستاجران و به‌طورکلی افرادی که باید مبلغی را به‌عنوان حق کمیسیون به مشاوران املاک بپردازند، از بالا بودن این هزینه‌ها گلایه دارند. آنها این هزینه را اضافی و بار مالی سنگینی برای خود می‌دانند. صمت در این گزارش، به ابعاد حق معامله مشاوران املاک و تاثیری که بر بازار مسکن دارد، با کارشناسان و فعالان این حوزه به گفت‌وگو پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

مهم‌ترین مشکل فعلی، رکود بازار مسکن است. مردم تصور می‌کنند با افزایش نرخ مسکن، مشاوران املاک سود خواهند برد، در حالی که چنین نیست. رشد فزاینده نرخ مسکن، کاهش قدرت خرید و رکود معاملات را در پی خواهد داشت

نحوه محاسبه حق کمیسیون در شهرهای مختلف

نحوه محاسبه حق کمیسیون در شهرهای مختلف، متفاوت است. به‌عنوان مثال در تهران، محاسبات به این صورت است که اگر ارزش ملک موردمعامله از ۵۰۰ میلیون تومان بیشتر باشد، طرفین باید برای مبلغ بیشتر از ۵۰۰ میلیون تومان، ۲۵صدم درصد بپردازند. در صورت رهن کامل ملک، مالک و مستاجر هردو باید نیم‌درصد مبلغ رهن را بپردازند. در صورت اجاره، مبلغ کمیسیون به‌میزان یک‌چهارم مبلغ اجاره یک ماه از طرفین معامله دریافت می‌شود. اگر به‌صورت رهن و اجاره باشد، معادل ۲۵ درصد اجاره ماهانه به‌همراه نیم‌صدم درصد از مبلغ رهن باید توسط طرفین پرداخت شود. حق‌الزحمه مشاور املاک برای تمدید قرارداد اجاره از هر طرف، مطابق یک‌دهم ارزش مبلغ حق کمیسیون اجاره است. تمام این هزینه‌ها در حالی است که خدمات مربوط به متمم قرارداد و مبایعه‌نامه رایگان هستند. حق کمیسیون ۱۴۰۱ قراردادهای مشارکت برای هرکدام از طرفین ۲دهم درصد ارزش کل قرارداد و در مجموع ۴دهم درصد ارزش کل قرارداد محاسبه و اخذ می‌شود. از سویی دیگر، نرخ مشخصی برای کمیسیون معاوضه ملک در سال ۱۴۰۱ مشخص نشده است. این دستمزد به‌طور معمول توافقی پرداخت می‌شود.

زمینه فساد فراهم است

مصطفی قلی‌خسروی، رئیس اتحادیه مشاوران املاک تهران در گفت‌وگو با صمت، اعتراض خود را نسبت به میزان فعلی حق کمیسیون مشاوران املاک اعلام کرد. او معتقد است حقوق فعلی نه‌تنها زیاد نبوده، بلکه ناکافی است و باید دولت فکری برای آن کند. قلی‌خسروی در این‌باره تصریح کرد: در ابتدا باید اذعان کرد هر زمان در هر شغلی حقوق افراد به‌طورکامل و عادلانه در نظر گرفته نشود، شاهد گسترش فساد خواهیم بود. در بحث میزان حق معامله مشاوران املاک نیز چنین قانونی حاکم است. به‌طورکلی در ایران حقوق مشاوران املاک نادیده گرفته شده و تمامی نهادهای دولتی در تلاش هستند تا مشاوران املاک، حقوق حداقلی خود را نیز دریافت نکنند. رئیس اتحادیه مشاوران املاک تهران بااشاره به میزان درصد کمیسیون کشورهای همسایه گفت: در سال‌های اخیر دولت‌ها میزان حق کمیسیون مشاوران املاک را به پایین‌ترین حد کاهش داده‌اند، اما اگر نگاهی به کشورهای همسایه مانند ترکیه، دوبی، پاکستان و... بیندازیم، خواهیم دید حق کمیسیون مشاوران املاک چندبرابر ایران است. به‌عنوان مثال در ترکیه حق کمیسیون ۶ درصد است، اما در ایران معامله ملک با ارزش بالای ۵۰۰ میلیون تومان، تنها ۲۵صدم درصد است. این مبلغ تا پیش از این در چند سال قبل یک درصد بود که معاون اول رئیس‌جمهوری دولت پیشین، آن را به نصف آن تعدیل کرد.

▣ چالش تصمیمات دستوری

رئیس اتحادیه مشاوران املاک تهران دخالت نهادهای دولتی و تغییرات مداوم قیمت‌گذاری‌های دستوری در بازار را یکی از دلایل بی‌ثباتی فضای کاری اصناف معرفی کرد و گفت: همان‌طور که در ابتدا گفته شد، دولت قبل در یک اقدام غیرکارشناسی، حق‌الزحمه مشاوران املاک را که تا پیش از آن نیم‌درصد از ثمن معامله از هریک از طرفین بود، به ۲۵صدم درصد کاهش داد. باید تاکید کرد این اقدام آنها منجر به تشدید تخلفات و دور زدن قانون توسط عده کمی از مشاوران شده است. مقصر این اتفاق و ایجاد فساد در صنف مشاوران املاک را در گام نخست باید دولت و تصمیمات نامناسب آن معرفی کرد. وی ادامه داد: در چند مدت اخیر، گلایه‌هایی نسبت به عملکرد برخی فعالان صنفی مشاوران املاک مطرح شده که می‌توان دلیل آن را حمایت نکردن دولت از این صنف دانست. دولت برای تعیین نرخ دستوری حق کمیسیون مشاوران املاک، باید مسائلی از جمله زحمتی که فرد متحمل می‌شود و همچنین میزان متراژ مغازه‌ای را که اصناف در آن مشغول به فعالیت هستند، در نظر بگیرد. در غیر این صورت، درآمد مشاور املاک تامین نشده و بدیهی است افراد برای تامین هزینه‌های خود دست به اقدامات دیگری بزنند.

▣ لزوم اصلاح سیاست‌های کلان

قلی‌خسروی مهم‌ترین پیامد ناکافی بودن میزان کمیسیون تعیین‌شده را افزایش تخلفات اعلام کرد و در این‌باره توضیح داد: قانون نظام صنفی، نرخ‌گذاری برای اصناف را برعهده کمیسیون نظارت گذاشته است، اما به‌طورمداوم نهادهای دولتی در بازار دخالت کرده و مشکلات متعددی را برای مردم و صاحبان اصناف به‌وجود می‌آورند. به‌دلیل پایین بودن حق کمیسیون معاملات، برخی مشاوران املاک برای افزایش درآمد و امرار معاش خود، مسیر تقلب را در پیش می‌گیرند.

وی ادامه داد: یکی از راهکارها، افزایش بدون دلیل نرخ ملک موردمعامله است، به این معنا که اگر ملکی ۴ میلیارد تومان ارزش واقعی دارد، مشاور املاک برای افزایش درآمد خود از معامله، ملک را ۴ میلیارد و نیم قیمت‌گذاری می‌کند. این موضوع خود باعث حباب قیمتی و افزایش نرخ ملک در بازار می‌شود و به‌سختی می‌توان جلوی تسری آن را گرفت. رئیس اتحادیه مشاوران املاک تهران تاکید کرد: مهم‌ترین راهکاری که برای جلوگیری از استمرار وضع موجود می‌توان عنوان کرد، تغییر و اصلاح نگاه مسئولان نسبت به صنف مشاوران املاک است. مدیران و مسئولان باید بپذیرند مشاور املاک، مولد اقتصادی است و چرخه مالی کشور را راه خواهد انداخت. باید با نگاه تخصصی و کارشناسی‌شده به تدوین برنامه برای ثبات بازار مسکن و فعالیت مشاوران املاک پرداخت، همچنین نهادهای دولتی غیرمرتبط، باید کمترین ورود و دخالت را به این حوزه داشته باشند.

دولت برای تعیین نرخ دستوری حق کمیسیون مشاوران املاک، باید مسائلی از جمله زحمتی که فرد متحمل می‌شود و همچنین میزان متراژ مغازه‌ای را که اصناف در آن مشغول به فعالیت هستند، در نظر گیرد، در غیر این صورت، بدیهی است افراد برای تامین هزینه‌های خود دست به اقدامات دیگری بزنند

تورم بالاتر از حق کمیسیون املاک

استان‌های شمالی کشور از مناطقی هستند که همواره اعتراض بر سر متفاوت بودن نرخ حق کمیسیون مشاوران املاک در آنها شنیده می‌شود. محمدعلی نصیرایی، فعال صنفی مشاور املاک، در گفت‌وگو با صمت ابتدا به اقدامات مثبت اتحادیه مشاوران املاک بابل برای حمایت از فعالان این صنف اشاره کرد و گفت: در ابتدا لازم‌به‌ذکر است، ۴ دوره در هیات‌مدیره اتحادیه املاک بابل حضور داشتم و در این مدت با همراهی همکاران تلاش کردیم تا بهترین عملکرد را در اتحادیه صنفی مشاوران املاک بابل داشته باشیم. اتحادیه مشاوران املاک بابل بزرگ‌ترین اتحادیه در سطح استان‌های مازندران، گلستان و گیلان است و از این‌رو تصمیمات این اتحادیه بر فعالیت مشاوران املاک تمامی شهرهای این ۳ استان اثرگذار است.

وی ادامه داد: حق کمیسیون مشاوران املاک در استان‌های شمالی کشور متفاوت بوده و این نرخ توسط کمیسیون نظارت متناسب با هر شهر تعیین می‌شود، اما تمامی ارقام برپایه حق کمیسیون کلی تعیین‌شده در کشور است. باوجود چنین سیاست‌هایی نیز، به‌طورکلی حق کمیسیون مشاوران املاک نه‌تنها زیاد نیست، بلکه کفاف تورم‌های فعلی را نیز نمی‌دهد. شرایط تورم، نحوه اخذ مالیات در شرایط فعلی، رکود بازار و دیگر عوامل در کنار هم سبب می‌شود تا نرخ حق معامله مشاوران املاک را نتوانیم مناسب عنوان کنیم.

▣ تاثیر رکود بازار بر اصناف

نصیرایی در ادامه پایین بودن حق‌الزحمه مشاوران املاک را یک آسیب و نقطه منفی برای فعالیت در این صنف عنوان کرد و گفت: در سال‌های گذشته، حق کمیسیون معاملات در شهر بابل، یک درصد بود، اما این میزان کاهش پیدا کرد.

طی جلسات مختلفی که در اتحادیه مشاوران املاک بابل و با همکاری سایر نهادها برگزار شد، حق کمیسیون خریدوفروش املاک برای مشاوران املاک برای شهر بابل نیم‌درصد و برای اجاره از یک‌چهارم مبلغ اجاره به یک‌سوم افزایش پیدا کرد. وی ادامه داد: هیات نمایندگان اتحادیه مشاوران املاک بابل تلاش داشتند تا حق کمیسیون معامله املاک را به یک درصد برسانند، اما در تهران این نرخ به ۲۵صدم درصد رسیده بود؛ بنابراین شرایط مناسبی برای افزایش حق کمیسیون در شهر بابل وجود نداشت. این فعال صنفی تاکید کرد: باوجود شرایط فعلی اقتصادی که تمامی اصناف درگیر آن هستند، حتی اگر حق کمیسیون معامله املاک به یک درصد هم برسد، باز این میزان کم است.

حتی اگر به سایر کشورها نیز نگاه کنیم، تفاوت میان حق کمیسیون ایران و دیگر کشورها بسیار زیاد است. مهم‌ترین مشکل فعلی، رکود بازار املاک است. مردم تصور می‌کنند با افزایش نرخ مسکن، مشاوران املاک سود خواهند برد، در حالی که چنین نیست. رشد فزاینده نرخ مسکن، کاهش قدرت خرید و رکود معاملات را در پی خواهد داشت. همین موضوع سبب می‌شود تا مشاوران املاک هیچ راه درآمدی نداشته باشند، اما برعکس با کاهش قیمت‌ها، معاملات بیشتر شده و در نتیجه مشاوران املاک نیز درآمد مطلوب خواهند داشت.

▣ حق کمیسیون یکپارچه شود

نصیرایی از بین رفتن شفافیت در معامله را یکی از نتایج منفی پایین بودن میزان حق‌الزحمه مشاوران املاک عنوان کرد و ادامه داد: کم بودن نرخ کمیسیون مشاوران املاک سبب شده تا صداقت در معاملات از بین برود. به‌عنوان‌مثال در تهران تعداد زیادی از مشاوران املاک، ۲۵صدم درصد به‌عنوان حق کمیسیون معاملات دریافت نمی‌کنند، اما اگر میزان اصلی تعیین‌شده، حقی مناسب و متعادل باشد، این‌گونه تخلفات انجام نخواهد شد. باتوجه به غیرمتعادل شدن درصد کمیسیون معاملات، یکپارچه شدن این درصد نیز از اهمیت زیادی برخوردار است. وی تصریح کرد: در حال حاضر به‌دلیل مختلف بودن نرخ حق کمیسیون در شهرها، افراد به‌نوعی سرگردان شده و همین موضوع مجال بیشتری را برای شکل‌گیری تقلب در معاملات فراهم می‌کند. اگر برای تمام شهرها، درصدی مشخص و عادلانه تعیین شود، ضمن تامین شدن سود فعالیت برای مشاوران املاک، شاهد کاهش فساد در این حوزه خواهیم بود.

سخن پایانی

در تمامی اصناف و مشاغل، افرادی هستند که از قوانین و چارچوب‌های تعیین‌شده تخطی کرده و نظم بازار را برهم‌ریزند. در صنف مشاوران املاک نیز چنین بوده و افرادی همواره در این مدت سعی کردند با سوداگری در بازار و افزایش بی‌منطق نرخ مسکن، زمینه سودآوری خود را مهیا کنند. کارشناسان معتقدند این نوع تخلفات، ناشی از پایین بودن حق مصوب کمیسیون مشاوران املاک است، اما در نگاهی نقادانه باید به این نکته توجه داشت که آیا پایین بودن حقوق مصوب‌شده برای افراد، دلیل موجهی برای گسترش فساد است؟ در شرایطی که تمامی اقشار جامعه درگیر فشارهای تورمی بوده و برای افزایش حقوق بسیاری از مشاغل مناقشه وجود دارد، بهانه‌های این‌چنینی برای توجیه فساد، غیرمنطقی به‌نظر می‌رسد.

کارت سوخت جایگاه‌داران حذف نمی‌شود

مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران گفت: برنامه‌ای برای حذف کارت سوخت جایگاه‌داران در دستور کار نیست. به گزارش شرکت ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران، علی‌اکبر نژادعلی با بیان اینکه هیچ ابلاغیه‌ای درباره حذف کارت سوخت جایگاه‌داران از چرخه عرضه بنزین نداشته‌ایم، اظهار کرد: شایعاتی که در فضای مجازی منتشر شده صحت ندارد و سیستم سوخت‌رسانی طبق روال گذشته بوده و هیچ تغییری در شرایط ایجاد نشده است و قرار نیست از تیرماه، کارت سوخت جایگاه‌داران برای سوختگیری با نرخ آزاد حذف شود. وی با تاکید بر اینکه هیچ تصمیمی درباره نرخ بنزین گرفته نشده و اخبار منتشرشده در فضای مجازی و رسانه‌ای کشور در این زمینه تکذیب می‌شود، تصریح کرد: تغییری در نحوه توزیع بنزین در جایگاه‌های عرضه سوخت ایجاد نمی‌شود و نرخ بنزین یارانه‌ای ۱۵۰۰ تومان و بنزین آزاد نهمچنان ۳۰۰۰ تومان خواهد بود. مدیرعامل شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران با بیان اینکه هیچ‌کدام از جایگاه‌ها اجازه تغییر نرخ بنزین را ندارند، گفت: اگر جایگاهی چنین کاری انجام دهد با جدیت برخورد خواهیم کرد، بنابراین مردم نگران تغییر نرخ بنزین نباشند. نژادعلی با تاکید بر اینکه سیستم سوخت‌رسانی طبق روال سابق خواهد بود و هیچ تغییری در برنامه‌ها ایجاد نشده و هرگونه تغییر و تحول از سوی شورای اطلاع‌رسانی دولت اعلام خواهد شد، اظهار کرد: جایگاه‌ها موظف به سوخت‌رسانی با قیمت‌های قبلی هستند و اگر موردی مشاهده شد، مردم آن را به سامانه ۰۹۶۲۷ گزارش دهند. گفتنی است شایعاتی که در فضای مجازی منتشرشده صحت ندارد و سیستم سوخت‌رسانی طبق روال گذشته بوده و هیچ تغییری در شرایط ایجاد نشده است و قرار نیست از تیرماه، کارت سوخت جایگاه‌داران برای سوختگیری با نرخ آزاد حذف شود.

ایران میانجی سوآپ گاز از ترکمنستان به جمهوری آذربایجان شد

افزایش سهم ایران در ترانزیت گاز

گروه گزارش
editor@smtnews.ir

دولت سیزدهم با فعال‌کردن دیپلماسی انرژی با کشورهای همسایه و فراتر از آن تا امریکای لاتین به‌دنبال تقویت اثربخشی ایران در معادلات انرژی خاورمیانه و جهان است. برهمین اساس، احیای دیپلماسی انرژی در دستور کار قرار گرفت. در نخستین اقدام زمستان سال گذشته، سوآپ گاز از ترکمنستان به جمهوری آذربایجان آغاز شد. اتفاقی که نه‌تنها در عرصه انرژی، بلکه در عرصه بین‌المللی و سیاسی نیز بسیار اهمیت داشت و ثابت کرد بدون احیای برجام نیز می‌توان نقش موثری در معادلات انرژی منطقه و جهان بازی کرد.

مذاکرات برای سوآپ گاز از ترکمنستان به جمهوری آذربایجان به فاصله ۱۹ روز از حضور جواد اوجی در وزارت نفت آغاز شد و سرانجام آذر سال گذشته، قرارداد سوآپ ۱.۵ تا ۲ میلیارد مترمکعب گاز ترکمنستان به جمهوری آذربایجان از مسیر ایران امضا و از ابتدای سال ۲۰۲۲ میلادی عملیاتی شد. در گام بعد نیز در سفر اخیر جواد اوجی به باکو قرارداد افزایش سوآپ گاز از ترکمنستان به جمهوری آذربایجان امضا شد.

عکس: صمت

فعال شدن دیپلماسی انرژی فرصت مغتنمی برای پاسخ دندان‌شکن به تحریم‌هاست و بدون آن نمی‌توان در این مسیر موفق شد

مزیت شبکه درهم تنیده گاز ایران

در روزهای پایانی هفته گذشته، مجمع انرژی باکو شاهد مذاکرات و گفت‌وگوهای فعالانه دیپلماتیک ایران در حوزه انرژی با کشورهای همسایه و اروپایی بود. جواد اوجی، وزیر نفت ایران در سفر ۳ روزه خود به جمهوری آذربایجان، ضمن بازدید از نمایشگاه نفت و گاز کاسپین، با معاون نخست‌وزیر، وزیر اقتصاد و وزیر انرژی جمهوری آذربایجان ملاقات و مذاکره کرد. ایران و جمهوری آذربایجان در جریان این سفر، تفاهمنامه‌ای امضا کردند که حجم سوآپ گازی ترکمنستان به جمهوری آذربایجان از طریق خاک ایران را تا ۲ برابر افزایش می‌دهد. این تفاهمنامه پس از مذاکرات اوجی با معاون نخست‌وزیر، وزیر انرژی و وزیر اقتصاد جمهوری آذربایجان به امضا رسید و می‌تواند حجم سوآپ گازی از طریق خاک ایران را به ۴ میلیارد مترمکعب برساند.

شبکه انتقال گاز ایران یکی از گسترده‌ترین شبکه‌های انتقال انرژی در دنیاست و با توجه به اینکه دانش فنی بهره‌برداری و نگهداشت آن در کشور بومی شده و از نیروی متخصص خوبی در این زمینه برخوردار هستیم، در عمل وجود این شبکه به مزیتی رقابتی برای کشور تبدیل شده است.

این شبکه به‌مثابه مجموعه‌ای از رینگ‌ها و حلقه‌های درهم تنیده و از هر گوشه کشور به‌راحتی به کشورهای همسایه قابل اتصال است. تجارت گاز موضوعی فراتر از صادرات و مجموعه‌ای شامل صادرات، واردات، سوآپ، ترانسفر و... است که نیاز است سهم کشور را در آن، بیش از گذشته افزایش دهیم.

نقش ایران در تامین نیاز انرژی جهان

جواد اوجی در همایش بین‌المللی انرژی جمهوری آذربایجان در سخنرانی خود در جمع وزرا و نمایندگان حدود ۳۰ کشور جهان با اشاره به موفقیت‌های ایران در بحث تولید نفت و گاز گفت: با وجود تحریم‌های چندساله و ظالمانه علیه مردم ایران، توسعه نفت و گاز ایران متوقف نشده است.

وی با یادآوری اینکه ایران یکی از بزرگ‌ترین ظرفیت‌های گازی جهان را در اختیار دارد و ذخایر گاز ایران حدود ۳۴ تریلیون مترمکعب است و می‌تواند بخش مهمی از نیاز جهان را تامین کند، افزود: ایران هم‌اکنون امکان تولید روزانه یک میلیارد مترمکعب گاز را دارد، به‌طوری که امروز ظرفیت تولید نفت ایران نزدیک به ۴ میلیون بشکه در روز و ظرفیت تولید سالانه محصولات پتروشیمی هم حدود ۹۲ میلیون تن است. وزیر نفت با بیان اینکه ظرفیت تولید گاز ایران نیز باید در ۸ سال آینده به ۱.۴ میلیارد مترمکعب در روز برسد، افزود: دنیا تشنه انرژی است و ایران می‌تواند بخشی از این نیاز را تامین کند. جمهوری اسلامی ایران آمادگی پذیرش سرمایه‌گذاری در تولید و تجارت گاز را دارد. ایران در چهارراه ترانزیت انرژی جهان قرار گرفته است، ضمن آنکه در شمال ایران تولیدکنندگان بزرگی مانند روسیه و ترکمنستان قرار دارند و در جنوب نیز قطر گرفته و ما ظرفیت انتقال این منابع عظیم به بازارهای مصرف را هم در اختیار داریم.

وی به برگزاری نمایشگاه بزرگ نفت و گاز ایران اشاره کرد و بومی بودن فناوری‌های انرژی در ایران را فرصت خوبی برای همکاری‌های مشترک با کشورهای منطقه دانست و گفت: تجربه انتقال گاز از ترکمنستان به جمهوری آذربایجان می‌تواند برای همه کشورهای همسایه تکرار شود.

ما دومین شبکه بزرگ خطوط لوله گاز بعد از گازپروم را در اختیار داریم و پروژه‌های خوبی در حوزه ال‌ان‌جی تعریف کرده‌ایم.

وزیر نفت اظهار کرد: ما حتی گاز کشورهایی را که در پرداخت پول ما تاخیر دارند، قطع نکرده‌ایم و از همه کشورها و شرکت‌های علاقه‌مند برای سرمایه‌گذاری در بالادست و پایین‌دست صنعت نفت، همچنین انتقال و ترانزیت حامل‌های انرژی دعوت می‌کنیم.

افزایش تعاملات منطقه‌ای با سوآپ گاز

در همین حال معاون وزیر نفت در امور گاز نیز با اشاره به سیاست ایران و راهبرد محوری وزارت نفت، در گسترش همکاری با همسایگان تاکید کرد که قراردادهای سوآپ سبب افزایش تعاملات منطقه‌ای می‌شود.

مجید چگینی اظهار کرد: همکاری‌های گسترده با دیگر کشورها به‌منظور ارتقای دیپلماسی انرژی در دستور کار قرار گرفته که قرارداد سه‌جانبه سوآپ گاز برای انتقال گاز ترکمنستان به جمهوری آذربایجان نیز در همین راستا اجرایی شده است.

چگینی با تاکید بر اینکه براساس این قرارداد، سالانه ۱.۵ تا ۲ میلیارد مترمکعب گاز از ترکمنستان و سرخس دریافت و از آستارا تحویل جمهوری آذربایجان می‌شود، گفت: یکی از مزایای این قرارداد، پیش‌بینی تعلق حجمی از این سوآپ به ایران است که مهم‌ترین تاثیر آن، کمک به تقویت شبکه گاز شمال و شمال‌شرق کشور برای افزایش پایداری انتقال گاز است.

معاون وزیر نفت در امور گاز با بیان اینکه افق مصرف گاز در دنیا، تبدیل شدن به سوخت نخست تا سال ۲۰۵۰ میلادی است، گفت: هدف این است که بتوانیم از ظرفیت‌های موجود برای ایجاد ارتباطات گسترده‌تر با کشورهای همسایه استفاده کرده و همکاری‌های خود با آنها را در زمینه‌های گوناگون افزایش دهیم. چگنی با اشاره به وجود ظرفیت‌های بالقوه در این زمینه تاکید کرد: در صورت آمادگی کشورهای همسایه، امکان سوآپ گاز در کشور وجود دارد و این موضوع سبب همبستگی بیشتر در منطقه می‌شود و همکاری‌های منطقه‌ای را نیز افزایش می‌دهد.

وی تصریح کرد: از جمله الزامات قراردادهای سوآپ گاز، تعهد بالا برای اجرایی شدن قرارداد بین تولیدکننده، مصرف‌کننده و کشور ترانزیت‌کننده گاز است که این موضوع افزون بر گسترش همکاری‌های ما در منطقه، این امکان را فراهم می‌کند تا با همه توان، امنیت انرژی در این مسیر را برقرار کنیم.

مدیرعامل شرکت ملی گاز ایران با بیان اینکه در چنین قراردادهایی، نفس قرارداد مهم‌تر از میزان و حجم گاز سوآپ شده، افزود: قراردادهای سوآپ ابعاد گوناگونی در زمینه‌های مختلف اقتصادی، ژئوپلتیک، امنیتی و فرهنگی دارند که می‌تواند برای همکاری‌های بین‌المللی ما به‌ویژه در حوزه انرژی و تجارت جهانی گاز بسیار حائز اهمیت باشد.

شبکه انتقال گاز ایران یکی از گسترده‌ترین شبکه‌های انتقال انرژی در دنیاست

احیای دیپلماسی انرژی

آذرماه سال گذشته در حاشیه نشست سران اکو، ۳ کشور ایران، ترکمنستان و جمهوری آذربایجان توافق کردند سالانه ۱.۵ تا ۲ میلیارد مترمکعب گاز ترکمنستان را به جمهوری آذربایجان سوآپ کنند. براساس تفاهمنامه گازی منعقدشده، دو طرف توافق کردند حجم گاز انتقالی سالانه ترکمنستان به جمهوری آذربایجان از طریق خطوط ایران را دو برابر کنند. براساس توافق، این قرارداد به‌صورت حجمی بوده و ایران به‌عنوان هزینه سوآپ (Swap Fee) بخشی از گاز انتقالی را برمی‌دارد.

عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی با اشاره به مزیت دیپلماتیک توافق سوآپ گاز، گفت: امضای این توافقنامه منجر به ترمیم روابط ایران با ترکمنستان و جمهوری آذربایجان شده و البته این موضوع نشان از نگاه مترقی دولت دارد، چراکه می‌خواهد با همسایگان ارتباط اقتصادی داشته باشد.

سیدموسی موسوی در گفت‌وگو با شانا بر ضرورت احیای دیپلماسی انرژی کشور تاکید کرد و گفت: احیای دیپلماسی انرژی در شرایط اقتصادی کنونی کشور ضروری است، زیرا اگر دیپلماسی انرژی کشور فعال شود، راهکارهای بسیاری برای فروش نفت و فرآورده‌های نفتی پیدا می‌شود.

وی سوآپ گاز ترکمنستان به جمهوری آذربایجان از خاک ایران را نمونه‌ای از احیای مراودات اقتصادی کشور در حوزه انرژی با کشورهای همسایه دانست و افزود: دستگاه‌های مرتبط نیز باید این مهم را در دستور کار خود قرار دهند و حتی وزارت امور خارجه باید با دستگاه‌های زیرمجموعه خود مانند سفارتخانه‌ها و بکارگیری رایزن‌های اقتصادی به این مهم اهتمام ورزد. در واقع نمی‌توان از نقش بی‌بدیل آنها در ایجاد دیپلماسی انرژی با دیگر کشورها گذشت.

عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: فعال شدن دیپلماسی انرژی فرصت مغتنمی برای پاسخ دندان‌شکن به تحریم‌هاست و بدون آن نمی‌توان در این مسیر موفق شد.

سوآپ گازی ایران زیربنای توسعه روابط

رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و ترکمنستان درباره تاثیر قرارداد سوآپ گازی ایران، ترکمنستان و جمهوری آذربایجان گفت: این قرارداد تاثیرات مثبتی دارد، ارتباطات این‌چنینی هر چند کوچک، زیربنای توسعه روابط بزرگ‌تر است. مجید محمدنژاد در گفت‌وگو با ایمنا درباره تاثیر قرارداد سوآپ گازی ایران، ترکمنستان و جمهوری آذربایجان اظهار کرد: هر قدر قرارداد و مراودات تجاری در این قالب با کشورهای همجوار برقرار شود، تنیدگی دو کشور بیشتر شده و پیچیدگی‌های موجود تجارت از بین رفته و روابط بین دو کشور مستحکم‌تر می‌شود. وی افزود: حتی اگر این قرارداد صد درصد به نفع ایران نباشد اما می‌تواند زیربنای توسعه روابط سیاسی، اقتصادی و اجتماعی دو کشور باشد، این قرارداد تاثیرات مثبتی دارد، ارتباطات این‌چنینی هر چند کوچک، زیربنای توسعه روابط بزرگ‌تر است.

رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و ترکمنستان گفت: ایران در سالیان قبل مبادلاتی در حوزه کالاهای ساختمانی به‌ویژه سیمان با کشور ترکمنستان داشت اما به‌تدریج این کشور توانایی تولید سیمان خود را افزایش داد که منجر به کاهش تقاضای سیمان صادراتی ایران شد. اکنون ایران می‌تواند خدمات فنی‌مهندسی در حوزه‌های ساختمان، نفت، گاز و پتروشیمی به ترکمنستان صادر کند. محمدنژاد اضافه کرد: در مقابل می‌توان واردات برخی مواد اولیه که ترکمن‌ها در اختیار دارند را انجام داد تا تراز تجاری دو کشور هم بهبود یابد.

وی درباره موانع تجارت ایران و ترکمنستان گفت: تعرفه ترجیحی، اکنون بین دو کشور وجود ندارد و لازم است تعریف شود. در حوزه حمل‌ونقل به‌ویژه حمل ریلی، ایران ضعف‌هایی دارد که باید رفع شود، زیرا بیشتر کالایی که به ترکمنستان و اوراسیا صادر می‌شود با واگن حمل می‌شود و لازم است این سیستم در کشور بهبود یابد.

رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و ترکمنستان گفت: علاوه بر این، ترکمن‌ها اجازه ورود کامیون ایرانی به خاک ترکمنستان را نمی‌دهند که لازم است این مانع نیز رفع شود. در حوزه مبادلات پولی و مالی، تحریم ایران و محدودیت‌های ترکمن‌ها مشکلاتی را ایجاد کرده است.

سخن پایانی

سوآپ (Swap) در تجارت گاز طبیعی، به‌عنوان یکی از روش‌های صادرات، ترانزیت و انتقال این منبع انرژی شناخته می‌شود که در آن، مقدار مشخصی گاز از یک مبدأ وارد کشور شده و سپس به ازای همان مقدار، گاز طبیعی در مقصد به خریدار یا گیرنده تحویل داده می‌شود. کشوری که گاز را سوآپ می‌کند، از این طریق هزینه‌ای را به‌عنوان حق سوآپ می‌گیرد. این در حالی است که ایران به‌دلیل مشکلات تحریم نمی‌تواند مبلغی از ترکمنستان بابت سوآپی که انجام می‌دهد، دریافت کند و به همین دلیل هم ترجیح داده به‌جای این مبلغ گاز دریافت کند؛ یعنی بخشی از گازی که از کشور ما سوآپ می‌شود را ایران به‌عنوان حق سوآپ برمی‌دارد. با این همه، قرارداد سوآپ گاز، به افزایش پایداری شبکه گاز در شمال‌شرق ایران منجر و مسیر ایران را برای تبدیل شدن به قطب انرژی منطقه هموارتر می‌کند.

نظرگاه

تعاملات گازی و دیپلماسی کارآمد

عباس اعظمی
کارشناس انرژی

توسعه روابط بر پایه مباحث مبتنی بر انرژی و استفاده از دیپلماسی کارآمد برای توسعه تجارت گازی، فرصت مغتنمی برای ایران و کشورهای همسایه است.

سفر اخیر وزیر نفت به باکو نیز در همین راستا بوده که برکاتی برای کشورمان به‌دنبال خواهد داشت.

شبکه انتقال گاز ایران یکی از گسترده‌ترین شبکه‌های انتقال انرژی در دنیاست و با توجه به اینکه دانش فنی بهره‌برداری و نگهداشت آن در کشور بومی‌شده و از نیروی متخصص خوبی در این زمینه برخوردار هستیم، عملا وجود این شبکه به یک مزیت رقابتی برای کشور تبدیل شده است.

این شبکه به‌مثابه مجموعه‌ای از رینگ‌ها و حلقه‌های در هم تنیده بوده و از هر گوشه کشور به‌راحتی به کشورهای همسایه قابل اتصال است.

تجارت گاز موضوعی فراتر از صادرات و مجموعه‌ای شامل صادرات، واردات، سوآپ، ترانسفر و... است که نیاز است سهم کشور را در آن، بیش از پیش افزایش دهیم.

طی روزهای اخیر شاهد سفر مهم وزیر نفت کشورمان به جمهوری آذربایجان بودیم که طی این سفر بر افزایش حجم سوآپ گاز ترکمنستان به جمهوری آذربایجان از طریق ایران توافق شد. سوآپ گاز ترکمنستان به جمهوری آذربایجان مزایای مختلفی را شامل حال ایران می‌کند که به بعضی از این منافع اشاره می‌کنم:

۱-ایران نیازی به سرمایه‌گذاری برای احداث خطوط و تاسیسات تقویت فشار گاز ندارد، زیرا زیرساخت‌های لازم هم‌اکنون موجود است.

۲-در گذشته دو کشور ایران و ترکمنستان دارای روابط همه‌جانبه خوب و رو به توسعه‌ای بودند که به‌دلیل محاسبات اشتباه در دولت قبل و بی‌تدبیری، این فرصت‌ها به تهدید بدل و روابط دو کشور تیره‌وتار شد و حتی کار به دعاوی حقوقی کشید. در حال حاضر با دیپلماسی مناسب ضمن کاهش کدورت‌های بین دو کشور، روابط سیاسی، اقتصادی، امنیتی و فرهنگی دو کشور رو به بهبود است.

۳-طی سال‌های اخیر نیز شاهد التهابات و تنش‌هایی بین دو کشور ایران و جمهوری آذربایجان هستیم و بی‌تردید استفاده از ظرفیت‌های موجود در زمینه مبادلات انرژی و اقتصادی بین ترکمنستان، ایران و جمهوری آذربایجان به کاهش تنش‌ها و تهدیدات پیش‌آمده کمک شایانی خواهد کرد.

۴-نواحی شمال‌شرقی کشور یکی از دورترین نقاط کشور نسبت به منابع و میادین اصلی گاز کشور هستند که دارای صنایع بزرگ انرژی‌بر است و به این ترتیب با واردات گاز از کشور ترکمنستان پایداری شبکه گاز در نواحی شمال‌شرقی و شمالی کشور افزایش می‌یابد.

۵-در کنار تمام مزایای ذکر شده، ایران بابت سوآپ گاز بین دو کشور همسایه، درآمد بی‌دردسری کسب خواهد کرد.

۶-حتی شاید شرایطی پیش آید که ایران در برابر حق سوآپ گاز، مقادیری گاز را مشخصا برای خود و مصارف استان‌های شمالی و شمال‌شرقی کشور از ترکمنستان وارد کند.

۷-ترکمنستان در عین حال رقیب گازی کشور ایران به‌ویژه به‌دلیل احداث خط لوله تاپی نیز تلقی می‌شود. سیاست واردات گاز حداکثری از کشور ترکمنستان می‌تواند بر تضعیف پروژه یادشده تاثیرگذار باشد.

۸-کشور ترکمنستان همواره به فکر صادرات گاز به کشورهای غربی بوده و تعاملات سازنده دو کشور ایران و ترکمنستان و مزیت رقابتی شبکه انتقال گاز ایران می‌تواند به جای سرمایه‌گذاری‌های سنگین و دردسرهای زیست‌محیطی و حقوقی ناشی از عبور خط لوله از زیر دریای کاسپین، به رویای ترکمنستان جامه عمل بپوشاند.

ازاین‌رو، توسعه روابط بر پایه مباحث مبتنی بر انرژی و استفاده از دیپلماسی کارآمد برای توسعه تجارت گازی، فرصت مغتنمی برای ایران و کشورهای همسایه است که سفر اخیر وزیر نفت به باکو نیز در همین راستا بوده و برکاتی را برای کشورمان به‌دنبال خواهد داشت. بنابراین امیدواریم قفل ۵ ساله سوآپ گازی بین ایران و ترکمنستان باز شود.

نظرگاه

حال محیط‌زیست خوب نیست

عضو هیات علمی دانشگاه زنجان گفت: با توجه به اهمیت مسئله آب، دیپلماسی آب باید محقق شود. کوهزاد رئیس‌پور در گفت‌وگو با ایسنا، با بیان اینکه به محل زندگی انسان و سایر موجودات زنده (گیاهان و جانوران) محیط‌زیست گفته می‌شود، اظهار کرد: در شکل گیری محیط‌زیست عوامل متعددی از جمله عوامل فیزیکی و موجودات زنده تاثیرگذار هستند که این عوامل تاثیر متقابل بر هم نیز دارند. اگر چه امروزه این تعریف غالبا به انسان و فعالیت‌های او مرتبط می‌شود اما در شکل گیری این محیط، مجموعه‌ای از عوامل طبیعی کره زمین همچون هوا، آب، اتمسفر، صخره، گیاهان و... نقش دارند. وی با اشاره به اینکه با پیشرفت‌های روزافزون تکنولوژی و نیازهای انسان، حال محیط‌زیست خوب نیست، تصریح کرد: متاسفانه طی دهه‌های اخیر همه عوامل تشکیل‌دهنده محیط‌زیست تحت تاثیر فعالیت‌های انسان قرار گرفته است. افزایش جمعیت و تغییر سبک زندگی از زمان انقلاب صنعتی مهم‌ترین عامل برای دست‌اندازی به طبیعت و تخریب محیط‌زیست بوده است. از تاثیرات نامطلوب فعالیت‌های بشر، می‌توان به فرسایش خاک زمین‌های زراعی و آلوده کردن آنها که موجب تخریب و کاهش توان زمین‌های زراعی می‌شود، اشاره کرد که این مسئله نیازمند الگوهای جدید و توجه به مسائل توسعه پایدار در حوزه کشاورزی است. این استاد دانشگاه در ادامه گفت: کاهش کیفیت خاک طی ۲۵ سال آتی می‌تواند تولید غذای جهانی را تا حدود ۱۲ درصد کاهش دهد؛ این امر ممکن است باعث رشد ۳۰ درصدی نرخ جهانی غذا شود. آلودگی توسط فلزات سنگین چون جیوه، آرسنیک، سرب و روی که ناشی از فعالیت‌های انسانی است، به مرور زمان در زنجیره‌های غذایی انباشته شده و جان بسیاری از جانوران و انسان‌ها را به مخاطره خواهد انداخت. رئیس‌پور با تاکید بر اینکه سلامت محیط‌زیست سلامت انسان است، افزود: آلودگی هوا نیز پدیده‌ای است که سلامت محیط‌زیست را تهدید می‌کند. آلودگی هوا عبارت است از ورود مستقیم یا غیرمستقیم هر عنصری توسط انسان یا عامل طبیعی که احتمال ایجاد اثرات نامطلوب بر سلامتی انسان و محیط‌زیست را داشته باشد. از جمله این آلودگی‌ها می‌توان به گازهای شیمیایی سمی که غالبا حاصل برداشت بی‌رویه سوخت‌های فسیلی است، اشاره کرد. وی با بیان اینکه یکی دیگر از اثرات نامطلوب ناشی از دخالت نابخردانه انسان، مدیریت نادرست منابع آبی است، عنوان کرد: از مهم‌ترین تاثیرات فعالیت‌های انسان بر آب‌ها می‌توان به مصرف بیش از حد آب و از بین رفتن منابع آب و آلودگی آب‌های سطحی و زیرزمینی اشاره کرد. امروزه تامین آب شیرین برای بعضی کشورها یک بحران جدی محسوب می‌شود. بر اساس مطالعات انجام شده، در صورت انجام نشدن اقدامات مناسب تا سال ۲۰۳۰، بیش از ۴ میلیون نفر دچار این بحران خواهند شد که عمق بحران با روند کنونی افزایش جمعیت تشدید خواهد شد. رئیس‌پور با اشاره به اینکه گرم شدن زمین نیز در از بین رفتن منابع آب به ویژه در مناطقی چون خاورمیانه نقش اساسی دارد، یادآور شد: افزایش آلودگی آب‌ها، دسترسی به آب شیرین را تحت تاثیر قرار داده و منجر به آلودگی منابع غذایی و تخریب اکوسیستم‌ها می‌شود و بدین ترتیب پیامدهای نامطلوب فراوانی بر سلامت بشر دارد. امروزه دسترسی به آب شیرین و بهداشتی از مهم‌ترین موضوعات مطرح در بسیاری از نقاط جهان از جمله ایران با حاکمیت اقلیمی خشک و نیمه‌خشک است؛ افزایش مصرف ذخایر آبی و از سوی دیگر آلودگی آب‌های سطحی رودخانه‌ها و سایر منابع آبی، مسئله آب را در آینده به بحرانی پیچیده و شاید لاینحل تبدیل خواهد کرد. وی با بیان اینکه محدودیت منابع آب شیرین در جهان و افزایش روزافزون مصرف، موجب کشیده شدن آب به عرصه رقابت کشورها و گروه‌های مختلف شده است، اضافه کرد: آب ایفاگر نقش اساسی در شکل‌دهی به روابط اجتماعی - سیاسی میان گروه‌های اجتماعی است. ابزار احقاق این حق، دیپلماسی آب است و کشورها همواره در راستای دریافت حقابه خود از کشورهای دیگر بر تقویت دیپلماسی خود تاکید دارند. ایران کشوری گرم و خشک است و با توجه به اهمیت مسئله آب باید دیپلماسی آب را محقق کند. عضو هیات علمی دانشگاه زنجان با تاکید بر اینکه روند فزاینده گرد و غبار از مهم‌ترین مشکلات قرن اخیر و تهدیدکننده سلامت انسان‌ها تلقی می‌شود، خاطرنشان کرد: ذرات معلق معدنی یا به عبارتی ریزگردها که عامل ۳ درصد مرگ و میر در جهان است، بر سلامت انسان و محیط‌زیست اثر گذاشته و زندگی بشر را مختل می‌کند. امروزه آثار زیان‌بار پدیده گرد و غبار مشکلات عمده‌ای برای مناطق درگیر با این پدیده به وجود آورده است که کنترل آن به عنوان یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیش روی بشر به شمار می‌رود. پدیده گرد و غبار تاثیرات منفی بسیاری بر سلامت انسان‌ها، محصولات باغی، کشاورزی و نیز گیاهان و حیوانات می‌گذارد و می‌تواند شرایط محیطی و سلامتی انسان و محیط‌زیست را دستخوش تغییرات جبران‌ناپذیری کند.

صنایع انرژی بر باید جایگزین صنایع آب‌بر شود

معاون صنایع عمومی وزیر صنعت، معدن و تجارت در ششمین همایش اعطای گواهینامه رعایت حقوق مصرف‌کنندگان استان سمنان بابیان این‌که این استان توانسته مشکلات آب را مدیریت کند، گفت: باید صنایع انرژی‌بر جایگزین صنایع آب‌بر شود. به گزارش روابط عمومی اداره کل صمت سمنان، محمدمهدی برادران افزود: در دهه‌های ۱۹۷۰ بحث نرخ و تولید انبوه کالا موردتوجه بود، اما در دهه‌های بعدی به‌تدریج شاخص‌هایی همچون کیفیت و تنوع کالا با رعایت حقوق محیط‌زیست موردتوجه قرار گرفت و اکنون شاخصه مسئولیت اجتماعی نیز به این موارد افزوده‌شده است. وی ارز ۴ هزار و ۲۰۰ تومانی را منبعی فسادزا و غیر کارشناسی دانست و تصریح کرد: برخی از کسانی که از این منابع استفاده می‌کردند به‌طورکلی تولیدکننده نبودند و کسانی که می‌خواستند تولید و صادرات انجام دهند، دچار مشکل بودند. معاون وزیر صمت با اشاره به کاهش یک سومی تعرفه‌های گمرکی در بخش ماشین‌آلات، بیان کرد: رویکرد جدیدی در وزارت صمت مبنی بر مبارزه با کالاهای تقلبی، ایجادشده که بر اساس آن با کارگاه‌های کوچکی که به‌طور ناایمن و غیراستاندارد در کنار صنایع ایجادشده‌اند، مبارزه می‌شود. برادران با تاکید بر لزوم ایمن‌سازی ساختمان‌ها و ماشین‌آلات در صنایع مختلف، تصریح کرد: این موضوع مهمی است که باید موردتوجه صنایع قرارگرفته و با همراهی بانک‌ها انجام شود. معاون صنایع عمومی وزارت صمت در خاتمه با تاکید بر تولید کالای باکیفیت و عرضه آن باصرفه اقتصادی به مردم، گفت: اجحاف به حقوق مصرف‌کننده قابل‌پذیرش نیست و واحدهای تولیدی باید سعی کنند با کاهش هزینه‌های تولید، بازاریابی بهتر و بالا بردن کیفیت، محصولات را رقابتی کرده و علاوه بر بالا بردن راندمان تولید، کالای باصرفه اقتصادی بیشتری به مردم عرضه کنند.

منابع و مصارف بانک‌های استان فارس زیر ذره بین شورای گفت‌وگو

عدم همکاری بانک‌های خصوصی قابل قبول نیست

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

پنجاه و پنجمین جلسه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان فارس برگزار شد. در این نشست تاثیر حذف ارز ترجیحی و جایگزینی ارز نیمایی در تامین نهاده‌های دامی، احیا بند(غ) ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی در خصوص معافیت واردات ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی - صنعتی- معدنی و کشاورزی از حقوق ورودی در سال ۱۴۰۱ مورد بررسی قرار گرفت. همچنین پیشنهاد اصلاح قانون ماده ۱۳ آیین‌نامه اجرایی قانون موارد خوراکی و آشامیدنی- بهداشتی و آرایشی، پیشنهاد اصلاح بخشنامه بکارگیری مسئول فنی جهت عقد قرارداد شرکت سفارش گیرنده درباره دستورالعمل استفاده از ظرفیت خالی و برای صادرات از دیگر موضوعات مورد بحث در این جلسه بود.

عکس: آیدا فریدی

انتقاد از عملکرد بانک‌ها در جلسه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان فارس در حالی مطرح شد که به گفته فعالان اقتصادی نسبت مصارف به منابع از مهم‌ترین مشکلات این حوزه است. در ادامه این بررسی تصمیماتی در راستای بهبود شرایط و رفع مشکلات یاد شده نیز مطرح شد.

به گزارش خبرنگار صمت از فارس، جمال رازقی در پنجاه و پنجمین شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی در استان فارس بیان کرد: تنها سه دهم درصد تسهیلات بانک‌ها در سرمایه‌گذاری پرداخت شده است که این رقم نزدیک به صفر است و باید فشار به بانک‌ها آورده شود تا این رقم بهبود یابد. وی افزود: در حوزه بانک‌ها و سرمایه‌گذاری آمادگی داریم اطلاعاتی از عملکرد بانک‌ها و پیشنهاداتی ارائه دهیم. در سایر موارد نیز جلسات اختصاصی و کارشناسی برگزار تا مشکلات این حوزه برطرف شود. رازقی با اشاره به پایش کسب‌وکار استان و تغییر جایگاه فارس از رتبه ۱۳ در پاییز ۹۹ به رتبه ۳ در زمستان سال گذشته اظهار کرد: امیدواریم که این پایش به سمت بهتر شدن وضعیت استان پیش برود. وی با اشاره به مهم‌ترین موانع کسب‌وکار در استان اضافه کرد: بی‌ثباتی سیاست‌ها، دشواری تامین مالی از بانک‌ها، اخذ مجوزها و موانع اداری و غیرقابل پیش‌بینی بودن نرخ مواد اولیه از مهم‌ترین موانع کسب‌وکار در استان فارس است. رئیس اتاق بازرگانی فارس با اشاره به اینکه درباره دستور کار مرتبط با ارز ترجیحی و چالش‌های این حوزه ادامه داد: حذف ارز ترجیحی کار فوق‌العاده‌ای بوده اما طراحان آن انتهای مسیر را ندیدند و در شرایط کنونی صادرات اصلا توجیه ندارد و باید در آینده منتظر قاچاق کالا از خارج کشور باشیم. رازقی با اشاره به مباحث مطرح شده در جلسه عنوان کرد: برای اینکه این مسئله ارز ترجیحی و چالش‌های مرتبط با آن به ویژه در حیطه کاری دامداران حل شود و تا به کلاف سردرگم تبدیل نشده کمیته‌ای در دفتر معاونت امور اقتصادی تشکیل شود و مصوبه آن نیز به عنوان مصوبه شورای گفت‌وگو قرار گیرد. وی با اشاره به دستور دیگر جلسه درباره احیای قانون گمرکی برای معافیت واردات ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی تصریح کرد: از زمان انقلاب ورود ماشین‌آلات تولیدی معافیت سود و عوارض گمرکی داشت اما مجلس امسال این قانون را در چنین شرایطی لغو کرده است و پیشنهاد می‌شود نامه‌ای برای انعکاس به وزیر اقتصاد، صنعت، معدن و تجارت و معاون اقتصادی رئیس جمهور نوشته شود چون این مسئله به تولید کشور ضربه می‌زند. رازقی افزود: همه جوانب موضوع در لغو این قانون دیده نشده چون اکنون میزان استهلاک بر میزان سرمایه‌گذاری پیشی گرفته است.

> تنها ۰/۳ درصد تسهیلات بانک‌ها در سرمایه‌گذاری پرداخت شده است که این رقم نزدیک به صفر است

بهبود امنیت سرمایه‌گذاری

در ادامه این جلسه یلدا راهدار، عضو هیات رئیسه اتاق بازرگانی استان فارس نیز با ارائه گزارشی از پایش امنیت سرمایه‌گذاری در کشور و استان فارس گفت: با توجه به محدودیت منابع سرمایه تاکید بر سرمایه‌گذاری اهمیت دارد اما امنیت سرمایه‌گذاری با توجه به متغیرهای اقتصادی مانند نرخ ارز و تورم نیز مهم است. وی بیان کرد: شاخص امنیت سرمایه‌گذاری در تابستان گذشته ۶.۲۱ از ۱۰ بوده که هر چه به سمت عدد ۱۰ باشد امنیت بدتر است البته در مقایسه با فصل قبل از آن امنیت بهتر شده و نشان‌دهنده عملکرد بهتر دولت در تامین امنیت سرمایه‌گذاری بوده است. راهدار اضافه داشت: امتیاز استان فارس نیز در این زمینه ۶.۳۶ از ۱۰ بوده که نسبت به بهار ۱.۵ درصد بهتر شده است. وی ادامه داد: بر اساس این گزارش عملکرد دولت در تابستان ۱۴۰۰ با کمیت ۷.۷۶ درصد از ۱۰ نخستین شاخص در میان هفت نماگر ارزیابی شده است که نامناسب‌ترین شاخص مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض وضعیت مناسبی را در میان شاخص‌ها دارد. راهدار عنوان کرد: رتبه استان فارس در هر یک از شاخص‌ها نشان می‌دهد که ثبات و پیش‌بینی‌پذیری مقررات و رویه‌های اجرایی، ثبات اقتصاد کلان و شفافیت و سلامت اداری و تعریف و تضمین حقوق مالیکت به عنوان نامناسب‌ترین مولفه‌ها شناخته شده است. وی افزود: همچنین شاخص مصونیت جان و مال شهروندان از تعرض در استان فارس در میان سایر استان‌ها وضعیت بهتری داشته است. راهدار با بیان اینکه سرمایه‌گذاری در صورتی محقق می‌شود که محیط مناسب و امنیت لازم برای آن فراهم باشد بیان کرد: متاسفانه ما در استان به دلیل عدم بهره گیری از منابع بانکی، سرمایه از دست می‌دهیم که در راستای امنیت سرمایه‌گذاری باید نسبت تسهیلات ثابت و بلندمدت به کوتاه مدت بیشتر شود تا بهبود امنیت سرمایه‌گذاری رخ دهد. در این جلسه نمایندگان بخش دولتی و خصوصی به بیان دیدگاه‌های خود در خصوص صورتجلسه‌های مطرح شده پرداختند.

همچنین در این جلسه سه پیش از دستور تصویب تقویم پیشنهادی برگزاری جلسات شورا در سال ۱۴۰۱ به استناد تبصره ۱ ماده ۳ دستورالعمل تشکیل و اداره جلسات شوراهای استانی گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی، ارائه گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری کشور و استان تابستان ۱۴۰۰ و ارائه گزارش پایش فضای کسب و کار استان زمستان ۱۴۰۰ مطرح شد. مصوبات پنجاه و پنجمین جلسه شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی فارس به شرح زیر است: در خصوص گزارش پایش امنیت سرمایه‌گذاری و فضای کسب و کار استان، تجزیه و تحلیل روی آمارها و تمامی مولفه‌های پایش صورت گیرد و ضمن عارضه یابی پیشنهادات و راهکارهای عملیاتی در حیطه وظایف هر دستگاه و متناسب با توانمندی‌های استان تهیه و گزارش تحلیلی آن به استانداری ارائه شود. گزارش عملکرد بانک‌های استان و وضعیت آنها تهیه و به استانداری ارسال شود تا جهت تسهیل شرایط اعطای اعتبارات برای تامین مالی بخش‌های اقتصادی تدابیری اتخاذ شود. جلسه‌ای با حضور اداره کل فناوری اطلاعات و ارتباطات، مخابرات، شرکت شهرک‌ها و اتاق بازرگانی برگزار و ۵۰ نقطه پر اهمیت از منظر سرمایه‌گذاری شناسایی شود و تا پایان شهریور ۱۴۰۱ زیرساخت‌های فنی این نقاط جهت جذب سرمایه‌گذاری تقویت شوند. کمیته‌ای با حضور معاونت اقتصادی استانداری، سازمان دامپزشکی، بانک‌ها و دستگاه‌های مرتبط تشکیل و بر اساس کالاهای اساسی سبد خانوار، راهکارهای عبور از بحران فعلی مشخص شود همچنین چگونگی اعطای تسهیلات به بخش‌های اقتصادی در این کمیته تعیین شود. استانداری طی مکاتبه‌ای با وزارت صنعت، معدن و تجارت و گمرکات کل کشور موضوع احیای بند (غ) ماده ۱۱۹ قانون امور گمرکی در خصوص معافیت واردات ماشین‌آلات و تجهیزات تولیدی، صنعتی، معدنی و کشاورزی از حقوق ورودی در سال ۱۴۰۱، به عنوان اصلاحیه قانون بودجه سال ۱۴۰۱ و یا اصلاح آن در قانون بودجه سال ۱۴۰۲ مطرح کند. تمامی مصادیق اجرایی قانون اصلاح ماده ۱۳ آیین‌نامه اجرایی قانون مواد خوراکی و آشامیدنی جهت بررسی به دفتر معاونت امور اقتصادی ارسال شود.

مصوب شد مشکلات فعالان صنعت غذا با سازمان غذا و دارو طی جلسه‌ای با ریاست سازمان غذا و دارو در جلسه آتی شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی مطرح شود.

تخلیه ساختمان‌های ناایمن پایتخت

رئیس دانشگاه علوم پزشکی تهران از اقدامات انجام شده در راستای شناسایی ابنیه پرخطر تحت پوشش این دانشگاه خبر داد و گفت: خیلی از مراکز خصوصی و دولتی بیمارستانی در تهران اخطار آتش‌نشانی دارند که اگر بخواهیم همه آنها را تعطیل کنیم، درمان در تهران مختل خواهد شد و این یک معضل است؛ بنابراین باید بیمارستان‌های شهر را در حال ارائه خدمت، اصلاح کرد.

حسین قناعتی در گفت‌وگو با ایسنا، درباره وضعیت فرسودگی بیمارستان‌های پایتخت گفت: تهران در نوار زلزله قرار دارد و بالقوه تهدید بزرگی به نام زلزله برای پایتخت وجود دارد که اگر رخ دهد آن وقت بی‌ثباتی‌های پنهان، آشکار خواهد شد؛ پس می‌بایست اقدامات مقتضی در این زمینه صورت گیرد.

وی درباره شناسایی مراکز بیمارستانی و درمانی پرخطر در حوزه تحت پوشش دانشگاه علوم پزشکی تهران، افزود: خوشبختانه از مدت‌ها قبل به شکل جدی شروع به شناسایی تمام ابنیه پرخطر کرده‌ایم تا اگر بنایی مغفول مانده مورد بازنگری قرار گیرد. در همین راستا ساختمان سابق ستاد مرکزی وزارت بهداشت در تقاطع خیابان حافظ و جمهوری که متعلق به سه دانشگاه علوم پزشکی تهران است و ناایمن اعلام شده است؛ طی دو هفته آینده تخلیه خواهد شد تا به اماکن امن منتقل شوند. او ادامه داد: پیدا کردن ساختمان ایمن و جابه‌جایی کاری سخت است، اما با توجه به اخطار جدی که داده شده است، قرار است فعلا به شکل موقت به جایی نقل مکان کنیم تا پس از آماده شدن زیرساخت‌های ساختمان جدید، به محل جدید نقل مکان کنیم. رئیس دانشگاه علوم پزشکی تهران با اشاره به اینکه عمده بیمارستان‌های تحت پوشش این دانشگاه قدمت ساخت بالایی دارند، تصریح کرد: حتی به عنوان مثال در بیمارستان امام خمینی (ره) سازه‌ای مربوط به ۹۰ سال قبل هم وجود دارد. درست است که این بیمارستان با استاندارد آلمانی‌ها ساخته شده اما قطعا استاندارد ۹۰ سال پیش با الان متفاوت است و از نظر مشخصات فنی دچار ایراداتی است. وی افزود: الان بیمارستان امام خمینی (ره) به لحاظ پله‌های فرار و سازه‌ای دچار مشکل است و این در حالی است که روزانه ده‌ها هزار نفر در این بیمارستان تردد می‌کنند و نمی‌توان سرویس‌دهی را متوقف کرد. الان خیلی از مراکز خصوصی و دولتی بیمارستانی مشابه هم در تهران اخطار آتش‌نشانی دارند که اگر بخواهیم همه آنها را تعطیل کنیم، درمان در تهران مختل خواهد شد و این یک معضل است. در واقع می‌بایست بیمارستان‌های شهر را در حال ارائه خدمت اصلاح کرد و مجبوریم در برخی مراکز کار را ادامه دهیم.

بازسازی یا نوسازی سازه‌های بیمارستانی؟

قناعتی درباره امکان بازسازی یا نوسازی سازه‌های بیمارستانی در تهران، اظهار کرد: این موضوع باید از نظر فنی مورد ارزیابی قرار گیرد. از نظر تجهیزات ایمنی می‌بایست ساختمان‌ها را مجهز کنیم. او با بیان اینکه در بسیاری از نقاط دنیا به بازسازی و مقاوم‌سازی ساختمان‌های قدیمی فکر می‌شود، گفت: به عنوان مثال بیمارستان سن بارت در لندن ۸۰۰ سال قدمت دارد، اما همچنان با تقویت سازه سرپا است. این عادت غلط ما است که ساختمان‌های قدیمی را تخریب و ساختمان جدید به جای آن می‌سازیم.

و بودجه‌ای که همیشه کم می‌آید...

وی درباره اعتبار بخشی برای ایمن‌سازی و بازسازی بیمارستان‌ها، تاکید کرد: در این وضعیت بودجه‌ای در دسرهای خود را داریم و تامین اعتبار برای هر کاری سخت و مشکل است. بودجه امسال هم به اندازه‌ای نیست که بتوانیم نیازهای خود در این بخش را تامین کنیم و باید با تمهیدات دیگری اعتبارات لازم را تامین کنیم که ان‌شاءالله توفیق خواهیم داشت. قناعتی درباره اتفاقاتی که در حوزه ایمن‌سازی بیمارستان‌ها پس از طرح تحول سلامت رخ داد، بیان کرد: کار اساسی بزرگی صورت نگرفت و به اندازه کافی موثر نبود. به نظر می‌رسد بودجه‌ای که در طرح تحول سلامت برای این بخش هزینه شد را می‌توانستیم بهتر مدیریت کنیم. او درباره کارآیی بیمارستان‌های تهران در زمان بحران و بلایای طبیعی، گفت: به نظر می‌رسد مشکلات جدی در این زمینه وجود داشته باشد اما امیدواریم با وقوع بحران شرایط حادی پیش نیاید.

یدک‌کش «برنا» در بندر شهید رجایی بازسازی شد

معاون فنی و نگهداری اداره کل بنادر و دریانوردی هرمزگان گفت: در راستای تحقق شعار «تولید، دانش بنیان، اشتغال آفرین» تجهیزات یدک‌کش برنا با بهره‌گیری از دانش متخصصان داخلی در اداره تعمیرات و نگهداری تجهیزات دریایی بندر شهید رجایی بازسازی و ارتقا یافت. به گزارش خبرنگار صمت از بندرعباس، محمدرضا پوررجبی در حاشیه بازسازی یدک‌کش برنا، اظهارداشت: با نظر کارشناسان و متخصصان حوزه تعمیرات دریایی بنادر و دریانوردی هرمزگان این شناور ژاپنی که بالای ۴۵ سال از عمر آن می‌گذشت و فرآیند اسقاط آن مطرح بود؛ احیا و به دست توانمند متخصصان داخلی در حال بازسازی است. وی بازسازی و ارائه خدمات به کشتی‌های نسل جدید را ارتقای توان موتوری، تجهیزاتی و عملیاتی یدک‌کش برنا عنوان کرد و ادامه داد: در مرحله نخست سازه بریج(پل فرماندهی شناور) به عنوان نخستین سازه بومی این شناور طراحی، ساخته و نصب شده است. «بریج یا پل فرماندهی شناور» به بخش بالایی سازه شناور که روی عرشه قرار می‌گیرد، روسازه می‌گویند. پوررجبی بیان کرد: پل فرماندهی خود شناور که طراحی ۵۰ سال پیش بود دارای معایبی مانند دید پایین فرمانده نسبت به محیط پیرامون، کمبود فضای لازم برای استقرار تجهیزات جدید ناوبری و مخابراتی بود و همچنین از استحکام لازم برای نصب تجهیزات اطفای حریق برخوردار نبود. براین اساس این نواقص طراحی و ساخت بریج این شناور مطابق با استانداردهای روز و مشابه شناورهای مدرن شرکت‌های مطرح شناورسازی مورد توجه کارشناسان امر قرار گرفته است. معاون فنی و نگهداری اداره کل بنادر و دریانوردی هرمزگان ادامه داد: در طراحی پل فرماندهی جدید علاوه بر جانمایی فضای لازم برای استقرار تجهیزات ناوبری، مخابراتی با افزایش میدان دید فرمانده مانور و کنترل شناور نیز تقویت شده است.

پوررجبی بومی‌سازی تجهیزات شناور برنا، به دست متخصصان ایرانی در اداره تعمیرات و نگهداری بندر شهید رجایی را یک افتخار ملی دانست و اضافه کرد: در این طرح ۷۰ درصد تجهیزات شناور از جمله پمپ‌های آتش‌نشانی داخلی، ساخت سه ژنراتور، تجهیزات اطفای حریق با استفاده حداکثری از توان داخلی طراحی و تولید شده است. وی، قابلیت شناور بومی سازی شده برنا را پهلودهی و جداسازی کشتی ها در بنادر کوچک عنوان کرد و گفت: بخش عمده این شناور با تکیه بر دانش داخلی بروزرسانی شده که امیدواریم با کسب تجربه از این طرح در آینده نزدیک بتوانیم ۳۰ درصد باقیمانده از طرح را نیز بومی‌سازی کنیم.

به گفته معاون فنی و نگهداری اداره کل بنادر و دریانوردی هرمزگان، با ارتقای تجهیزات جدید روی شناور برنا، شناور یاد شده می‌تواند با ۱۲ نات سرعت در حوزه خدمات دریایی بنادر شرق یا غرب استان فعالیت داشته باشد.

مشکلات واحدهای سیمانی با قطعی برق ۵۰ درصدی

با نزدیک شـدن به فصل تابسـتان و قطعی‌هـای برق، صنایع سـیمانی جزو نخستین واحدهایی خواهند بود که با قطعی برق و کاهش مصرف روبه‌رو خواهند شـد؛ در این زمینه، دبیر انجمن صنفی صنعت سیمان ضمن اعلام اینکه صحبت از اختصاص ۵۰ درصد دیماند مصرفی سـال گذشـته برای تابستان امسال است، تاکید کرد که با تخصیص این درصد، در تولید با مشکل مواجه خواهیم شد.

عبدالرضا شـیخان اظهار کرد: امسال نیز همچون سال گذشته محدودیت‌های مصرف برق اجرا خواهد شـد. براساس آنچه به ما اعلام‌شده، حدود ۵۰ درصد برق مصرفی سیمان اختصاص خواهد یافت. این موضوع سبب خواهد شد کارخانه‌های سیمان نتوانند تولید خود را ادامه دهند و تولید کلینکر آنها که برای فعالیت کوره نیاز به برق اسـت، متوقف خواهد شـد. چنانچه برق موردنیاز برای تولید کلینکر تامین نشـود، قطعا تولید متوقف خواهد شد. وی خاطرنشان کرد: با خواب تولید، کاهش تولید در کشـور جدی خواهد شد که این موضوع بزرگ‌ترین علت افزایش نـرخ محصولات در بازار آزاد خواهد بود. مـا به‌عنوان تولیدکننده از طریق بورس کالا، سیمان خود را عرضه می‌کنیم و تاثیری برای روند فعالیت ما نخواهد داشت و درآمد مازادی برای ما ایجاد نخواهد کرد اما سبب التهاب در بازار آزاد می‌شود.

شـیخان تاکید کرد: پیشـنهاد مـا این بود که شـرکت‌های بـرق هر منطقه با کارخانه‌های زیر پوشـش خـود، توافق کرده و با هماهنگـی کارخانه‌ها، زمان تعمیـرات خود را تنظیم کنند تا همـه کارخانه‌ها بتوانند از میزان برق آن منطقه استفاده کنند و تولید مختل نشود، در این صورت شاید بتوانیم کمترین آسیب را متحمل شویم. همچنین پیشـنهاد کرده‌ایم ۷۰ درصد دیماند خریداری‌شده در سال گذشته تخصیص داده شود.

به‌دنبال لغو عوارض صادراتی صنایع معدنی مطرح شد

بازار از دست‌رفته جایگزین ندارد

اثرات قوانین ناکارآمد ادامه دارد

هفتـه گذشـته گمرک لغو عـوارض صادراتی را به‌طور رسـمی به همه واحدهای سـتادی و گمرکات اجرایی ابلاغ کرد. وضع عوارض یادشده با موجی از اعتراضات از سوی فعالان صنعتی به‌ویژه در حوزه فولاد روبه‌رو شـد. این عوارض با هدف تنظیم بازار داخلی اجرایی شـدند اما صنعتگران معتقد بودند تنها نتیجه اجرای چنین مصوبه‌ای، از دست رفتن بازارهای صادراتی ایران خواهد بود. شدت گرفتن موج انتقادها و همچنین کاهش قیمت محصولات معدنی، فلزی، پتروشـیمی و... موجب شـد این مصوبه ادامه‌دار نباشد و لغو شود. با این وجود، فعالان صنایع گوناگـون ضمن تاکید بر حق دولـت برای وضع عوارض صادراتی تاکیـد دارند که این مصوبه در شـرایط اشتباهی وضع و اجرا شد و آسـیب‌های غیرقابل جبرانی را به صنعتگران تحمیل کرد. بدین‌ترتیب لغو مصوبه یادشـده به‌منزله اتمام اثرات منفی آن بر عملکرد تولیدکنندگان نیست. فعالان صنعت فولاد با اشاره به تحریم صنعت فولاد روسیه در هفته‌های گذشته تاکید دارند که این کشـور بـه رقیبی برای ایران در مسـیر صادرات محصولات فولادی بدل شـده است. با سخت‌تر شدن مسیر صادرات فولاد ایران به‌دنبال وضع عوارض صادراتی، بسیاری از فولادسازان کشور، بازار صادراتی خود را به روسیه واگذار کرده‌اند. حال با لغو مصوبه یادشده بازپس‌گیری بازار صادراتی برای فولادسـازان کشـور آنقدرها هم ساده نخواهد بود؛ بنابراین باید تاکید کرد که اثرات مقررات و مصوبات اشتباه حتی پس از لغو این بخشنامه‌ها ادامه دارد.

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

عکس: صمت

> با سـخت‌تر شدن مسـیر صادرات فولاد ایران به‌دنبال وضع عوارض صادراتی، بسـیاری از فولادسـازان کشـور، بازار صادراتـی خود را به روسـیه واگذار کرده‌اند. حال با لغو مصوبه یادشـده بازپس‌گیری بازار صادراتی برای فولادسازان کشور ساده نخواهد بود

مقررات غیرکارشناسی بلای جان صنعت

سـیدعلی محمد ابوئی‌مهریزی، عضـو هیات مدیره انجمن نـوردکاران در گفت‌وگو با صمت و در ارزیابی لغـو مصوبه اخذ عـوارض صادراتی از مـواد معدنی و کالاهای صنایع معدنی، محصولات پتروشـیمی گفت: صـادرات به‌عنـوان راهکاری برای توسـعه اقتصادی و صنعتی کشـورها موردتوجه قرار دارد و سیاست‌هایی با هدف تسـهیل صادرات یا افزایـش فروش کالاهای گوناگون در بازار بین‌المللی اجرایی می‌شود.

وی با اشاره به مشکلات فولادسازان ایرانی در مسیر صادرات، افزود: ظرفیت تولید در بسیاری از حلقه‌های زنجیـره فولاد کشـور به‌مراتب بیش از نیاز کشـور و صـادرات تنها راه تـداوم تولید و حفـظ موقعیت‌های شـغلی در زنجیره فولاد اسـت. این در حالی است که سال‌ها تحریم ایران از سوی سایر کشورها، خود مانعی بزرگ در مسـیر فـروش فولاد و محصـولات فولادی ایران در بازارهای جهانی به‌شمار می‌رود. با این وجود، فولادسـازان کشـور تلاش خـود را به‌کار بسـته‌اند تا حضوری موفق در این بازارها داشـته باشـند و سهمی از بازارهای بین‌المللی فولاد جهان را ازآن خود کنند.

عضو هیات مدیره انجمن نـوردکاران گفت: با توجه به چالش‌های ناشـی از تحریم، از دولت انتظار می‌رود امتیازهایـی را در اختیار صنعتگران قرار دهد یا با ارائه راهکارهایی همچون حـذف معافیت مالیاتی صادرات، درصدد جبران این شـرایط دشـوار تحمیلی به صنایع باشد.

ابویـی افزود: با این وجود، دولت نه‌تنها اقدام مثبتی بـرای حمایـت از صنایـع و صـادرات فـولاد ترتیب نـداده، بلکه با تصویب وضع عـوارض صادراتی، فروش محصولات تولیدشـده در این زنجیره را با چالش‌های جـدی روبـه‌رو کرده اسـت. قطع برق در تابسـتان و ذخیره‌سـازی محصـولات موردبحث بـرای این دوره، تنظیم بازار و همچنین رانت‌زدایی از مهم‌ترین دلایلی بودند که از سـوی سیاست‌گذاران برای توجیه تصویب این طرح مطرح شـدند. بـا این وجود طرح یادشـده به‌قدری ناپخته و غیرکارشناسی بود که نه‌تنها تاثیری بر تنظیم بازار فولاد کشـور نداشـت، بلکه آسیب‌های جدی به عملکرد این صنعت تحمیل کرد.

▣ قوانین ناپایدار مخل امنیت سرمایه‌گذاران

این فعال صنعت فولاد گفت: هرچند مصوبه یادشده، لغو شده اما همچنان شـاهد نارضایتی تولیدکنندگان و صنعتگـران از اثرات منفی و ادامه‌دار این بخشـنامه هسـتیم. متاسـفانه در طول سـال‌های اخیر شـاهد مقررات و مصوبـات ناکارآمدی بوده‌ایـم. این مقررات پس از مدتی لغو می‌شـوند اما اثر خـود را بر عملکرد صنعت به‌جا می‌گذارند. تغییر روزانه قوانین و مقررات، امنیت سرمایه‌گذاری را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد.

ابویی گفت: وضع و در ادامه لغو مصوبه اخذ عوارض صادراتـی نه‌تنها نتیجه مثبتی به‌دنبال نداشـت، بلکه دسـتاوردهای ۲ سـال گذشـته مبنی بـر جلوگیری از خام‌فروشـی را هـم از بیـن برد. در ۲ سـال اخیر تلاش‌هایـی مبنـی بر وضـع عـوارض صادراتی روی محصولات معدنی انجام شـد و اکنون با حذف عوارض صادراتی یادشده، این عوارض نیز حذف شده‌اند.

▣ فرصت‌های صادراتی را از دست دادیم

این فعـال صنعت فولاد گفت: به‌عـلاوه آنکه همین وضـع عـوارض برای مـدت زمـان ۲ ماهـه زمینه از بیـن رفتن بخشـی از بازارهای صادراتی مـا را فراهم کـرد. درواقـع اعتمـاد خریـداران مـا از بیـن رفته و بدین‌ترتیـب پـس از اجـرای مصوبـه موردبحـث، فولادسـازان روس، جـای مـا را در بازارهـای جهانی گرفتند.

به‌دنبال حمله روسیه به اوکراین، این کشور از سوی بسـیاری از کشـورها به‌ویژه در اروپا تحریم شـد. در چنین شـرایطی، فولادسازان روس، بازارهای صادراتی خـود را از دسـت دادنـد؛ بنابراین این فولادسـازان برای تـداوم فعالیت خـود در بازارهـای جهانی اقدام بـه ارزان‌فروشـی محصـولات خـود در بـازار جهانی کردند.

بدین‌ترتیب بـازار صادراتی ایران به‌شـدت محدود شده است. در چنین موقعیتی، وضع قوانیـن ناکارآمد و ایجاد سـدی تازه در مسیر صادرات فـولاد ایـران کـه آن هـم با شرایط تحریم روبه‌رو است، ما را از بازار رقابت جهانی عقب راند.

▣ نظرات بخش خصوصی در حاشیه است

ابویی گفـت: بارها به دولت تاکیـد کردیم که وضع عوارض صادراتی حق دولت اسـت، بـا این وجود، این اسـتراتژی در اشـتباه‌ترین زمان ممکن اجرایی شد و آسیب‌هایی را به تولیدکنندگان وارد کرد.

عضو هیـات مدیره انجمن نـوردکاران افزود: بخش اصلـی چالش‌های حاکـم بر زنجیـره فـولاد از نبود کارشناسـان و سیاسـت‌گذاران به‌ویـژه نماینـدگان بخش خصوصی در روند قانون‌گذاری نشـأت می‌گیرد. در چنیـن موقعیتـی، نظـرات اصلـی مـا بـه گوش سیاست‌گذاران نمی‌رسد.

این فعال صنعت فولاد در پایان اظهار کرد: متاسفانه در رونـد سیاسـت‌گذاری‌ها، نظـرات فعـالان بخش خصوصی حتی در مقایسـه با تولیدکنندگان وابسـته به دولت، در حاشـیه قـرار دارد. بدین‌ترتیب باید اقرار کـرد که تولید برای فعالان بخـش خصوصی به‌مراتب دشوارتر است.

> مدیرکل دفتر صادرات گمرک ایران در نامه‌ای به تمام واحدهای ستادی و گمرکات اجرایی اعلام کرد که مهلت موضوع اخذ عوارض پلکانی از مواد معدنی و کالاهای صنایع معدنی، محصولات پتروشیمی و کشاورزی به پایان رسیده و هرگونه اخذ عوارض خلاف مصوبه تنظیم بازار است

بازار صادرات فولاد ایران در اختیار روس‌ها

رضـا شهرسـتانی، عضـو هیـات مدیـره انجمـن تولیدکنندگان فولاد ایران در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: وضع عوارض صادراتی، سیاسـت اشتباهی بود که آسـیب‌های غیرقابل جبرانی بـه صنایع و حتی اقتصاد کشـور تحمیل کرد. در همین بازه زمانی شـاهد افت صادرات و ارزآوری به کشور بودیم. حتی بخشی از روند رو به رشـد قیمت ارز در بازار آزاد را می‌توان ناشـی از مصوبه وضع عـوارض صادراتی و محدودیت برای ورود ارز به کشـور دانسـت؛ یعنی اثرات این مصوبه بسـیار جدی بودند و اقتصاد کشور را هم تحت‌تاثیر قرار دادند.

این فعال صنعت فولاد گفت: به‌دنبال اجرایی شـدن این مصوبه و بی‌توجهی دولت به انتقادهای کارشناسی فعالان صنعتی و تولیدکنندگان، شـاهد از دست رفتن بخشی از بازارهای صادراتی کشور بودیم. این مشکلات عملکـرد صنایع را تحت‌تاثیر قرار داده اسـت؛ بنابراین انتظار می‌رفت سیاست‌گذاران با وضع قوانین و مقررات کارآمـد از تولیـد و صادرات حمایت کننـد. اما در این میـان، نه‌تنها هیچ قانـون حمایت‌گرانـه‌ای از صنایع اجرایی نشـد، بلکه هر روز شاهد بروز چالشی جدی در مسیر فعالیت صنایع بودیم.

عضـو هیات مدیـره انجمن تولیدکننـدگان فولاد با اشاره به وضع عوارض صادراتی روی محصولات زنجیره فولاد، اظهار کرد: این تعرفه در شـرایطی برقرار شد که همزمان صنعت فولاد روسیه به‌دنبال حمله نظامی این کشور به خاک اوکراین با تحریم روبه‌رو شد. همان‌طور که بارها تاکید شده صادرات به‌منزله تداوم تولید است و درنتیجه فولادسـازان روس با هدف تداوم حضور در بازارهای جهانی، محصولات خود را با قیمت پایین‌تر به فروش می‌رساندند. بدین‌ترتیب رقابت برای فولادسازان ایرانی در بازار بین‌المللی دشـوار شده است. حال وضع قوانیـن و مقـررات سـختگیرانه از سـوی دولت ایران به‌منزله از دسـت رفتن بازار صادراتی کشـور ما به نفع روسیه بود.

وی در ارزیابـی حـذف عوارض صادراتـی از ابتدای خرداد امسـال گفت: متاسفانه مصوبه یادشده در همان دوره حـدود ۲ ماهـه، تاثیـر منفی خود را بـر بازار ما گذاشـت. بازار صادراتی به‌آسانی به‌دسـت نمی‌آید اما به‌راحتی از دست می‌رود.

▣ مشکلات ادامه‌دار صنعت

شهرسـتانی در ادامه افزود: از هفته گذشـته شـاهد برقراری محدودیت برق فولادسـازان کشور بودیم. این محدودیـت به‌ویژه برای فولادسـازان بخش خصوصی اعمـال می‌شـود تاجایی کـه تامین برق بسـیاری از فولادسـازان از ۵۰ تا ۹۰ درصد کمتر شـده است. این محدودیـت برای صنعت فـولاد به‌منزلـه توقف کامل خطـوط تولید اسـت. چنانچه ایـن محدودیت‌هـا براسـاس پیش‌بینـی برای ۳ مـاه ادامه یابـد، فعـالان صنعـت فولاد کشور با مشکلات جدی روبه‌رو خواهند شد.

وی گفـت: با نگاهی کلی به‌شـرایط حاکم بر صنعت فـولاد در می‌یابیم که گویا سیاسـت‌گذاران تمایلی به تحقق هدف تولید ۵۵ میلیون تن فولاد در افق ۱۴۰۴، ندارند وبر همین اسـاس نیز هـر روز مانعی جدید در مسیر فعالیت این صنعت می‌تراشند. این در حالی است که در سال‌های گذشته سرمایه قابل‌توجهی جذب این صنعت شده و هر گونه تغییر استراتژی توسعه صنعتی به‌منزله از بیـن رفتن این حجم از سـرمایه‌گذاری در کشور خواهد بود.

سخن پایانی

علی‌اکبر شامانی، مدیرکل دفتر صادرات گمرک ایران در نامه‌ای به تمام واحدهای ستادی و گمرکات اجرایی اعلام کـرد که مهلـت موضوع اخذ عـوارض صادراتی پلکانـی از مـواد معدنـی و کالاهای صنایـع معدنی، محصولات پتروشـیمی و کشـاورزی به پایان رسیده و هرگونـه اخذ عوارض خلاف مصوبه تنظیم بازار اسـت. اخـذ عوارض صادراتـی از مواد اولیـه معدنی و صنایع معدنی با انتقادهای جدی فعالان بخش معدن و صنایع معدنی روبه‌رو شـد. بـا این وجود، دولت بـر اخذ این عوارض برای بـازده زمانی ۲ ماهه اصـرار ورزید. حال که مهلت اجرای این مصوبه به پایان رسـیده، از دولت و مدافعان این طرح انتظار می‌رود با انتشـار آمار دقیق اثرگـذاری این طرح بر تنظیم بـازار و کنترل قیمت‌ها نسـبت به کارآیی آن پاسـخگو باشـند. به‌ویـژه آنکه بسـیاری از فعالان صنعتی تاکیـد دارند اجرای مصوبه یادشـده منجر به از دسـت رفتن بـازار صادراتی ایران در همین بازه زمانی شـده و فرصت جبران شرایط هم از دسـت رفته است. اگر ادعای صنعتگران واقعی باشد، مسـئولان باید نسبت به وضع مقررات غیرکارشناسی و ناکارآمد پاسخگو باشند. این پاسخگویی لازمه بهبود و اصلاح شرایط است.

در ادامه باید خاطرنشـان کرد سوای از میزان صحت اعتراضات فعالان صنعتی باید اقرار کرد که تغییر مداوم قوانین، مقررات و سیاست‌های حاکم بر تولید و تجارت، به چالشـی جدی برای فعالان صنعتی کشور بدل شده تاجایی‌که این سیاسـت حتی در قالب ریسـکی جدی برای صنعتگران شناسـایی می‌شـود و عملکرد آنها را تحت‌تاثیـر قرار می‌دهد؛ بنابرایـن انتظار می‌رود ضمن اصلاح شـرایط برای بهبود گذرگاه‌های تولید، راهکاری اساسـی اندیشیده شود. تولید به‌منزله توسعه اقتصادی و اشـتغالزایی است؛ بنابراین سیاست‌گذاران نمی‌توانند و نباید نسبت به آن بی‌توجه باشند.

یادداشت

امنیت سرمایه‌گذاری در خطر

منصور یزدی‌زاده-عضو هیات مدیره شرکت ذوب آهن اصفهان

در نیمـه فروردین‌ماه شـاهد وضع عوارض صادراتی روی محصولات بخش معدن و صنایع معدنـی و همچنین فولاد بودیـم. این مصوبه برای مدت‌زمان ۲ ماه اجرایی شد و آسیب‌هایی را به فعـالان صنعتی و تولیدکنندگان تحمیل کـرد. از آنجـا که میـزان تولیـد در برخی از زنجیره‌های فولاد کشـور به‌مراتب بیش از نیاز داخلی به این محصولات برآورد می‌شود، وضع عوارض یادشده منطقی نبود.

مـازاد مصـرف داخلـی یک محصـول باید بـه بازارهـای جهانی صادر شـود. صادرات در چنین شـرایطی به‌منزله حفظ استمرار تولید و امکانی برای توسـعه است؛ بنابراین وضع هر نوع تعرفـه‌ای روی صادرات، هزینه‌های فروش یک محصول در بازار جهانی را به‌شدت افزایش خواهـد داد و باید منتظر اثـرات منفی آن بر عملکرد تولیدکنندگان باشیم.

به‌عـلاوه آنکه واحدهای گوناگـون فعال در صنعت فولاد کشـور بسته به نوع فعالیت خود، شرایط متفاوتی دارند؛ بنابراین این اقدام اثرات متفاوتی بر عملکرد آنها خواهد داشت. درنتیجه صدور چنیـن حکم‌های کلی اشـتباه و حتی غیرمنطقی به‌نظر می‌رسـد. باوجودی که این عوارض برای مدت‌زمان کوتاهی وضع شده بود اما پیش‌بینی می‌شـود تاثیـر منفی بلندمدتی بر عملکرد تولیدکنندگان فولاد کشـور داشته باشـد. به‌ویژه آنکـه فعالان ایـن صنعت طی ماه‌های گذشـته بـا رشـد قابل‌توجـه بهای حامل‌های انرژی مصرفـی صنایع و همچنین قیمت کک و زغال‌سـنگ در بازارهای جهانی روبه‌رو بوده‌اند.

توجه بـه این نکته ضروری به‌نظر می‌رسـد کـه در طـول سـال‌های گذشـته طرح‌های توسعه‌ای متعددی در زنجیره فولاد تعریف‌شده و بـرای افزایش ظرفیت تولیـد در این بخش برنامه‌ریزی‌شده اسـت؛ بنابراین انتظار می‌رود سیاسـت‌های حاکم بر ایـن صنعت نیز حامی تولید باشند.

در ادامه باید خاطرنشان کرد میزان سودآوری شـرکت‌های فولادی با توجه به محصولاتی که تولیـد می‌کنند، متفـاوت اسـت. در مواردی شاهدیم که برخی از فولادسازان به‌دلیل تولید یک محصول انحصاری، سوددهی قابل‌توجهی را ازآن خـود می‌کنند. اما ایـن موضوع نباید به‌عنوان معیار و اصلی برای سیاست‌گذاری در زنجیره فولاد شناخته شـود. میزان سودآوری بسـیاری از شـرکت‌های فولادی قابل‌بررسی اسـت. بسـیاری از ایـن مجموعه‌ها بورسـی هستند، درنتیجه حاشیه سـود این شرکت‌ها قابلیت ارزیابی دارد. به‌علاوه آنکه هدف از وضع عـوارض، تنظیم بـازار داخلی اسـت؛ بنابراین می‌توان با نیازسـنجی بازار داخلی، سـهم هر تولیدکننـده از تامیـن نیاز بازار تعیین شـود. حال اگر تولیدکننده‌ای اقدام به صادرات بیش از سـهمیه تعیین‌شـده کرد، مشمول عوارض صادراتی می‌شود. بدین‌ترتیب از یک‌سو امکان تنظیـم بازار وجود خواهد داشـت و از سـوی دیگر، عملکرد و سـوددهی تولیدکنندگان نیز تحت‌تاثیر منفی قرار نمی‌گیرد.

توجه بـه این نکته ضروری به‌نظر می‌رسـد که عوارض صادراتی نبایـد برای دولت، جنبه درآمدزایی داشته باشند. منابع درآمدی دولت از تولیدکننـدگان در قالـب انـواع مالیات‌هـا مشـخص اسـت. اما در طرح موردبحث، گویا هدف دولت آن بود که با وضع عوارض، بخشی از سـود واحدهای تولیـدی را ازآن خود کند. این سیاسـت اشـتباه در حالی اعمال شد که سـوددهی شـرط تداوم تولید اسـت. چنانچه یک واحد تولیدی از سوددهی خوبی برخوردار نباشـد، نمی‌تواند برای توسـعه سرمایه‌گذاری کند.

به‌علاوه آنکه سود حاصل از تولید یا صادرات درنهایت به کشـور بازمی‌گردد و صرف توسعه و تولیـد هرچه بیشـتر می‌شـود و آثار مثبت ناشی از آن همچون افزایش تولید و اشتغالزایی درنهایت به نفع اقتصاد کشـور خواهد بود. در حال حاضر و با توجه به سیاست‌های وضع‌شده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت هر روز بنیه مالی شـرکت‌های فـولادی بیش‌ازپیش کاهش می‌یابد. تـداوم وضع این‌گونه مصوبات و انجـام این‌گونه اقدامات مانع توسـعه صنایع کشور است.

بدون تردید این سیاسـت‌ها حتی در نقطه مقابل فرمایشـات رهبر معظم انقلاب و تاکید ایشـان بر تولید قرار دارد و تجدیدنظر در آنها ضروری به‌نظر می‌رسد.

یادداشت

مردم اکتشاف را به چهارگوشه اقلیم می‌برند

نادعلی اسماعیلی ـ فعال حوزه معدن و یکی از روسای سابق سازمان نظام مهندسی معدن کشور

اکتشـاف مبنای کار معدن اسـت و بی‌توجهی به ایـن بخش ـ به‌ویژه اکتشـافات عمیـق ـ و فقدان سـرمایه‌گذاری در این بخـش، معضل اصلی معادن استان‌ها اسـت و در حال حاضر بیشتر فعالیت‌های اکتشافی در مقیاس بسـیار کوچک، با سرمایه‌های اندک و صرف هزینه مختصر انجام می‌شود.

اکتشـاف، نیازمند مـاده معدنی اسـت. بنابراین بعید نیسـت که در برخی استان‌ها ـ که تخمین زده می‌شـود فاقد مواد معدنی به‌ویژه ذخایر فلزی است یا اقلیم سختی دارد ـ عملیات اکتشافی انجام نشود.

بنابراین به‌طورقطع روی اسـتان‌ها سرمایه‌گذاری کافی نشده اسـت، اما در اسـتان‌های معدنی مثل کرمان سـرمایه‌گذاری زیادی انجام گرفته اسـت و به‌تازگی هم شاهد هستیم باتوجه به ظرفیت خوبی که در اسـتان سیسـتان و بلوچسـتان پیدا شـده، سرمایه‌گذاری بسیارخوبی در این استان انجام شده اسـت که الحق والانصاف درست است و جواب هم داده است.

به‌طورقطع هرکس که می‌خواهد وارد حوزه معدن شـود، باید ریسـک بالای این حوزه را بپذیرد، اگر ظرفیـت خوبی وجود داشـته باشـد، زود به‌نتیجه می‌رسـد، اما اگر محاسبات درسـت نباشد یا منابع خوبی کشف نشود، تنها هزینه‌های سنگین کار روی دست سرمایه‌گذار باقی می‌ماند.

اکتشاف، فعالیتی دشـوار و زمانبر است و ممکن اسـت نتیجـه تمام زحمـات و حاصـل هزینه‌های سـنگین آن، مثبت باشـد یا منفی. البتـه از منظر کلان مثبـت یـا منفی بـودن نتیجـه فعالیت‌های اکتشـافی هردو به‌نفع کشـور اسـت. اگـر نتیجه مثبت باشـد، آن محدوده تبدیل به معدن می‌شود و بسـتر مناسـبی برای ایجاد اشـتغال، توسـعه و محرومیت‌زدایی و اگر منفی باشد، نقشه ظرفیت‌های معدنی کشور تکمیل می‌شـود. معدنکارانی که این روزها فعالیت می‌کنند، این ریسک را پذیرفته‌اند. این جماعت به‌جای اینکه در بخش‌هایی سرمایه‌گذاری کننـد که توجیه اقتصادی داشـته باشـد، آن را به بخـش معدن می‌آورند، اما در عوض به‌جای تقدیر و تشویق، با انواع و اقسام تهمت‌ها روبه‌رو می‌شوند که اسرافکار یا رانت‌خوار یا در یک کلمه غارتگر هستند. این معدنکاران یا عاشـق هسـتند یا دیوانه که همه سـرمایه خود را در بیابان می‌ریزند و خرج می‌کنند و همان‌طور که گفته شـد پای سوخت سرمایه خود هم می‌ایسـتند. امیدواریم مسئولان بخش دولتی از چنین افرادی حمایت کنند و فعالیت آنها را غنیمت شـمارند تا بتوان معادن و منابع کشور را شناخت و عملیات معدنکاری را به چهارگوشه کشور گسترش داد، زیرا اقتصاد امروز کشـور بر شانه معدن ایستاده اسـت. عملیات پی‌جویی و اکتشـاف معدن برعهده سـازمان زمین‌شناسـی و اکتشـافات‌معدنی کشور اسـت. دولت از طریق ایمیدرو هرساله بودجه‌ای را برای فعالیت‌های اکتشـافی در اختیار این سـازمان قرار می‌دهد، اما اعتبارات این سـازمان بسیار اندک و ناچیز اسـت و ده‌ها سال است که ثابت و بی‌تغییر مانده و براسـاس برنامه‌های کاری ۶۰ سال قبل این سـازمان برآورد می‌شـود، بنابراین اگـر دولت خود را کنار بکشـد و به فعالیت علاقه‌مندان و عاشـقان این حرفه بها بدهد و از آنها حمایت کند، خودشـان سـرمایه را می‌آورند و بعد از اکتشـاف، تولید را هم آغـاز می‌کنند و ادامـه می‌دهند. در حـال حاضر، باوجود مشـکلات فراوان، باز هم فعالیت معدنکاری بخش خصوصی، حتی در بخش اکتشـافات بسـیار قابل‌توجه اسـت. به‌اعتقاد من، بایـد در این زمینه فرهنگ‌سـازی انجـام شـود و در صداوسـیما و رسانه‌های جمعی از فعالان این بخش تجلیل کنند تا افراد تشویق به حضور شوند. اگر زیرمجموعه‌های معدنی دولت به‌جای هـر کار دیگر تلاش کنند، در این زمینه فرهنگ‌سـازی انجام گیرد، کسانی را که در این مسـیر پا پیش می‌گذارند، موردحمایت قرار دهند و مزاحمت‌ها و ممانعت‌ها را از سـر راه‌شـان بردارند، سـرمایه بیشـتری به بخـش معدن جذب می‌شـود و هم دولت منتفع می‌شـود و هم کشور. باتوجه بـه اینکه نرخ مواد معدنی فلزی در کشـور بالا رفته است، مردم، بخش خصوصی و تشکل‌های معدنی علاقه‌منـد به سـرمایه‌گذاری در این حوزه هستند. تنها کاری که دولت باید انجام بدهد، حذف موانع و مشـکلات دسـت‌وپا گیر و دسـتورالعمل و بخشـنامه‌های زمانبر اسـت، در این صورت بخش معدن و اکتشـاف از این اقدام سود بیشتری خواهد کـرد. امیدواریم دولت توجه ویژه‌ای به بخش معدن داشته باشـد و آن را موردحمایت قرار دهد تا مردم وارد عرصه اکتشاف شوند. باید مزاحمت‌هایی را که برای فعالان این حوزه ایجاد می‌شـود، حذف کنند یا به‌حداقل برسـانند. علاوه بر این، باید کسانی که همواره شـعار می‌دهند، دیگر بـه معدنکاران تهمت غارتگری نزنند، چرا که امروزه بخش عمده‌ای از بار اقتصادی کشور بر دوش آنها قرار دارد.

ایرانی صادر کن چینی وارد کن!

شهرام شریعتی، فعال حوزه معدن از رویکرد جدید دولت به موضوع واردات ماشـین‌آلات معدنی خبر داد و گفت: به‌تازگی اعلام شده است شرط واردات ماشین‌آلات دست‌چندم چینی، صادر کردن ماشین‌آلات ایرانی به این کشور است.

شریعتی به ماین‌نیوز گفت: دولت در حالی بحث تهاتر ماشین‌آلات را مطرح کرده است که فعالیت معادن کشور به‌دلیل کمبود ماشین‌آلات به‌حالت نیمه‌تعطیل درآمده است.

وی بااشاره به وضعیت تولید ماشین‌آلات در کشور گفت: اکنون هیچ آمـار و ارقامی مبنی بر میزان تولید شـرکت‌های داخلی وجود ندارد و ناوگان معدنی کشـور فاقد هرگونه آماری است. اعداد و آمار اعلام‌شده در این سال‌ها پشتوانه درست و دقیقی ندارد، چرا که کامیونی که یک روز بار معدن، یک روز غلات و روز دیگر شـوینده حمل می‌کند، جزو ناوگان عمومی محسـوب می‌شود، در حالی که روی سخن ما با ناوگان تخصصی معدن کشور است.

به‌گفتـه شـریعتی، اتفاق بسـیار عجیب این اسـت کـه بخواهیم از قطعـات چینـی در ماشـین‌آلات اروپایی اسـتفاده کنیـم که این امـر دربـاره قطعـات اصلـی و حسـاس یک دسـتگاه جای سـوال دارد.

چنانچه قرار است واردات ماشین‌آلات درجه چندمی چین آزاد شود، بهتر است این اتفاق نیفتد چرا که ماشین‌آلات دست‌چندمی چین نیز نمی‌تواند معادن ایران را از مرگ تدریجی نجات دهد.

گفت‌وگو

در گفت‌وگوی کارشناس حوزه طراحی و نظارت معادن با صمت مطرح شد

نابرابری در توزیع سرمایه‌گذاری

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

چندی پیش رسـانه ملی گزارشی پخش کرد مبنی بر اینکه از میان ۳۱ استان کشـور، سرمایه‌گذاری بخش معدن در ۱۵ اسـتان صفر یا نزدیک به آن بوده اسـت و ظرفیت‌های معدنی آنها دسـت‌نخورده و بی‌اسـتفاده مانده است.

از جملـه دلایـل ایـن بی‌توجهـی فـرار بخـش دولتـی از ریسـک سرمایه‌گذاری‌های جدید اعلام شد.

علاوه بر این فشار بودجه‌ای در چند سال اخیر هم سبب شده است سهم استان‌ها و مناطق ــ که باید صرف امورتوسعه زیرساخت، محیط‌زیست یا رفاه منطقه می‌شده است ــ پرداخت نشود.

برای بررسـی بیشـتر این معضل صمت با محمدتقی رادمان، کارشناس حـوزه طراحـی و نظـارت معـادن گفت‌وگویی کرده اسـت کـه در ادامه می‌خوانید:

محمدتقی رادمان

بحث احیای معادن کوچک‌مقیاس را در نظر بگیرید. چه دستاوردی تاکنون داشته است؟ آیا یک ریال برای این بخش هزینه شده است؟ آیا قدمی فراتر از برگزاری جلسات برداشته شده است؟

◉ گفتـه می‌شـود ۱۵ اسـتان از بودجـه بخش معـدن بی‌نصیـب مانده‌انـد. آیـا این اسـتان‌ها ظرفیت سـرمایه‌گذاری دارند و بی‌توجهی به آن شده یا خیر؟

بدیهی اسـت که ظرفیت معدنی همه استان‌ها با هم برابر نیستند، بعضی غنی‌تر هستند و بعضی ضعیف‌تر. اما اینکه عدد سـرمایه‌گذاری در یک استان ـ در سال ۹۸ ـ ۱۱ میلیارد دلار باشـد و همزمان در بعضی دیگر از اسـتان‌ها صفر یا نزدیک به صفر، جای سـوال دارد. حداقل در این اسـتان‌ها ذخیره سنگ‌های ساختمانی، تزئینی و نما که وجود دارد ـ و بحث عیارسـنجی هم نیاز ندارد و تنها ظاهر سـنگ و شـرایط زمین‌شناسی و کانی‌شناسـی‌اش مطرح اسـت ـ که دولت می‌تواند برای اشـتغالزایی و محرومیت‌زدایی در این اسـتان‌ها سـرمایه‌گذاری کند. باز دست‌کم در همین بازه زمانی دولت می‌توانست بخشـی از این مقدار سرمایه‌گذاری انجام‌شده را در استان‌های کمتربرخوردار مانند استان کهگیلویـه و بویراحمـد انجام دهد، امـا دولت به این مناطق حتی نیم‌نگاهی هم نینداخته اسـت یا می‌شد با بخشی از این سـرمایه‌گذاری وضعیت آشفته برخی معادن استان تهران یا قزوین را سروسامان داد و حداقل نیمـی از این صد و چند معـدن را از حالت تعطیلی و نیمه‌تعطیلی درآورد، همچنین می‌شد با بخشی از این سـرمایه‌گذاری مجموعه‌های تولیدی بزرگ معدنی یا پیت‌هـای معدنی راه انداخت. این در حالی اسـت که در بسیاری از گزارش‌های ارائه‌شده آماری از راه‌اندازی و احیای معادن کوچک و غیرفعال، بخشـی از این آمار و ارقام با واقعیت فاصله دارد. در نهایت سـرمایه‌گذاری قابل‌توجـه و درخوری در حوزه معدن انجام نشـده یا می‌توان گفت این سرمایه‌گذاری به‌صورت مساوی برای همه استان‌های معدنی نبوده است.

نگاهی گـذرا به اعداد و ارقام سـرمایه‌گذاری بخش معدن نشان می‌دهد که حجم این سرمایه‌گذاری‌ها در بیش از ۱۹ اسـتان صفر یا نزدیک به صفر بوده است، در حالی که استانی مانند کرمان نزدیک به ۱۰ میلیارد دلار از این سـرمایه‌گذاری‌ها را به خود اختصاص داده است.

◉ علت این نابرابری در سرمایه‌گذاری چیست؟

تعلق‌خاطـر تصمیم‌گیران حوزه معدن اسـتان‌های خاص، بی‌توجهی به اصل عدالت‌محوری در توسـعه، نبود آمایش سرزمینی، نبود تناسب ظرفیت حلقه‌های زنجیره ارزش با گسـترش زیرساخت‌های تامین آب و انرژی از جمله مهم‌ترین این دلایل هسـتند. همه این موارد دست‌به‌دسـت هم داده و باعث شده بسیاری از استان‌ها از عدالت توسعه‌محور محروم باشند.

در حال حاضر دعوایی که بر سر شرکت ملی صنایع مس ایجاد شده و برخی افراد تلاش می‌کنند سهم خود را از این شرکت جدا کنند، از همین معضل ناشی شده است، زیرا همه سرمایه‌گذاری‌ها در استان کرمان انجام می‌شـود و منافع آن هم نصیب این اسـتان می‌شود، در حالـی که معادن بزرگ شـرکت ملـی مس ـ مثل سـونگون آذربایجان‌شرقی ـ در استان‌های دیگر است. برخی معتقدند اینکه سـهم ۱۵ درصدی مردم منطقه از حقوق دولتی یا سـهم توسـعه‌ای مجموعه پرداخت نشـده، باید موردپیگیری قرار گیرد و جدا شـدن این معـدن از شـرکت ملی مس گرهی از این مشـکل باز نمی‌کند.

◉ مجلـس در ایـن میان چـه نقشـی می‌تواند داشته باشد؟

نماینده‌ای که هیچ آشنایی با بحث معدن ندارد، چه کاری می‌تواند انجام دهـد؟ برخی نمایندگان مجلس شورای اسلامی حتی برخی نمایندگان عضو کمیسیون صنایع و معادن، آشـنایی قابل‌توجهی با بخش معدن، ظرفیت‌هـا و مشـکلات ایـن حـوزه ندارنـد. برخی کارشناسـان معتقدند در مواردی مانند جدایی شرکت مس، اصلا به‌نفع مردم نیسـت، چـون معادن نیازمند توسعه هستند و به‌علاوه برای دیگر بخش‌های زنجیره تولید و صنایع پایین‌دسـتی به بودجه نیاز دارند، پس اگر از صنایع ملی منفک شوند، دیگر بودجه‌ای در کار نخواهد بود.

◉ یا هرجا مشکلاتی در زمینه آمایش سرزمین به‌وجود آمده، رد پای فردی بانفوذ مانند نماینده مجلس، اسـتاندار یا فرماندار دیده می‌شود. این مشکل از جایی ناشی می‌شود که گاهی سیاسیون در امـور فنـی دخالـت می‌کننـد و تصمیماتـی می‌گیرند که یکی از دیگری بحث‌برانگیزتر است.

این روند همیشـه وجود داشته و همواره مجوزهایی صادر می‌شـود که در اجرای آن پروژه هیچ توجهی به بحث آمایش سرزمینی نشده است و معلوم نیست برای آب، برق، زیرسـاخت، ریل و امثـال آن چه تصمیمی گرفته شده و چه برنامه کلانی وجود دارد.

◉ چطور باید این مشکل را حل کرد؟

بخـش دولتـی باید این مشـکل را مدیریـت کند. ایـن شـیوه مدیریت باعث شـده حدود ۸ اسـتان از هر نـوع بودجه‌ای محروم بمانند و در ۷ اسـتان دیگر سرمایه‌گذاری در حد صفر باشد.

مگر می‌شـود در این اسـتان‌ها مـاده معدنی وجود نداشته باشد؟ همه جای کره زمین از ذخایر زیرزمینی بهره‌مند هسـتند، حتی کره، ژاپن یا دیگر کشورهایی که زمین ندارند و دریا دارند، از منابع زیر دریا استفاده می‌کنند.

کشـور ما جـزو غنی‌ترین کشـورها از نظـر ذخایر معدنی و زیرزمینی اسـت. در میان ۳۱ اسـتان کشور، هرجا معدن نیسـت، نفت و گاز هسـت ـ که آنها هم جـزو منابـع زیرزمینی به شـمار می‌رونـد ـ بنابراین هیـچ اسـتانی وجود نـدارد کـه فاقد منابـع معدنی باشد.

اگر استانی ذخایر بیشـتری دارد، می‌توان روی آن سرمایه‌گذاری بیشـتری کرد، اما دیگر استان‌ها را هم نباید نادیده گرفت و هرکدام باید به‌قدر ذخایرشـان از بودجه بخش معدن بهره‌مند شوند.

تاکنون نهادهای نظارتی به‌دلیل نداشـتن اولویت و تخصصـی بودن بحث، تا امروز به موضوع بررسـی این تصمیم‌سـازی‌های حیاتی ورود نکـرده و این قضیه به مشکلات دامن زده است.

◉ این کلاف سردرگم را چطور می‌توان باز کرد؟

راه‌حل، تغییر سبک مدیریت بخش معدن است. باید این مجموعه به‌دسـت بخشی سپرده شود که مستقل و متخصص باشـد. نهاد بزرگ سرمایه‌گذاری و توسعه بخش معدن نیز باید دور از بازی‌های سیاسی باتوجه به طرح آمایش و سند توسعه، روی معادن سرمایه‌گذاری کنند. در برخی موارد مشاهده شده که این تصمیمات در کشـور براسـاس علایق افراد و وابسـتگی‌های آنها اتخاذ می‌شود.

در بعدی دیگر مشکل بخش صنعت کشور این است که مدیران یا با رسـانه‌ها صادق نیسـتند یا به‌کل قهر کرده‌اند. اگر درباره فشارها و مشکلاتی که با آن روبه‌رو هستند، صادقانه سخن بگویند، بخش زیادی از گره‌ها باز می‌شود.

◉ چـرا مسـئولان ایـن بخـش با مـردم حرف نمی‌زنند؟ چرا چالش‌های این بخش را به رسانه‌ها اعلام نمی‌کنند؟می‌توانید درباره یک نمونه خاص روشن‌تر صحبت کنید؟

به‌عنوان‌مثال بحـث احیای معادن کوچک‌مقیاس را در نظر بگیرید. چه دسـتاوردی تاکنون داشـته است؟ آیـا یک ریال برای این بخش هزینه شـده اسـت؟ آیا قدمی فراتر از برگزاری جلسـات برداشـته شده است؟ جز این اسـت که در چند سال گذشـته بر اثر فقدان ماشـین‌آلات و زیرسـاخت، ۶۰۰۰ معـدن تعطیـل شـده‌اند؟ چه کاری برای راه‌اندازی مجـدد آنها انجام شـده؟ آیا جاده‌ای کشـیده شده یا مشـکل معارضان محلی یا نهادی برطرف شـده اسـت؟ آیا بودجه‌ای در اختیار بخش معادن استان‌ها قرار گرفته است؟ مشکل برق چند معدن برطرف شده؟ این ۸۵۰ تا ۹۰۰ معدن که می‌گویند احیا شده، کجا هستند؟

◉ راه‌حل پیشنهادی شما چیست؟

به‌نظر من، سیاسـت‌گذاران بخش معدنی کشور باید هرچه سـریع‌تر به‌سـرعت پا پیش گذارند و در مسیر اصلاح موارد زیر گام بردارند.

تغییـر جهت سـرمایه‌گذاری به‌سـوی اسـتان‌های محروم وکمتر توسعه‌یافته، جلوگیری از سرمایه‌گذاری غیرضـروری و بیـش از انـدازه در برخی اسـتان‌های خـاص. احـداث و راه‌انـدازی سـامانه جامـع تحلیل عملکـرد مدیران، حذف مدیران رانتی از فضای معدنی کشـور، بررسـی تخصصـی و جامـع عوامـل انحراف سـرمایه‌گذاری‌های قبلی و جلوگیری از تضییع بیشتر منابع ملی، راه‌اندازی سامانه هوشمند آمایش سرزمینی و بکارگیـری روش‌های نوین تصمیم‌گیری و در نهایت اسـتفاده از نیروهای مجـرب و متخصص در نهادهای نظارتی.

باتوجـه بـه اهمیت موضـوع جا دارد، مسـئولان و نهادهـای ذی‌ربـط توجـه ویـژه‌ای مبـذول کنند تا براسـاس اصل عدالت‌محوری همه استان‌ها از مواهب فعالیت‌هـای معدنـی از جمله اشـتغالزایی، توسـعه و تقویـت زیرسـاخت‌ها و رشـد اقتصـادی بهره‌مند شوند.

اجرای طرح آمایش سرمایه‌گذاری استانی در کشور آغاز شد

اولویت‌بندی مزیت سرمایه‌گذاری در بخش معدن استان‌ها

رئیس موسسـه مطالعات و پژوهش‌هـای بازرگانی وزارت صنعت،معدن و تجـارت گفت: طرح آمایش سـرمایه‌گذاری اسـتانی و شهرستانی صنعت، معدن و تجارت با هدف اعمال بهترین نوع توزیع جغرافیایی فعالیت‌های اقتصادی با در نظر گرفتن منابع طبیعی و منابع انسـانی مناطق مختلف کشور، اجرا می‌شود.

به‌گزارش وزارت صنعت، معدن و تجارت، احمد تشـکینی چنـدی پیـش در گردهمایی مدیران ارشـد ایـن وزارتخانه ضمـن بیان ایـن مطلب افزود: در این طـرح مکان‌یابی برای فعالیت‌های مشـخص و فعالیت‌یابی برای مکان‌های مشخص موردتوجه است.

وی بااشاره به سـطح‌بندی توسعه‌یافتگی استان‌های کشور در قالب طرح آمایش سرمایه‌گذاری صنعت، معدن و تجارت، افزود: در مطالعات اولیه برای تهیه این طرح، سـرمایه‌گذاری، سازگاری نداشتن استقرار واحدها و متوازن و متعادل نبودن، به‌عنوان ۳ چالش اساسی موردتوجه قرار گرفت.

رئیس موسسـه مطالعات و پژوهش‌هـای بازرگانی وزارت صنعت،معـدن و تجـارت دربـاره فرآیندهای تدویـن برنامه اسـتانی و شهرستانی سرمایه‌گذاری صنعت، معدن و تجارت، توضیـح داد: در چارچوب این طرح، شناسـایی ظرفیت‌های شهرستان‌ها، راسـتی‌آزمایی ظرفیت‌ها، هدف‌گذاری اشتغال، تبیین سـاختار صنعـت، معدن و تجـارت و تحلیل وضعیت طرح‌ها و همچنین تدوین برنامه اجرایی لحاظ شده است.

تشکینی تصریح کرد: در طرح آمایش سرمایه‌گذاری استانی و شهرسـتانی صنعت، معدن و تجارت، اسناد مصوب از جمله آمایش سـرزمینی طرح توسعه کسـب‌وکار و اشتغال پایدار مدنظر بوده و ضمن بررسـی مشخصات عمومی و جغرافیای طبیعی اسـتان‌ها، نظرات نخبگان این حوزه نیز دریافت شده است.

▣ اولویت‌بندی استان‌ها

در همیـن حال، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: مناطـق ظرفیت‌دار سـرمایه‌گذاری در بخش معدن و صنایع معدنی استان‌ها اولویت‌بندی می‌شود.

به‌گزارش ایمیدرو، وجیه‌الله جعفری نیز در نشست آمایش اسـتانی که با حضور رئیس موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی و مدیرعامل صندوق بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی برگزار شد، اظهار کرد: این سازمان با همکاری موسسه مطالعـات و پژوهش‌هـای بازرگانـی وزارت صنعت، معدن و تجـارت، مناطق ظرفیت‌دار از نظر مزیـت اقتصادی معدن و صنایع‌معدنی را بررسـی و گروه‌بندی می‌کند و برای مناطق اولویت‌دار، مشوق در نظر گرفته می‌شود.

وی افـزود: باتوجه به هـدف نهایی ایمیدرو بـرای ارتقای جایگاه تولید و اشـتغال، اولویت‌ها براساس موضوع اکتشاف، زیرساخت، نوآوری و فناوری تعیین و مشوق‌ها در این حوزه‌ها اختصاص خواهد یافت تا در نهایت به این هدف منتهی شود.

▣ مشوق‌های قابل‌ارائه

رئیس هیات‌عامل ایمیدرو بااشاره به مشوق‌های قابل‌ارائه از سوی ایمیدرو به سرمایه‌گذاران حوزه معدن و صنایع معدنی تصریح کرد: این مشوق‌ها شامل ارائه تامین مالی، ضمانتنامه صندوق بیمه سرمایه‌گذاری و نیز تعریف مشوق‌های جدیدی است که از سوی هیات‌مدیره تصویب خواهد شد.

جعفری ادامه داد: از این‌رو با ارائه اطلاعات شـفاف و دارای توجیـه اقتصـادی، زمینه هدایت سـرمایه‌گذاران به‌سـمت طرح‌های معدنی ظرفیت‌دار فراهم خواهد شـد. متعاقب آن، توسـعه مناطق کم‌برخوردار کشـور به‌نحو مطلوب فراهم و از هدررفت سرمایه‌ها جلوگیری خواهد شد.

نقش دانش‌بنیان‌ها در طرح نهضت ملی مسکن

مدیرکل راه و شهرسازی استان تهران گفت: نقش مثبت شرکت‌های دانش‌بنیان در رونق تولید نهضت ملی مسکن می‌تواند در سال‌های آتی به‌خوبی نمایان شود و استفاده از توانمندی و تخصص این شرکت‌ها بهترین فرصت است. به‌گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دولت و به‌نقل از وزارت راه و شهرسازی، خلیل محبت‌خواه بااشاره به بیانات نوروزی رهبر معظم انقلاب و نام‌گذاری سال ۱۴۰۱ افزود: نام‌گذاری سال ۱۴۰۱ از سوی رهبر معظم انقلاب به نام «تولید، دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» را این‌طور می‌توان تفسیر کرد که تولید و شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند به‌خوبی در بخش مسکن خود را توسعه دهند و به‌نوعی می‌توان گفت این ۳ آیتم در کنار یکدیگر می‌توانند در این بخش به‌طورکامل بومی، بار تولید و اشتغال را به‌دوش بکشند. این ماموریت مهم به مرکز تحقیقات راه و مسکن و شهرسازی داده شده است تا با ایجاد تحول در روش‌های ساخت‌وساز و سرعت دادن به اجرای نهضت ملی مسکن و همچنین بر بهره‌مندی از توانمندی شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی در حوزه روش‌های نوین، اهتمام ورزد. محبت‌خواه تصریح کرد: بخش مسکن را می‌توان موتور محرک اقتصادی ایران محسوب کرد، یعنی می‌تواند ایجاد اشتغال کند و خلق ثروت برای کشور باشد. مسکن یکی از نیازهای پایه و اساسی همه افراد و خانوارها است که مطلوبیت آن نقش مستقیمی در کیفیت زندگی دارد، از این‌رو همه جوامع به‌نوعی با مشکل مسکن مواجه هستند. در حال حاضر، مشکل تامین مسکن، به‌ویژه برای اقشار کم‌درآمد، به‌عنوان یکی از چالش‌های اساسی کشورها محسوب می‌شود.

بررسی نقش دانش‌بنیان‌ها در معاملات خرید و اجاره مسکن

استارت‌آپ‌ها بیشتر از املاکی‌ها به‌درد مردم می‌خورند

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

کارشناسان و فناوران در عرصه بازار مسکن معتقدند مشاوران املاک از دانش کافی برخوردار نیستند. علت این امر به نبود آموزش از سوی نهادهای مرتبط برمی‌گردد. این فعالان تا حد زیادی نسبت به مشکلات مردم درباره خریدوفروش و اجاره بی‌تفاوت هستند و نگرش توسعه‌ای در این زمینه ندارند. برهمین مبنا لزوم وجود استارت‌آپ‌هایی که با بهره‌گیری از فناوری در این عرصه به‌فعالیت بپردازند، به‌شدت احساس می‌شود. صمت در این گزارش به بررسی نقش شرکت‌های دانش‌بنیان و استارت‌آپ‌ها در کاهش مشکلات مردم در فرآیند خریدوفروش و اجاره مسکن پرداخته است.

تعداد زیادی از املاکی‌ها هدفی جز کمک به مردم دارند و تنها سود خود را مدنظر قرار می‌دهند و عقد قراردادها و بسته شدن معاملات برای آنها اهمیت دارد

مسکن، موتور محرک اقتصاد ایران

مسکن یکی از نیازهای پایه و اساسی همه افراد و خانوارها است که مطلوبیت آن نقش مستقیمی در کیفیت زندگی دارد. همچنین بخش مسکن را می‌توان موتور محرک اقتصادی ایران محسوب کرد، یعنی می‌تواند ایجاد اشتغال و خلق ثروت برای کشور باشد. در حال حاضر، مشکل تامین مسکن، به‌ویژه برای اقشار کم‌درآمد، به‌عنوان یکی از چالش‌های اساسی کشورها محسوب می‌شود،بنابراین دولت‌ها با ویژگی‌های گوناگون اقتصادی، اجتماعی و سیاسی برای حل کردن مسائل مربوط به مسکن اقدام کرده‌اند و در این راستا، از سیاست‌های متنوعی بهره گرفته‌اند.

تجربه کشورهای موفق در حوزه توجه به دانش‌بنیان‌ها نشان می‌دهد، شرکت‌های دانش‌بنیان به‌عنوان گروه‌های دارای فعالیت اقتصادی براساس معیارهای علمی و فناوری روز دنیا می‌توانند نقش بخش خصوصی فعال در هر نظام اقتصادی را به‌شدت برجسته و گسترده کنند و از این‌رو ریسک سرمایه‌گذاری در اقتصادهای مقاوم دانش‌بنیان بسیار پایین است.

ابتدا روی خوش نشان دادند

امید صادقی، مدیرعامل یک سامانه ارائه‌دهنده خدمات ملکی به مشاوران املاک و مردم در گفت‌وگو با صمت گفت: باتوجه به وجود مشکلات عدیده مردم در باب فرآیند خریدوفروش و اجاره مسکن که به‌طورعمده مربوط به فعالیت‌های فعالان در بنگاه‌های معاملات املاک بود؛ تلاش کردیم که با همکاری با آنها به افزایش توانمندی‌شان بپردازیم. از آنجایی که نام دیگر فعالان این عرصه مشاور املاک است، در تلاش بودیم با هدف کمک به مردم برای انتخاب بهتر مسکن، جریان مشاوره در بستر دقیق‌تر و جامع‌تری اتفاق بیفتد. صادقی افزود: برهمین مبنا نزدیک به یک سال و چند ماه با مشاوران املاک همکاری داشتیم که از اتفاق بازخوردهای خوبی هم دریافت کردیم؛ اما در واقعیت ماجرا، آن اتفاقی که منتظرش بودیم، رخ نداد. دلیل آن به دانش و مهارت کم افرادی برمی‌گشت که در این عرصه فعال بودند. در واقع تعداد کثیری از فعالان این عرصه هدفی جز کمک به مردم داشتند و تنها سود خود را مدنظر قرار می‌دادند و تنها عقد قراردادها و بسته شدن معاملات برای آنها اهمیت داشت.

▣ خط فکری متفاوتی داشتیم

وی افزود: اینکه در جریان همکاری با بنگاه‌های املاک نتوانستیم به نتیجه مطلوب برسیم، مربوط به متفاوت بودن نگرش و هدف‌مان از فعالیت در بازار مسکن می‌شد. از آنجایی که هدف ما کمک به مردم برای انتخاب دقیق‌تر، بهتر و آگاهانه‌تر بود، در تلاش بودیم که با توانمندسازی مشاوران املاک به این هدف برسیم. صادقی گفت: ضمن اینکه در واقع یکی از مشکلات اساسی در بازار مسکن نداشتن دانش کافی و مهارت فعالان این عرصه است که در کشور ما روندی برای آموزش دیدن در حوزه بازار مسکن وجود ندارد. به‌عبارت روشن‌تر، برای هر تخصص و شغلی دوره آموزشی وجود دارد، اما هیچ‌گاه در هیچ سازمانی آموزش‌هایی مبنی بر خریدوفروش مسکن و کارشناسی این عرصه وجود نداشته است.

▣ دانش کم املاکی‌ها

صادقی گفت: آگاهی از سلامت فیزیکی خانه و املاک یکی از دغدغه‌های خریداران است که هیچ سازمان یا نهادی هم متولی این امر در فرآیند خریدوفروش نیست و در واقع جای خالی اطمینان‌بخشی به‌شدت احساس می‌شود.

▣ مردم می‌توانند آگاه‌تر باشند

وی بااشاره به فعالیت مستقل این سامانه افزود: فعالیت این سامانه با آنچه مشاوران املاک انجام می‌دهند، مستقل است. یکی از خدماتی که تلاش کردیم در کسب‌وکار خود نهادینه کنیم، ارائه اطلاعات و امکانات لازم برای پیشگیری از بروز مشکلات حقوقی است. باتوجه به ارائه این دست از خدمات با استقبال خوب متقاضیان نیز مواجه شده‌ایم.

▣ آنچه لازم است بدانید را می‌گوییم

وی ارائه خدمات در بستری صادقانه را یکی از محورهای اصلی کسب‌وکار خود دانست و گفت: از آنجایی که چنین روندی در بازار مسکن تا حد زیادی به‌ندرت اتفاق می‌افتد، در تلاش هستیم آنچه خریدار و فروشنده باید درباره ملک بدانند، اطلاع‌رسانی شود. در بخش کارشناسی از بیرونی‌ترین اجزای ساختمان نظیر ایزوگام و حیاط تا درونی‌ترین آن یعنی تجهیزات لوله و سیم‌کشی آن، اطلاعات لازم را به مردم می‌دهیم و در پایان کارشناسی یک گزارش جامع و شفاف را که برای خریدار قابل‌فهم باشد، در اختیار آنان می‌گذاریم تا به‌طورکامل متوجه شوند که محاسن و معایب ملک موردنظر چیست. همچنین در بخش کارشناسی بخشی وجود دارد به نام عیوب پنهان خانه که شاید در نگاه و بازدید فیزیکی مردم از یک خانه مورد اغماض قرار گیرد یا افراد متوجه این عیوب نشوند که ما تلاش داریم به این موارد هم بپردازیم. صادقی ارائه اطلاعات مربوط به جغرافیا و راه‌های ارتباطی به مسکن را از دیگر امکانات این سامانه خواند و گفت: بسیاری از افراد هنگام خرید یا اجاره ملک نیازمند کسب اطلاعاتی نظیر نزدیکی به ناوگان حمل‌ونقل، وجود مراکز خرید، درمان و... هستند، بنابراین تلاش کردیم این اطلاعات به‌صورت آنلاین و جامع در اختیار عموم مردم قرار بگیرد تا یک انتخاب آگاهانه و کامل داشته باشند.

دیوارهایی با ساخت نرم‌افزار

شنیده‌ها حاکی از آن است که براساس برنامه دولت سیزدهم قرار است در مدت ۴ سال، حدود ۴ میلیون واحد مسکونی ساخته شود. بی‌شک فناوری می‌تواند روند ساخت این تعداد واحد مسکونی را سریع‌تر کند. برهمین‌اساس، سال گذشته، محمد شکرچی‌زاده، رئیس مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی از مشارکت شرکت‌های دانش‌بنیان در اجرای طرح نهضت ملی مسکن با تاکید بر ۳ عامل زمان، کیفیت و هزینه خبر داد. وی با تاکید بر اینکه از سال ۱۳۸۶ تاکنون، مسئولیت بررسی، تعیین و تایید فناوری‌های نوین در سیستم‌های ساختمانی به مرکز تحقیقات محول شد، معتقد بود منظور از فناوری‌های نو، فناوری‌هایی است که هنوز در مقررات ملی و کنترل ساختمان، همه جوانب آن موردبررسی قرار نگرفته است و مرکز تحقیقات به‌عنوان نهاد حاکمیتی، مسئولیت بررسی و تعیین آنها را براساس قوانین کشور و آیین‌نامه‌های اجرایی و مصوبات مربوطه برعهده دارد. بااشاره به اهمیت کاربرد فناوری در ساخت مسکن از سوی دولت سیزدهم، سراغ یکی از فناوران عرصه ساخت مسکن و خانه‌های مسکونی رفتیم. «دیوار حرارتی ترومب» یک سیستم غیرفعال خورشیدی پیشرفته در مهندسی ساختمان‌ها است که می‌تواند به‌عنوان ذخیره‌کننده انرژی خورشیدی، باعث کاهش مصرف سوخت فسیلی و در نتیجه منافع اقتصادی شود. برای طراحی این نرم‌افزار از ویژوال استودیو (نرم‌افزاری توسعه‌یافته برای برنامه‌نویسان کامپیوتر) استفاده شده است. این نرم‌افزار دارای تاییدیه از نمایشگاه دستاوردهای پژوهش، فناوری و فن بازار وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. سیدحسین هاشمی، ایده‌پرداز در حوزه معماری و طراح نرم‌افزار محاسباتی «دیوار حرارتی ترومب» در گفت‌وگو با صمت گفت: یکی از معضلات حال حاضر انرژی، مصرف بالای سوخت گازی، چه در مصارف خانگی و چه در مصارف صنعتی و اداری است. از آنجایی که کشور ما دارای جغرافیا و طبیعت کم‌نظیری در دریافت یک انرژی خدادادی نظیر خورشید است، باید از آن در کاهش سوخت‌های فسیلی بهره بگیریم. وی افزود: یکی از اصول معماری پایدار، استفاده از طبیعت در ساختار سازه‌ها است. امروزه باید نگرش مدیریتی را در بحث استفاده از انرژی خورشیدی به‌کار بگیریم. دیوار حرارتی ترومب سال‌ها پیش توسط دانشمندی با همین نام ابداع شده بود، اما تاکنون نرم‌افزار شبیه‌سازی‌کننده این دیوار با نیازهای هر منطقه طراحی نشده بود؛ به‌همین‌دلیل تا حد زیادی استفاده از این دیوار برای معماران و طرفداران معماری پایدار، یک مسیر دوراهه بود. هاشمی گفت: اساس طراحی این دیوار برمبنای بهینه‌سازی مصرف سوخت در ساختمان‌های مسکونی اداری و صنعتی است که جزئی از سازه است و نیازی به فضای جداگانه ندارد و از اجزای خود ساختمان است.

▣ مانع از اتلاف انرژی می‌شود

وی در تشریح مکانیسم دیوار حرارتی ترومب گفت: دیوار ترومب یک سیستم غیرفعال خورشیدی پیشرفته در مهندسی ساختمان‌ها براساس شیشه و دیوار (از جنس آجر، سنگ یا بتن) است که می‌تواند به‌عنوان ذخیره‌کننده انرژی خورشیدی در ساختمان تحت‌تاثیر خواص حرارتی، باعث کاهش مصرف سوخت فسیلی و در نتیجه منافع اقتصادی شود. برای طراحی این نرم‌افزار از ویژوال استودیو (نرم‌افزاری توسعه‌یافته برای برنامه‌نویسان کامپیوتر) استفاده شده است. این نرم‌افزار دارای تاییدیه از نمایشگاه دستاوردهای پژوهش، فناوری و فن بازار وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. سیدحسین هاشمی، ایده‌پرداز در حوزه معماری و طراح نرم‌افزار محاسباتی «دیوار حرارتی ترومب» در گفت‌وگو با صمت گفت: یکی از معضلات حال حاضر انرژی، مصرف بالای سوخت گازی، چه

شنیده‌ها حاکی از آن است که براساس برنامه دولت سیزدهم قرار است در مدت ۴ سال، حدود ۴ میلیون واحد مسکونی ساخته شود. بی‌شک فناوری می‌تواند روند ساخت این تعداد واحد مسکونی را سریع‌تر کند. برهمین‌اساس، سال گذشته، محمد شکرچی‌زاده، رئیس مرکز تحقیقات راه، مسکن و شهرسازی از مشارکت شرکت‌های دانش‌بنیان در اجرای طرح نهضت ملی مسکن با تاکید بر ۳ عامل زمان، کیفیت و هزینه خبر داد. وی با تاکید بر اینکه از سال ۱۳۸۶ تاکنون، مسئولیت بررسی، تعیین و تایید فناوری‌های نوین در سیستم‌های ساختمانی به مرکز تحقیقات محول شد، معتقد بود منظور از فناوری‌های نو، فناوری‌هایی است که هنوز در مقررات ملی و کنترل ساختمان، همه جوانب آن موردبررسی قرار نگرفته است و مرکز تحقیقات به‌عنوان نهاد حاکمیتی، مسئولیت بررسی و تعیین آنها را براساس قوانین کشور و آیین‌نامه‌های اجرایی و مصوبات مربوطه برعهده دارد. بااشاره به اهمیت کاربرد فناوری در ساخت مسکن از سوی دولت سیزدهم، سراغ یکی از فناوران عرصه ساخت مسکن و خانه‌های مسکونی رفتیم. «دیوار حرارتی ترومب» یک سیستم غیرفعال خورشیدی پیشرفته در مهندسی ساختمان‌ها است که می‌تواند به‌عنوان ذخیره‌کننده انرژی خورشیدی، باعث کاهش مصرف سوخت فسیلی و در نتیجه منافع اقتصادی شود. برای طراحی این نرم‌افزار از ویژوال استودیو (نرم‌افزاری توسعه‌یافته برای برنامه‌نویسان کامپیوتر) استفاده شده است. این نرم‌افزار دارای تاییدیه از نمایشگاه دستاوردهای پژوهش، فناوری و فن بازار وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. سیدحسین هاشمی، ایده‌پرداز در حوزه معماری و طراح نرم‌افزار محاسباتی «دیوار حرارتی ترومب» در گفت‌وگو با صمت گفت: یکی از معضلات حال حاضر انرژی، مصرف بالای سوخت گازی، چه در مصارف خانگی و چه در مصارف صنعتی و اداری است. از آنجایی که کشور ما دارای جغرافیا و طبیعت کم‌نظیری در دریافت یک انرژی خدادادی نظیر خورشید است، باید از آن در کاهش سوخت‌های فسیلی بهره بگیریم. وی افزود: یکی از اصول معماری پایدار، استفاده از طبیعت در ساختار سازه‌ها است. امروزه باید نگرش مدیریتی را در بحث استفاده از انرژی خورشیدی به‌کار بگیریم. دیوار حرارتی ترومب سال‌ها پیش توسط دانشمندی با همین نام ابداع شده بود، اما تاکنون نرم‌افزار شبیه‌سازی‌کننده این دیوار با نیازهای هر منطقه طراحی نشده بود؛ به‌همین‌دلیل تا حد زیادی استفاده از این دیوار برای معماران و طرفداران معماری پایدار، یک مسیر دوراهه بود. هاشمی گفت: اساس طراحی این دیوار برمبنای بهینه‌سازی مصرف سوخت در ساختمان‌های مسکونی اداری و صنعتی است که جزئی از سازه است و نیازی به فضای جداگانه ندارد و از اجزای خود ساختمان است.

▣ مانع از اتلاف انرژی می‌شود

وی در تشریح مکانیسم دیوار حرارتی ترومب گفت: دیوار ترومب یک سیستم غیرفعال خورشیدی پیشرفته در مهندسی ساختمان‌ها براساس شیشه و دیوار (از جنس آجر، سنگ یا بتن) است که می‌تواند به‌عنوان ذخیره‌کننده انرژی خورشیدی در ساختمان تحت‌تاثیر خواص حرارتی، باعث کاهش مصرف سوخت فسیلی و در نتیجه منافع اقتصادی شود. برای طراحی این نرم‌افزار از ویژوال استودیو (نرم‌افزاری توسعه‌یافته برای برنامه‌نویسان کامپیوتر) استفاده شده است. این نرم‌افزار دارای تاییدیه از نمایشگاه دستاوردهای پژوهش، فناوری و فن بازار وزارت علوم، تحقیقات و فناوری است. سیدحسین هاشمی، ایده‌پرداز در حوزه معماری و طراح نرم‌افزار محاسباتی «دیوار حرارتی ترومب» در گفت‌وگو با صمت گفت: یکی از معضلات حال حاضر انرژی، مصرف بالای سوخت گازی، چه

بازگشت می‌دهد. این شدت تابش، گرمایش کانال هوایی (فضای بین دیوار و شیشه) را تامین می‌کند، به‌گونه‌ای که هوای گرم ایجادشده در این کانال از دریچه بالایی وارد محیط اتاق و بعد از سرد شدن از دریچه پایینی خارج می‌شود. این چرخه تا زمانی که شدت تابش خورشیدی گرمایش کانال هوایی را تامین می‌کند، ادامه دارد. این در حالی است که بقیه شدت تابش ثانویه از شیشه عبور می‌کند و از ساختمان خارج می‌شود، بنابراین در تابستان گرما وارد محیط اتاق نمی‌شود.به‌گفته هاشمی، هنگام شب این سیستم انرژی موردنیاز برای گرمایش فضای اتاق (بسته بودن دریچه) توسط حرارت ذخیره‌شده در دیوار را تامین می‌کند. ساختار دیوار حرارتی ترومب این‌گونه است که از اثر گلخانه‌ای برای تامین گرمای داخل ساختمان بهره می‌گیرد.

وی درباره نرم‌افزار شبیه‌سازی این دیوار گفت: این نرم‌افزار شبیه‌ساز شامل ۳ بخش نتایج براساس نمودار و جدول است. بخش پردازش داده نسبت به بخش داده‌های اولیه اهمیت ویژه‌ای دارد. به‌عبارتی دیگر، تغییر در هریک از پارامترهای بخش پردازش داده می‌تواند تغییرات محسوسی در عملکرد سیستم دیوار ترومب ایجاد کند. هاشمی افزود: این شبیه‌ساز به‌صورت گرافیکی جریان تغییرات دمای اتاق، تغییرات دمای دیوار و شیشه و همچنین تغییرات دمای نزدیک شیشه و دیوار را نمایش می‌دهد که این موضوع به تکنسین طراح دیوار حرارتی ترومب در راستای ارزیابی و درک بهتر الگوی طرح‌شده کمک قابل‌توجهی می‌کند. در این نرم‌افزار اثر هر نوع دیوار همچون بتنی، آجری، سنگی و...، براساس ضریب انتقال حرارت در سیستم اعمال می‌شود. همچنین باتوجه به ضریب انتقال حرارت می‌توان شیشه یک‌جداره یا چندجداره را انتخاب کرد. ابعاد هندسی دریچه‌ها و کانال هم به‌راحتی در این نرم‌افزار قابل‌تغییر است و کاربر می‌تواند شرایط متفاوت را آزمایش کند. هاشمی بااشاره طراحی سنسور حرارتی روی دیوار که نوآوری جدیدی محسوب می‌شود، گفت: از ابداعاتی که بر دیوار حرارتی ترومب انجام شد، نصب سنسورهای حرارتی برای زمان‌هایی است که تابش آفتاب وجود ندارد؛ در واقع می‌توان از المان‌های حرارتی استفاده کرد تا زمان‌هایی که تابش کافی نیست، تولید انرژی و گرما شود. در حقیقت این سنسورهای حرارتی تولید گرما می‌کنند. وی گفت: از این سنسورها تنها زمانی استفاده می‌شود که نور خورشید به اندازه کافی در محیط نباشد. دیوار حرارتی ترومب به‌نوعی سپر حرارتی ساختمان محسوب می‌شود. بهترین زمان نصب، هنگام ساخت یک ساختمان است و اگر مراحل ساخت یک ساختمان به‌اتمام رسیده باشد، می‌توان این دیوارها را نصب کرد و دریچه‌ها روی دیوارهای از قبل ساخته‌شده، قرار دارد.

دیوار حرارتی ترومب یک سیستم غیرفعال خورشیدی پیشرفته در مهندسی ساختمان‌هاست که می‌تواند به‌عنوان ذخیره‌کننده انرژی خورشیدی، باعث کاهش مصرف سوخت فسیلی و در نتیجه منافع اقتصادی شود

سخن پایانی

باتوجه به موارد یادشده، در کنار نرخ کنترل‌نشده مسکن در چند سال اخیر که زخمی بر جان و روح خانوار وارد کرده است، معضلاتی چون نداشتن شناخت دقیق از منازل و خانه‌ها و همچنین اطلاعات ناکافی، نمک دیگری بر این زخم تازه است. این معضل برآمده از دانش ناکافی و نداشتن نگرش مردم‌دوستانه فعالان عرصه معاملات املاک است و دانش‌بنیان‌ها و استارت‌آپ‌ها با کمک فناوری و سیستم‌های هوشمند راه‌های مطمئنی برای انتخاب آگاهانه‌تر به مردم ارائه می‌دهند.

یادداشت

توسعه اقتصاد دانش‌بنیان در کنار دخانیات

سید محمدرضا حسینی، مشاور فناوری‌های نوین شرکت دخانیات ایران

به‌نظر می‌رسد تا حدی برداشت اشتباه از واژه دانش‌بنیان شده است. بهتر است کمی با ادبیات موضوع آشنا شویم. از آنجایی که تاکنون در جامعه کلمات عجیب و غریبی درباره دانش‌بنیان‌ها گفته شده است، لزوم ساده‌سازی آن به‌شدت احساس می‌شود. باید گفت دانش‌بنیان یک موضوع است و یک صفت نیست که بخواهیم آن را به گروهی نسبت بدهیم. وقتی صحبت از شرکت‌های دانش‌بنیان می‌شود، باید به طرح ۲ موضوع پرداخت. ابتدا هر مجموعه‌ای که برپایه دانش فعالیت می‌کند، باید به‌عنوان دانش‌بنیان شناخته شود، همچنین هر فعالیتی هم که از سوی معاونت علمی ریاست‌جمهوری برمبنای دستورالعمل‌ها در قالب دانش‌بنیان در نظر گرفته می‌شود هم، دانش‌بنیان است. در واقع یک‌سری از دستورالعمل‌هایی وجود دارد که شرکت‌ها براساس آن به‌عنوان دانش‌بنیان شناخته می‌شوند، اما اگر هدف‌مان دانش‌بنیان با مفهوم باطنی آن است، باید گفت هر فعالیتی که براساس دانش و فناوری ایجاد و رشد یافته باشد، یعنی علمی پشت‌سر آن باشد، دانش‌بنیان است، بنابراین فرآیند دانش‌بنیان بودن و شدن، کلی‌تر از آن است که بخواهیم فقط به دستورالعمل‌های معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری توجه کنیم. زمانی این‌گونه تصور می‌شد که دانش‌بنیان‌ها شرکت‌های خاصی هستند که کارهای عجیب و غریب انجام می‌دهند، اما براساس تعریف باطنی این واژه، مجموعه‌ای که براساس فناوری‌های برتر یا فناوری‌های معمول دست به اشتغال‌آفرینی بزند، در زمره دانش‌بنیان‌ها شناخته می‌شود.

این تغییر نگرش در دانش‌بنیان بودن یک کسب‌وکار در سراسر دنیا نهادینه شده است. تا پیش از این ما به اقتصاد، صفت دانش‌بنیان می‌دادیم و از عبارت اقتصاد دانش‌بنیان استفاده می‌کردیم، اما اکنون اقتصاد برپایه دانش و فناوری جلو می‌رود و بدون آن در معرض حذف شدن قرار می‌گیرد، یعنی اگر اقتصادی پارامتر دانش‌بنیانی نداشته باشد، اصلا ماهیت اقتصادی خود را ندارد، چرا که اقتصاد براساس فناوری و نوآوری شکل گرفته است و اکنون نمی‌توانیم اقتصادی را نشان بدهیم که دانش‌بنیان نباشد.

▣ استارت‌آپ‌ها وارد عمل شوند

در حوزه دخانیات هم حضور شرکت‌های دانش‌بنیان و استارت‌آپ‌ها ضروری است، چرا که امروزه بیش از گذشته نیازمند بکارگیری دانش و فناوری در این عرصه برای خروج ارز هستیم. بخشی که در حوزه دخانیات می‌تواند برای فعالیت‌های استارت‌آپی مفید واقع شود، این است که بعد از اتمام فرآیند تولید، استارت‌آپ‌ها می‌توانند از اضافات و باقیمانده مواد دخانی نظیر خاک توتون یا فیلترهای غیرقابل‌مصرف و... استفاده‌ها و تولیدات خلاقانه داشته باشند که خارج از تولیدات مربوط به صنعت دخانیات است. هدف از بکارگیری این مجموعه‌های استارت‌آپی ایجاد فضاهای جدید کاری در کنار صنعت دخانیات است.

از دیگر اهدافی که می‌خواهیم با کمک شرکت‌های دانش‌بنیان و ظرفیت‌های فناورانه کشور به آن برسیم، تولید سیگار بدون نیکوتین و سیگارهای با ضرر کم است. باتوجه به اینکه شرکت‌های بزرگ دخانیات نظیر وینستون و کنت توانستند سیگارهای الکترونیک پرطرفدار را تولید کنند، ما هم در تلاش هستیم یک محصول جدید دخانی نظیر سیگار و قلیان بدون خطر یا با ضرر کم تولید کنیم.

▣ آدامس به‌جای سیگار

یکی از اقلامی که مدنظر داریم در خط تولید اقلام دخانی کشور قرار بگیرد، تولید قرص‌ها و آدامس‌های حاوی نیکوتین برای افرادی است که می‌خواهند سیگار را ترک کنند. با این تولیدات روند ترک این افراد را راحت‌تر می‌کنیم. واضح است فردی که می‌خواهد سیگار را ترک کند، در روزها یا حتی ماه‌های نخست به‌لحاظ جسمی بدنش نیازمند نیکوتین است. براساس علم ترک اعتیاد، این فرآیند باید گام به گام و به‌آرامی سپری شود. به‌همین‌دلیل استفاده از قرص یا آدامس‌های حاوی نیکوتین کمک جدی به ترک سیگار می‌کند. در واقع فرد با تهیه قرص‌هایی که ضرر بسیار کمتری از سیگار دارد یا آدامس‌های مشابه، می‌تواند نیکوتین بدن خود را تامین و به‌نوعی خود را از سیگار بی‌نیاز کند. در اصل هدف این است که یک سبک زندگی جدید برای افرادی ایجاد شود که تمایل شدید همیشگی به استعمال دخانیات دارند.

مردم تخلفات مالیاتی را اعلام کنند

رئیس مرکز تنظیم مقررات سازمان امور مالیاتی گفت: مردم تخلفات مالیاتی برخی اصناف، مراکز درمانی و سایر مراکز را در استفاده نکردن از کارتخوان‌ها به سازمان امور مالیاتی اعلام کنند. محمد برزگری در گفت‌وگو با ایرنا اظهار کرد: اگر فردی در مراجعه به مرکزی، کارت بانکی ارائه کرد، اما آن مرکز از استفاده از کارتخوان امتناع کرد و از او درخواست انتقال با کارت را داشت، فرد می‌تواند این موضوع را به سازمان امور مالیاتی اعلام کند. وی افزود: مردم می‌توانند در سراسر کشور با شماره ۱۵۲۶، مرکز ارتباط مردمی سازمان امور مالیاتی کشور، شکایات، پیشنهادها و سوالات مالیاتی خود را مطرح کنند و این سازمان به‌سرعت موارد را پیگیری می‌کند. رئیس مرکز تنظیم مقررات سازمان امور مالیاتی با اشاره به قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان، گفت: براساس این قانون، بانک مرکزی موظف است با همکاری سازمان امور مالیاتی کشور، نسبت به ساماندهی دستگاه‌های کارتخوان بانکی یا درگاه‌های پرداخت الکترونیکی اقدام کند و با ایجاد تناظر بین آنها با مجوز فعالیت و شماره اقتصادی بنگاه‌ها به هر یک از پایانه‌های فروش، شناسه یکتا اختصاص دهد. رئیس مرکز تنظیم مقررات سازمان امور مالیاتی خاطرنشان کرد: حساب‌های غیرتجاری یا شخصی مودیان نیز به‌صورت متناوب ازسوی بانک مرکزی مورد پایش قرار می‌گیرد که به‌صورت سیستمی، فعالیت شغلی صاحب حساب با واریزی‌ها بررسی می‌شود. اگر حساب موردنظر تجاری نباشد، در صورت تایید مشکوک بودن واریزی‌ها به سازمان امور مالیاتی اعلام می‌شود که فرد باید مستندات ارائه دهد و در غیر این صورت باید جرایم مبارزه با پولشویی و مالیاتی را پرداخت کند.

صمت اثر نقدینگی بر اقتصاد را از نگاه کارشناسان بررسی کرد

چاله نقدینگی پیش پای دولت

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

نقدینگی در اقتصاد شامل پول و شبه‌پول می‌شود و بالاترین درجه نقدشوندگی را دارد. اقتصاد بدون رشد نقدینگی، دست‌کم در عمل معنا ندارد. وجود این پدیده در اقتصاد ایران نیز امری غیرقابل انکار و طبیعی است. اما موضوع مهم، کمیت و کیفیت نقدینگی است. مقدار نقدینگی نباید آن‌قدر بالا باشد که نتوان ارتباطی منطقی بین آن و شاخص‌های کلان اقتصادی همچون «نرخ رشد اقتصاد» برقرار کرد؛ از همین رو دولت‌ها سعی می‌کنند رشد نقدینگی را کنترل و آن را به مسیر درست هدایت کنند.

در دهه گذشته ایران همواره با رشد نقدینگی روبه‌رو بوده و به‌عبارت ساده‌تر «شدت خلق پول» عامل افزایش نقدینگی شده و تورم‌های دورقمی و بالا را رقم زده است. براساس آخرین اخبار منتشرشده ازسوی بانک مرکزی، حجم نقدینگی در پایان فروردین سال جاری (۴۸۲۳۴۰هزار میلیارد ریال) نسبت به پایان سال گذشته ۰.۲ درصد کاهش را نشان داد. براساس تجربیات جهانی بهبود شرایط اقتصادی صرفا از بستر سیاست‌های پولی امکان‌پذیر نیست؛ بنابراین توجه به ثبات مالی در رسیدن به اهداف اقتصادی کشورها بسیار مهم است. در سال جاری چندین شوک عرضه شامل حذف ارز ترجیحی، تغییر نرخ تسعیر ارز گمرکی، افزایش نرخ جهانی مواد غذایی و افزایش دستمزدها در اقتصاد کشور رخ داده که واکنش سیاست‌گذار پولی باید متناسب با این تحولات و نیز با توجه به بخش تولید و اشتغال در کشور باشد تا هم نقدینگی و هم تورم مدیریت شود. صمت در این گزارش باتوجه به شوک‌های اقتصادی تاثیر کاهش یا افزایش حجم نقدینگی در اقتصاد را از دیدگاه کارشناسان بررسی کرده است.

عکس: آیدا فریدی

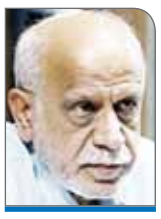
باتوجه به تکانه‌های موجود در اقتصاد، حد مشخصی از افزایش سطح قیمت‌ها اجتناب‌ناپذیر است و برای کاهش تاثیرات شوک عرضه، دولت باید هزینه‌های بخش تولید را کاهش دهد

پارادوکس تامین مالی و حجم نقدینگی

بحث نقدینگی در اقتصاد ایران به یک معما تبدیل شده است؛ در حالی که رشد بالای نقدینگی در کشور ناشی از رشد پایه پولی و اعتبارات بانک‌ها، منجر به استمرار تورم بالا شده، بخش تولید یکی از اصلی‌ترین مشکلات خود را کمبود نقدینگی و دسترسی سخت و محدود به اعتبارات بانک‌ها عنوان می‌کند. در این وضعیت، شرایط حاکم بر اقتصاد ایران نیز باعث جذاب‌تر شدن فعالیت سفته‌بازی نسبت به فعالیت‌های مولد شده است. حال سوالی که مطرح است این است که آیا می‌توان نقدینگی را در راستای رسیدن به اهداف کلان مدیریت کرد؟

رشد بالای نقدینگی سیاستی نیست که بانک مرکزی در جهت تحقق آن تلاش کند، اما ساختارهای معیوب، تحریم‌ها، حکمرانی نامطلوب اقتصادی و عدم‌استقلال بانک مرکزی موجب رشد بالای نقدینگی شده است. اصلی‌ترین عامل ساختاری رشد بالای نقدینگی در اقتصاد ایران نبود انضباط مالی دولت است که منجر به کسری بودجه آشکار و پنهان شده است. دولت‌ها برای تامین کسری بودجه خود از روش‌های مختلفی استفاده می‌کنند که برخی روش‌ها به‌واسطه اتکا به منابع بانک مرکزی موجب افزایش پایه پولی و رشد نقدینگی می‌شوند. ناترازی ترازنامه بانک‌های کشور از دیگر دلایل رشد نقدینگی و پایه پولی به‌شمار می‌رود که از کانال استقراض یا اضافه‌برداشت صورت می‌گیرد. تبدیل درآمدهای ارزی دولت به ریال ازسوی بانک مرکزی نیز از جمله کانال‌های افزایش نقدینگی در کشور است. نیاز بنگاه‌های بزرگ و ناکارآمد به تسهیلات ارزان‌قیمت برای پوشش شکاف نقدینگی یکی دیگر از دلایل تداوم نرخ بالای رشد نقدینگی در کشور است. در بسیاری از دوره‌ها، رشد بالای نقدینگی با حمایت از بخش تولید توجیه می‌شود. در واقع، بخشی از نقدینگی در اختیار شرکت‌ها و طرح‌های غیرسودآور و ناکارآمد قرار می‌گیرد که برای بقای خود باید از رانت دسترسی به تسهیلات ارزان‌قیمت و استمرار آن برخوردار باشند. از آنجا که این ناکارآمدی ساختاری در دوره‌های بعد نیز ادامه پیدا می‌کند، دولت‌ها و لابی‌ها با ادامه حمایت از این نوع واحدها به استمرار حیات آنها کمک می‌کنند که در نهایت ضمن هدر رفتن منابع بانکی در بخش ناکارآمد، به بالا بودن مزمن رشد نقدینگی در کشور می‌انجامد. نرخ سود بانکی و نرخ تسعیر دارایی‌های خارجی بانک مرکزی از دیگر عوامل تاثیرگذار بر سرعت رشد نقدینگی به‌شمار می‌روند.

کنترل خلق پول، عامل مهار تورم

ابراهیم حاتمی‌یزدی، کارشناس بانکی درباره نقش نقدینگی در اقتصاد به صمت گفت: باتوجه به تکانه‌های موجود در اقتصاد، حد مشخصی از افزایش سطح قیمت‌ها اجتناب‌ناپذیر است و برای کاهش تاثیرات شوک عرضه، دولت از سویی باید هزینه‌های بخش تولید را کاهش دهد و از سوی دیگر با نظارت بر قیمت‌ها از افزایش بی‌قاعده نرخ‌ها در کوتاه‌مدت جلوگیری کند که این امر محقق نمی‌شود؛ مگر با کنترل نقدینگی.

وی با اشاره به اینکه منظور از نقدینگی مجموعه پول و سپرده‌های بانکی به‌اضافه اسکناس‌ها و سکه‌های در دست مردم است، گفت: منظور از نقدینگی در جامعه مجموع دارایی‌هایی از افراد جامعه است که اگر افراد بخواهند معامله‌ای انجام بدهند بتوانند بدون تاخیر و ضرر از آن استفاده کنند. این کارشناس بانکی بر ضرورت تدوین سیاست ارتباطی مناسب به‌منظور تشریح واقعیت‌ها برای عموم تاکید کرد و گفت: کنترل انتظارات تورمی و مدیریت فضای عمومی برای کاهش نااطمینانی‌ها در اقتصاد اهمیت ویژه‌ای دارد. باید عموم بدانند که تورم متناسب با واقعیت‌های اقتصادی کنونی و تاثیرات اقدامات اصلاحی در دست انجام چقدر است تا انتظارات تعدیل شود و متناسب با واقعیت شکل بگیرد. وی با تاکید بر اینکه بخش مهمی از خلق نقدینگی طی سالیان گذشته در اقتصاد کشور توسط بانک‌ها صورت گرفته، افزود: کنترل خلق پول و نقدینگی توسط بانک‌ها می‌تواند نقش مهمی در کاهش رشد نقدینگی و تورم داشته باشد.

حاتمی‌یزدی ادامه داد: بانک مرکزی در دوره جدید باید اصلاح نظام بانکی در ۳ محور اصلاح رابطه دولت با بانک مرکزی و بانک‌ها، اصلاح رابطه بانک مرکزی با بانک‌ها و اصلاح رابطه بانک‌ها با مشتریان را جدیت دنبال می‌کند تا با این ۳ محور اصلاحی کنترل نقدینگی و تورم در دست بانک مرکزی باشد.

▣ شوک‌های اقتصادی، متهم اصلی گرانی‌ها

این کارشناس بانکی تصریح کرد: اگر جز تکانه‌های اقتصادی عامل دیگری در افزایش قیمت‌ها و گرانی، تورم و کاهش قدرت خرید مردم دخیل باشد، به‌طور قطع آن عامل بانک‌هایی هستند که بی‌ضابطه و بدون پشتوانه خلق پول کرده‌اند.

وی گفت: از ابتدا نباید خلق پول به بانک‌ها سپرده می‌شد، زیرا بانک‌ها باعث می‌شوند هیچ چیزی ارزان نشود و تورم بالاتر از انتظار همیشه وجود داشته باشد؛ بنابراین ثبات نرخ ارز به مذاکره برجام گره نخورده، بلکه وابسته به کنترل بانک‌ها است. این به آن معنا نیست که بانک‌ها هر کدام به‌طور مجزا دستگاه چاپ پول دارند، بلکه بانک‌ها با دادن وام نقدینگی خلق می‌کنند. این کارشناس بانکی ادامه داد: نکته قابل‌تامل این است که بانک‌ها برای هر وام ملزم به استعلام گرفتن از بانک مرکزی نیستند؛ بنابراین می‌توانند به هر شخصی که بخواهند به هر میزان که بخواهند منوط به اینکه از سقف کلی آنها عدول نکند، وام بدهند.

▣ نقدینگی باید در خدمت تولید باشد

وی با بیان اینکه نقدینگی باید در خدمت تولید باشد، گفت: اگر نقدینگی در خدمت تولید قرار گیرد، هر قدر هم رشد کند، یعنی رشد اقتصاد کشور و اساسا رشد بدونه پشتوانه مالی معنا ندارد؛ بنابراین این باور غلط است که گسترش نقدینگی سبب تورم افسارگسیخته می‌شود. حاتمی‌یزدی با تاکید بر اینکه نقدینگی رها و بدون کنترل عاملی تورم‌زاست است، اظهار کرد: بانک مرکزی باید از طریق سیاست‌های کنترلی، خلق پول در قالب وام را به‌صورت قانونمندتر در بانک‌ها پیگیری کند تا نقدینگی به تورم تبدیل نشود. وی ادامه داد: رشد نقدینگی، افزایش تورم و رشد نرخ ارز را در پی دارد که بر تصمیمات عمده میان‌مدت و بلندمدت اقتصادی در کشور تاثیر می‌گذارد. این کارشناس بانکی کاهش ۰.۲ درصدی حجم نقدینگی در ماه نخست امسال را بسیار مطلوب و قدمی رو به جلو دانست و افزود: دولت باید هم رشد نقدینگی را کنترل کند و هم تورم را کاهش دهد، زیرا هر دو این موارد به سیاست‌های ارزی وابسته است. باوجود اینکه در صورت رفع تحریم‌ها کنترل تورم و رشد نقدینگی بسیار آسان‌تر خواهد بود، اصلاح نظام بانکی، انضباط مالی و نظارت همه‌جانبه بانک مرکزی بر بانک‌ها نیز ضرورت‌هایی انکارناپذیر است.

رشد نقدینگی، افزایش تورم و رشد نرخ ارز را در پی دارد که بر تصمیمات عمده میان‌مدت و بلندمدت اقتصادی در کشور تاثیر می‌گذارد

ثبات به اقتصاد برگشتنی است

علی رحیمی، کارشناس امور بانکی درباره رشد نقدینگی و تاثیر آن بر اقتصاد در گفت‌وگو با صمت گفت: اکنون که تورم کشور بالای ۴۰ درصد است، با کاهش ۰.۲ درصدی رشد نقدینگی به‌نظر می‌رسد اقتصاد به سمت یک تعادل تورمی سطح بالاتر نسبت به گذشته میل کرده است؛ یعنی امکان بازگشت ثبات به اقتصاد وجود دارد. وی افزود: باتوجه به محدودیت‌های ارزی و تجاری و از طرفی رشد نقدینگی و کاهش قدرت پایه پولی و کسری بودجه اگر مشکلات ذکرشده رفع نشود، احتمالا سال آینده کشور با تورمی بالاتر روبه‌رو خواهد بود.

▣ افزایش مصرف پول، راهکار خروج از تورم

رحیمی بیان کرد: در شرایطی که تورم بالایی در کشور وجود دارد، باید مصارف پول در اقتصاد افزایش پیدا کند، اما برای این افزایش محاسبه کمی و دقیقی هم وجود دارد که باید ازسوی کارشناسان این حوزه موردتوجه جدی قرار بگیرد. وی با برشماری ۳ عامل مهم در کاهش نقدینگی گفت: نقدینگی مساوی است با پایه پولی ضربدر ضریب فزاینده؛ بنابراین یکی از ۳ عامل کاهش دارایی‌های خارجی، کاهش بدهی دولت به بانک مرکزی یا افزایش نرخ ذخایر قانونی سبب کاهش نقدینگی در اوایل سال جاری شده است. این کارشناس بانکی تصریح کرد: نقدینگی بیش از همه چیز تحت تاثیر بدهی دولت به بانک مرکزی قرار می‌گیرد، چون این دو شاخص، رابطه نزدیکی با هم دارند. کاهش ۰.۲ درصدی نقدینگی در فروردین، عدد خیلی بالایی محسوب نمی‌شود که بتواند تغییرات اساسی در پایه پولی یا ضریب فزاینده پولی به‌وجود بیاورد.

▣ کنترل نقدینگی، برابر با مهار تورم

رحیمی با بیان اینکه نقدینگی بر رشد اقتصادی تاثیر نمی‌گذارد اما بر نرخ تورم اثرگذار است، افزود: بخشی از تورم در کشور ساختاری است و به نقدینگی ارتباطی ندارد و بخشی از آن هم تابع نقدینگی در کشور است. آنجایی که تورم تابع حجم نقدینگی است، اگر بتوان نقدینگی را کنترل کرد تورم نیز مهار می‌شود. وی در ادامه توضیح داد: در تورم ساختاری، انتظارات آتیه‌ای مردم از تورم مدنظر است و در حال حاضر شرایطی که بر اقتصاد حاکم است، به‌طور مستقیم ارتباطی به نقدینگی ندارد؛ مثلا همین گرانی‌هایی که اکنون شاهد آن هستیم در اثر تکانه‌های اقتصادی به‌وجود آمده، نه تورم یا نقدینگی؛ بنابراین افزایش نرخ بسیاری از کالاهای اساسی تحت تاثیر نقدینگی نیست و تحت تاثیر سیاست‌های دولت در زمینه یارانه است. رحیمی گفت: یکی از بخش‌های اصلاح‌کننده نقدینگی و تورم احیای محیط کسب‌وکار است؛ از همین رو دولت باید محیط‌های کسب‌وکار را با نقش سازمان‌های دخیل تعیین‌تکلیف کند. این کارشناس بانکی افزود: بانک‌های مرکزی در دنیا به این نتیجه رسیده‌اند که کاهش نقدینگی سیاستی مناسب برای کنترل تورم نیست و از دهه ۹۰ میلادی به این طرف تاکید بر کنترل نقدینگی کم شده و بانک‌های مرکزی نرخ بهره را به‌عنوان متغیر سیاستی کنترل می‌کنند.

▣ نرخ بهره هرچه کمتر باشد، بهتر است

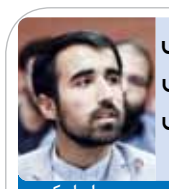
وی اضافه کرد: متاسفانه زیرساخت‌های تعیین نرخ بهره در کشور فراهم نیست و نگاهی سنتی در کشور حاکم است که نرخ بهره را ربا تلقی می‌کند و هنوز تصور بر این است که نرخ بهره هرچه کمتر باشد بهتر است. این کارشناس بانکی ترازنامه بانک‌ها و ناترازی درآمد و هزینه آنهارا عامل رشد بی‌رویه نقدینگی قلمداد کرد و افزود: برای توقف رشد نقدینگی ابتدا باید جلوی خلق بی‌رویه پول گرفته شود، دوم انضباط مالی دولت بیشتر شود و سوم اصلاح اساسی ساختار نظام بانکی انجام شود. رحیمی افزود: رشد نقدینگی باعث به‌هم ریختن بازار می‌شود که در سال‌های گذشته کشور آن را تجربه کرده است؛ بنابراین ما نیازمند مدیریت بهینه در این زمینه هستیم، زیرا رشد نقدینگی نشانه قصور دولت‌ها است. این کارشناس بانکی گفت: رشد نقدینگی دست دولت‌ها نبوده، اما می‌توانستند جلو آن را بگیرند که این کار را نکردند تا کسری بودجه خود را تامین کنند. بخشی از این نقدینگی در قالب تسهیلات درآمده، برخی صرف هزینه‌های بانکی شده، برخی به صندوق بازنشستگی تزریق شده و برخی دیگر صرف پرداخت سودهای افزایش‌یافته شده تا بانک‌ها همچنان بتوانند سرمایه جذب کنند.

سخن پایانی

برخی کارشناسان اقتصاد معتقدند وجود نقدینگی به ذات برای اقتصاد اتفاق بد یا خوبی نیست؛ به این معنا که اگر پشتوانه‌ای برای رشد فعالیت‌های مولد اقتصادی باشد لازم نیز هست، اما آنچه باعث صدمه به اقتصاد کشور می‌شود خلق پول بدون نظارت است که موجب افزایش تورم و بحران نقدینگی در کشور خواهد شد. بررسی روند تورم نشان می‌دهد نرخ این شاخص اقتصادی رو به رشد است و رشد واقعی اقتصاد می‌تواند موجب کنترل و مهار آن شود. در ایران هر صنعتی که بتواند منجر به رشد اقتصادی واقعی شود، می‌تواند از تورم جلوگیری کند؛ از همین رو باید با هدایت نقدینگی به سمت بخش‌های مولد اقتصاد از رشد نرخ تورم جلوگیری کرد.

یادداشت

رشد نقدینگی عامل گسترش سوداگری

ایمان کرمی
کارشناس اقتصاد

در طول یک دهه گذشته رشد اقتصاد کشور تقریبا به سمت صفر میل کرده است؛ یعنی مقدار کالا و خدماتی که در سال‌های گذشته تولید و ارائه می‌شده، همچنان در همان حجم در حال ارائه است، اما همزمان با این شرایط حجم نقدینگی هر سال با رشد بالایی همراه شده که این موضوع خطرناکی است.

نحوه مدیریت نقدینگی و پیامدهای آن در بازارهای مختلف، یکی از دغدغه‌ها و چالش‌های روز اقتصاد ایران است. با اینکه سیاست‌گذاران، هدف از مدیریت نقدینگی را نیل به رشد اقتصادی بالا معرفی می‌کنند، اینکه نقدینگی به چه صورت ایجاد و مدیریت می‌شود، ممکن است آثار متفاوتی داشته باشد.

بررسی روند تغییر نرخ رشد نقدینگی، نرخ تورم و نرخ رشد تولید ناخالص داخلی نشان می‌دهد در اغلب سال‌ها نرخ رشد نقدینگی اثر مثبت بر نرخ تورم دوره بعد داشته است؛ به‌عبارت دیگر رشد نقدینگی و تورم می‌توانند در اقتصاد رابطه‌ای معکوس داشته باشند.

تورم در کوتاه‌مدت در ایران صرفا یک پدیده پولی نیست؛ بنابراین باتوجه به اینکه در بعضی از سال‌ها نرخ تورم نسبتا بالا بوده اما در دوره بعد رابطه عکس با رشد نقدینگی داشته یا در بعضی از سال‌ها نرخ رشد تولید ناخالص داخلی نسبتا پایین بوده، اما در دوره بعد نرخ رشد نقدینگی کاهش یافت، می‌توان استباط کرد تغییرات نرخ رشد نقدینگی در ایران متناسب با تغییرات نرخ تورم و نرخ رشد اقتصادی نبوده و این نشان‌دهنده آن است که سیاست‌گذاری در بخش پولی نادرست بوده است.

یکی از مشکلات اصلی اقتصاد ایران در چند دهه اخیر، پدیده تورم بوده و صرف‌نظر از آثار و پیامدهای آن، یکی از مهم‌ترین مباحث تورم، بحث عوامل ایجادکننده آن است. نظریه مقداری پول، همبستگی بلندمدت قوی را میان رشد نقدینگی و تورم پیش‌بینی می‌کند؛ به این معنا که رشد پیوسته و زیاد حجم پول در اقتصاد موجب ایجاد تورم بالا می‌شود. بر این اساس کنترل حجم پول به‌عنوان یکی از ابزارهای اصلی سیاست‌های پولی بانک مرکزی به‌منظور مهار تورم شناخته می‌شود.

به‌علاوه خلق پول بدون پشتوانه در نگاه دقیق‌تر ربا است، چراکه خلق از عدم است و برای خلق هر یک واحد پول که با یک واحد از کالا و خدمت در اقتصاد هم‌ارزش است، هیچ زحمتی کشیده نمی‌شود و در مقابل کالاها و خدمات با زحمت تولید شده‌اند و دارای ارزش ذاتی و واقعی‌اند؛ درست مانند آنچه که در ربای ساده، اضافه بر پول قرض داده شده گرفته می‌شود. هرچند در ربای قرضی، دست‌کم پولی قرض داده شده! اما در اینجا بدون اینکه حتی پولی قرض داده شود، از اقتصاد بهره اخذ می‌شود؛ بهره‌ای که نرخ ماهانه آن معادل کل پول چاپ شده توسط بانک مرکزی در هر ماه است.

طبق نظریه‌های مقداری پول در شرایطی که میزان فعالیت‌های اقتصادی و سرعت گردش پول ثابت بماند، می‌تواند نوعی رابطه مستقیم بین رشد نقدینگی و تورم وجود داشته باشد.

در شرایطی که سرعت گردش نقدینگی به‌دلیل افزایش سهم شبه‌پول در سال‌های اخیر کاهش یافته، از اثرگذاری مستقیم افزایش نقدینگی بر تورم کاسته شده که این به‌معنی تغییر در رابطه تورم و رشد نقدینگی نیست، بلکه گسست آنها در سال‌های اخیر به‌دلیل تغییر اجزای رشد نقدینگی بوده که در اثر تغییر در سود واقعی سپرده‌ها اتفاق افتاده است.

در اقتصاد ایران، رشد نقدینگی حالت لجام‌گسیخته پیدا کرده و این مسئله خود را تا حد زیادی در تورم‌های بالا و تا حدی نیز در تورم نهفته انعکاس می‌دهد. رشد نقدینگی همچنین باعث گسترش مانده‌های سوداگرانه پولی و بخش نامولد شده است.

البته باید گفت نقدینگی عامل اصلی تورم در ایران نیست، اما می‌توان آن را یک متغیر بسیار تاثیرگذار در تورم دانست.

شمار کودکان کار در جهان به ۱۶۰ میلیون نفر رسیده است

صندوق کودکان سازمان ملل متحد یونیسف و سازمان بین‌المللی کار با انتشار گزارش مشترک اعلام کردند: در حالی که شمار کودکان کار در جهان به ۱۶۰ میلیون نفر رسیده است، میلیون‌ها کودک دیگر نیز در معرض خطر کار اجباری قرار دارند.

به‌گزارش ایرنا، از رادیو بین‌الملل فرانسه، به‌شکلی بی‌سابقه شمار کودکان کار در جهان اضافه شده است. پس از ۲۰ سال موفقیت در کاهش تعداد کودکان کار، اکنون شمار این کودکان به ۱۶۰ میلیون نفر رسیده است.

نتایج آمار یونیسف و آی‌ال‌او نشان می‌دهد که پس از ۲۰ سال موفقیت در کاهش تعداد کودکان کار، شمار این کودکان طی سال‌های اخیر به‌گونه بی‌سابقه‌ای افزایش یافته است. طبق آمار این ۲ نهاد، هرچند شمار کودکان کار بین سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۰۰ سیر نزولی داشت و آمار این کودکان به ۹۴ میلیون نفر کاهش یافته بود، اما پس از آن این روند، سیر صعودی داشته است. گزارش جدید صندوق کودکان سازمان ملل متحد و سازمان بین‌المللی کار سازمان ملل که به‌مناسبت روز جهانی مبارزه با کار کودکان، منتشر شده است، نسبت به افزایش بی‌سابقه تعداد کودکان کار زیر ۱۱ سال هشدار می‌دهد. یونیسف و آی‌ال‌او ضمن هشدار درباره افزایش بی‌سابقه کودکان کار تاکید کرده‌اند: اگر اقدامات لازم و فوری برای کمک به فقرزدایی خانواده‌های نیازمند انجام نشود، تا پایان سال ۲۰۲۲، شاهد ورود ۴۶ میلیون کودک دیگر در سطح جهان به عرصه کار اجباری باید بود.

به مناسبت روز جهانی منع کار کودک بررسی شد

کودکانی که قربانی سود پسماند می‌شوند

۱۲ ژوئن به‌عنوان روز جهانی منع کار کودک شناخته می‌شود. این روز با هدف آگاه‌سازی و فرهنگ‌سازی در جامعه به‌منظور جلوگیری از ترویج کار برای کودکان نام‌گذاری شده است. با این وجود کودکانی که از کودکی خود بی‌بهره می‌مانند تا از سنین پایین‌تری استثمار شوند، به چیزی بیش از آگاه‌سازی و فرهنگ‌سازی نیاز دارند.

یکی از مشاغلی که از کار کودکان در آن استفاده می‌شود، فعالیتی است که به نام زباله‌گردی شناخته می‌شود و با مصائب و مشکلات بسیاری زیادی برای آنها همراه است. ضمن اینکه در فرآیند تفکیک پسماند این زباله‌ها به محل اسکان کودکان می‌رسد و شرایط غیربهداشتی بر تمام امور زندگی‌شان سیطره پیدا می‌کند.

گروه گزارش
editor@smtnews.ir

عکس: آیدا فریدی

کودک کار کیست؟

سازمان بین‌المللی کار (ILO) نخستین‌بار در سال ۲۰۰۲ روز جهانی مقابله با کار کودکان را راه‌اندازی کرد و عبارت «اکنون اقدام شود: کار کودکان پایان یابد» شعاری است که امسال برای این مناسبت جهانی انتخاب شده است. اساس آخرین گزارش سازمان بین‌المللی کار و یونیسف، تعداد کودکان کار در سراسر جهان به ۱۶۰ میلیون نفر رسیده که این نخستین افزایش در ۲۰ سال گذشته است. همچنین با افزایش قابل‌توجهی در تعداد کودکان کار ۵ تا ۱۱ ساله مواجه هستیم که مجبور به کار کردن هستند. کودکان در این گروه سنی، بیش از نیمی از رقم جهانی کودکان کار را تشکیل می‌دهند. کشورهای در حال توسعه مانند هند بیشترین سهم را در معضل کودکان کار داشته‌اند. کار کودکان ارزان است. کودکان از نظر جسمی و ذهنی مطیع هستند. کودکان کار اتحادیه ندارند و نمی‌توانند به دادگاهی شکایت برند. نبود یک اراده سیاسی در جهان برای پایان دادن به کار کودکان یکی از مهم‌ترین دلایل ادامه حضور کودکان در بازار کار است. در ایران نیز با وجود قوانین متعدد و امضای پیمان‌نامه حقوق کودک، مقاوله‌نامه ۱۸۲ مبنی بر محو بدترین اشکال کار کودک و وجود قوانینی چون قانون‌اساسی (اصل ۳۰)، قانون‌کار (مواد ۸۰، ۸۱ و ۸۳)، قانون مجازات اسلامی (ماده ۹۳۱)، قانون حمایت از کودکان و نوجوانان، کودکان زیادی برای تامین مایحتاج زندگی مجبور به کار هستند و این قوانین نتوانسته است بستر مناسبی برای حمایت از آنان فراهم کند. در برنامه ششم توسعه، دولت متعهد شد که ۲۵ درصد از جمعیت کودکان کار را کاهش دهد.

زندگی در محیط غیربهداشتی

سپیده سالاروند، پژوهشگر و دانش‌آموخته کارشناسی‌ارشد مطالعات فرهنگی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: آنچه در فعالیت زباله‌گردها واضح است، مواجهه مداوم آنها با زباله‌های کثیفی است که شرایط غیربهداشتی برای این کار به‌وجود می‌آورد. پسماندهایی که آنها با آن در تماس هستند، به‌صورت تفکیک‌شده نیست. در واقع اگر پسماندها از مبدأ هم تفکیک شده باشد، باز در یک سطل زباله ریخته می‌شود، اما این شرایط غیربهداشتی تنها در لحظه‌ای نیست که افراد در سطل زباله به‌دنبال پسماند خشک یا تر می‌گردند، بلکه بخشی از این زباله‌ها را به محل زندگی خود می‌آورند تا بتوانند برمبنای جنس، آنها را تفکیک کنند.

وی اضافه کرد: این زباله‌ها در محلی قرار می‌گیرند که در نزدیکی آن غذا درست می‌شود، استراحت می‌کنند، بچه‌ها بازی می‌کنند و افراد به امور روزانه خود می‌رسند. ضمن اینکه محل اسکان این افراد در خارج از شهر و در محیط‌هایی است که خیلی مسکونی نیست. به‌طور مثال این محل اسکان ممکن است در کنار یک دامداری یا یک زمین کشاورزی باشد که آلودگی‌های پسماند وارد این بخش‌ها هم می‌شود و آلودگی و مشکلات بهداشتی جدی ایجاد می‌کند. از طرف دیگر وجود دامداری‌ها به آلودگی مناطقی که این افراد در آن اسکان دارند، می‌افزاید. ضمن اینکه وجود حجم زیاد زباله، تعداد موش‌ها را بیشتر کرده و مدام سطح بهداشتی پایین‌تر می‌آید. این شرایط به همه افراد آسیب وارد می‌کند، اما تبعات خاصی را هم برای کودکان به‌همراه دارد.

▣ فساد و نابرابری

وی ریشه این معضل را در چرخش پول فسادآور در بخش بالادستی و فقر و تبعیض در جامعه دانست و گفت: یکی از دلایل مشکلاتی که در زمینه مدیریت پسماند به‌وجود آمده، به‌دلیل خصوصی‌سازی تفکیک زباله توسط شهرداری است. زمانی که خود شهرداری متصدی این کار نیست و کار را به‌دست پیمانکاران می‌سپرد، انواع تخلفات شکل می‌گیرد. در این شرایط است که پاسخگویی کمرنگ‌تر و تنها سود مهم می‌شود. وقتی حوزه پسماند به‌دست بخش خصوصی و پیمانکاران می‌افتد، دیگر مسئله این نیست که کارگر چه سنی دارد، محل کار و زیستش کجا است و حقوق و بیمه‌اش چقدر است؟ درواقع همه حقوق، قربانی این می‌شود که پیمانکار سود بیشتری به‌دست بیاورد. این پژوهشگر بیان کرد: شهرداری هر منطقه را به یک پیمانکار اجاره می‌دهد که منطقه بزرگی هم محسوب می‌شود.

پیمانکار موظف است یک‌سری افراد را استخدام کند تا زباله خشک منطقه را جمع‌آوری کنند و برای این کار تسهیلاتی هم می‌گیرد. باوجود اینکه پیمانکار منطقه بزرگی را اجاره کرده، اما تعداد کارگری که استخدام می‌کند، بسیار کم است. در قراردادی که با شهرداری دارد، آمده نیروی کار نباید تبعه غیرایرانی باشد. البته در بیشتر مواقع این نیروهای کار از بین مهاجران افغان انتخاب می‌شوند، چرا که نیروی کار ارزان محسوب می‌شوند و از حقوق قانونی بی‌بهره هستند. همچنین طبق قرارداد، نیروی کار باید بیمه شود که البته هیچ‌کدام بیمه نمی‌شوند. برخی از این نیروهای کار از حقوق کار برخوردار نیستند. از طرفی گزینه‌های محدودی برای انتخاب شغل پیش‌روی این مهاجران است.

بخش وسیعی از پیمانکاران و بخش خصوصی از این شرایط استفاده کرده و مهاجران را در شرایط کاری سخت قرار می‌دهند. این بی‌حقوقی برای کودکان به‌مراتب وضعیت بغرنج‌تری پیدا می‌کند.

مدیریت پسماند و کودکان زباله‌گرد

سعید مرادی‌کیا، کارشناس مدیریت پسماندهای شهری در گفت‌وگو با صمت بیان کرد: امروزه مدیریت بهینه پسماندهای شهری و روستایی به یکی از مهم‌ترین دغدغه‌های محیط‌زیستی کشور تبدیل شده است. مشکلات ناشی از دفن پسماندها در استان‌های شمالی و در رأس آن مرکز دفن پسماند سراوان در حومه شهر رشت را می‌توان به‌عنوان نمونه‌ای بارز از مشکلات محیط‌زیستی و بهداشتی پیش‌روی مدیریت پسماند کشور برشمرد. در این میان افزایش درصد تفکیک پسماندهای خشک در مبدأ به درست یا اشتباه راه‌حلی بوده که در ۲ دهه اخیر همواره از سوی مدیران خدمات شهری برای غلبه بر مشکلات زیست‌محیطی ناشی از دفن پسماندها ارائه شده است.

مرادی‌کیا گفت: موضوع تفکیک پسماندها در مبدأ نخستین‌بار و به‌صورت رسمی از اوایل دهه ۱۳۸۰ در شهر تهران و با ساماندهی عوامل موسوم به «نان خشکی» توسط سازمان بازیافت و تبدیل مواد شهرداری تهران آغاز شد. در ادامه و با تمرکز بر جمع‌آوری پسماندهای خشک به‌ویژه پسماندهای کاغذ، روز به روز بر میزان مشارکت شهروندان در این خصوص افزوده شد، اما با پیاده‌سازی مکانیزاسیون خدمات شهری در نیمه دهه ۱۳۸۵ و ورود و استقرار مخازن پلاستیکی مشکی‌رنگ در معابر و سطح شهرها، فرآیند تفکیک در مبدأ نیز وارد مرحله جدیدی شد.

این کارشناس مدیریت پسماندهای شهری گفت: وجود مخازنی بدون درب و قفل و همچنین نبود وجود نظارتی بر شهروندان برای گذاشتن پسماندها با هر کیفیت و کمیتی در هر ساعت از شبانه‌روز به درون مخازن باعث شد تا به‌تدریج، روند منطقی پیشین جمع‌آوری پسماندهای خشک در مبدأ توسط پیمانکاران شهرداری دچار تغییر شده و در نهایت با بروز مشکلات کلان اقتصادی در کشور، تفکیک در مخازن توسط عوامل غیرمجاز و به‌ویژه کودکان جایگزین جمع‌آوری پسماندهای خشک از درب منازل و ساختمان‌های اداری و تجاری شد. همین امر باعث شد تا رفته‌رفته از میزان اعتماد شهروندان به شهرداری‌ها و پیمانکاران آنها در حوزه تفکیک در مبدأ کاسته شود.

▣ کودکان بی‌حقوق

وی اضافه کرد: این مهم در اواخر دهه ۱۳۹۰ و با شرایط و تنگناهای خاص اقتصادی در ایران و تحمیل تحریم‌ها پررنگ‌تر از گذشته پدیدار شده و عبارت «کودکان کار» هر روز پیش از گذشته در جامعه و در رسانه‌ها به‌گوش می‌رسد، هرچند فروش گل، دستمال‌کاغذی و... در چهارراه‌ها و خیابان توسط کودکان در ابتدا نمود بیشتری داشت، اما با گذشت زمان، تعداد کودکان واردشده به حوزه جمع‌آوری غیرمجاز پسماندهای خشک از درون مخازن پلاستیکی و فلزی شهری افزایش یافت و در نهایت به‌دلیل درآمد بیشتر غالب شد.

مرادی‌کیا اظهار کرد: درباره تعداد عوامل غیرمجاز جمع‌آوری پسماند خشک که گاه با عناوینی مانند «زباله‌گرد» نامیده می‌شوند، در سطح کشور و شهر تهران و کودکان فعال در این جریان غیررسمی، آمار و ارقام متفاوتی ارائه شده است. برای مثال برخی از آمار ارائه‌شده در این‌باره عبارتند از: ۴۰۰۰ کودک زباله‌گرد (شهرداری تهران- ۱۳۹۹)، ۴۰۰۰ کودک کار و زباله‌گرد در استان تهران (اعلامی شورای اسلامی شهر تهران-۱۴۰۰)، ۴۰۰۰ هزار کودک زباله‌گرد (اورژانس اجتماعی کشور – ۱۴۰۰)، ۱۴۰۰۰ نفر زباله گرد در کشور که از این مقدار ۴۷۰۰ نفر کودک هستند (مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی-۱۴۰۰) و افراد ۱۵ تا ۱۷ سال حدود ۳۰ درصد از عوامل زباله‌گرد را تشکیل می‌دهند (گزارش یغمای کودکی – ۱۳۹۸).

این کارشناس مدیریت پسماندهای شهری گفت: مدیریت پسماندها را پرداخت کرده تا هزینه بخشی از تامین سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای موردنیاز برای تفکیک و بازیافت بهداشتی و تحت‌کنترل پسماندها فراهم شده و عموم جامعه از پیامدهای مثبت ناشی از اشتغالزایی در صنایع بازیافت، کاهش قیمت‌های محصولات بازیافتی و... بهره‌مند شوند. وی اضافه کرد: این در حالی است که در شرایط فعلی، بهای خدمات مدیریت پسماندها از شهروندان اخذ و درآمد حاصل از پسماندهای خشک در اختیار مافیای پسماند قرار گرفته و عموم جامعه (به‌عنوان پرداخت‌کننده بها) از نتایج بهداشتی و اقتصادی آن بهره‌مند نمی‌شوند. وی بااشاره به اینکه معضل کودکان کار و در رأس آنها کودکان زباله‌گرد، موضوعی کلان بوده و رفع و کنترل آن بدون مشارکت و دخالت جدی دولت، مجلس و قوه قضاییه به‌هیچ‌عنوان امکان‌پذیر نخواهد بود، گفت: اما با این وجود توصیه می‌شود افراد پسماندهای خشک تفکیک‌شده خود را به‌جای گذاشتن در درون مخازن پلاستیکی معابر و خیابان‌ها (به‌صورت تفکیک‌نشده از پسماندهای تر) تنها از طریق مبادی مجاز و تحت‌کنترلی همچون اپلیکیشن‌ها، خودروهای پیمانکاران مجاز شهرداری، غرفه بازیافت و... به صنایع بازیافت برسانند.

> یکی از دلایل مشکلاتی که در زمینه مدیریت پسماند به‌وجود آمده، خصوصی‌سازی تفکیک زباله توسط شهرداری است

سخن پایانی

شرایط غیربهداشتی زباله‌گردی نه‌تنها کودکان که تمام افراد را به‌شدت تحت‌تاثیر قرار داده است. این در شرایطی است که این افراد از غالب حقوق کار بی‌بهره هستند و به‌طورمعمول بیمه نمی‌شوند تا بعد از سال‌ها فعالیت در زمان بروز بیماری از پس هزینه‌های درمان برآیند. یکی از مهم‌ترین مسائل در این میان، توقف عادی‌سازی و عادی‌انگاری کار کودکان و رفع انواع تبعیض‌هایی است که آنها را در موقعیت فرودست قرار می‌دهد.

یادداشت

نقطه آغازین کار کودکان کجاست؟

مرضیه احقاقی
روزنامه‌نگار

جنگ و فقر نقطه آغازین کار کودکان است. منطقه خاورمیانه برای دهه‌ها با بحران و انواع جنگ‌های قومیتی و ملی روبه‌رو بوده است. جنگ داخلی افغانستان، ایران و عراق، یمن، امریکا و عراق، فلسطین، سوریه و... این تنش‌های دائمی و شرایط اضطراری زمینه جابه‌جایی اجباری مردم، مهاجران با سودای زندگی در بهشتی موعود و کنترل دائمی آنها را فراهم کرده است. مردم مهاجر تابع می‌شوند. این افراد قدردان رفاه نسبی هستند که در سایه مهاجرت به کشورهای امن‌تر نصیب آنها شده و دل به استثمار می‌بندند. این مهاجران از تامین حداقل رفاهیات زندگی شاد هستند. مردم فقیر هم تابع می‌شوند و به حداقل‌ها راضی. در چنین شرایطی به‌طبع حقوق کودکان به‌عنوان یکی از ضعیف‌ترین اقشار جامعه نادیده گرفته و ظلم به آنها در کشورهای ضعیف‌تر بازتولید می‌شود. شاید به‌همین دلیل در این منطقه، کودکان کار بیشتر هستند و هر روز هم بیشتر می‌شوند.

کار کودک به غارت زیست کودکان منتهی می‌شود؛ بازی، غم و شادی، محبت، بوسه، دویدن و... از مصادیق بارز تجربه‌های زیستی کودکان هستند، کودکان حق دارند در این روند روزمره تجربه‌های زیستی خود را ارتقا دهند.

اما در این روزهای سخت و پردغدغه بسیاری از کودکان از تجربه‌های روزمره منع شده‌اند تا نفعی عمده به صاحبان برخی کسب‌وکارها برسد و خانواده‌های‌شان که به‌دلایل گوناگون در رده ضعیف‌ترین اقشار این اجتماع هستند نیز، توان گذران زندگی را در نازل‌ترین سطح خود داشته باشند. این بچه‌ها در چنین شرایطی، امکان تجربه‌های کودکانه را از دست می‌دهند. گویی طبقه‌ای که این کودکان به آن تعلق دارند، تنها به‌نبال زنده ماندن هستند. این زحمتکشان آنقدر در بند تامین زندگی هستند که دیگر نمی‌توانند از جهان خود بگویند؛ در چنین شرایطی ما انسان‌ها وظیفه داریم از جهان این اقشار محروم از زندگی بگوییم.

امانوئل لویناس، فیلسوف زاده لیتوانی اعتقاد داشت بالاترین سطح حضور دیگری، زمانی است که با یک کودک طرف می‌شوید، کودک موجود بی‌چاره‌ای است. حال ما از کودکانی سخن می‌گوییم که تحت ستم جامعه و شرایط اقتصادی ناگزیری هستند که به آنها اعمال می‌شود و بیچاره‌تر از تصور ما هستند. کودکانی که برای زندگی ناچار به کار در سخت‌ترین شرایط و در فضایی نابرابر هستند. کودکان احساسات نابی را در درون ما زنده می‌کنند، اما نه هر کودکی؛ کودکی که بیشترین ساعات خود را به کار می‌گذراند و فاقد تجربه‌های روزمره کودکی است، در این تعاریف نمی‌گنجد. این روزها که جهان ما از دردهایی چون استبداد، بی‌عدالتی، فقر، توسعه‌نیافتگی و... رنج می‌برد، بیش از پیش شاهد حضور کودکان کار در جهان هستیم. کودکانی که در روند مستمر کار از حقوق اولیه خود همچون حق تحصیل، آموزش و سایر حقوق انسانی همچون بازی و... منع می‌شوند. تمام موضوعات مطرح‌شده در حالی هستند که از منظر قانونی بکارگیری کودکان برای کار منع قانونی دارد. این نابرابری حتی در جریان توجه به کار کودکان نیز به‌چشم می‌خورد. تا جایی که هر زمان صحبت از کار کودک به‌میان می‌آید، ابتدا بچه‌هایی که سر چهارراه‌ها یا متروها دستفروشی می‌کنند به ذهن متبادر می‌شوند، اما کار کودکان مسئله‌ای بسیار فراگیر است و انواع بسیار متعددی را به خود اختصاص می‌دهد؛ کار کثیف، کار در کارگاه‌های صنعتی و کار خانگی. کودکانی که به کار خانگی مشغول هستند به‌شدت آسیب‌پذیرند و متاسفانه کمتر در تلاش‌ها برای منع کار کودک مورد توجه قرار می‌گیرند. این بچه‌ها که بیشتر هم دختران خانواده هستند، روزانه ۸ تا ۱۰ و حتی ۱۲ ساعت به کارهایی همچون بافت و بسته‌بندی شال، دوخت‌ودوز و... مشغول هستند، اما به‌ازای این کار مستمر و فرساینده حقوق بسیار ناچیزی را دریافت می‌کنند. در واقع اقتصاد و سودآوری بسیاری از کسب‌وکارها بر پایه فعالیت این دست افراد بنا شده است. دستمزد این کودکان برای یک ماه کار طاقت‌فرسا که سلامت خود را برای آن می‌گذارند، به‌سختی کفاف تامین هزینه‌های یک شخص را برای یک ماه می‌دهد. خانواده‌هایی که چنین کارهایی را می‌پذیرند، در رده ضعیف‌ترین اقشار جامعه هستند، حتی بسیاری از آنها فاقد مدارک هویتی هستند یا در رده مهاجران افغان قرار دارند. گاهی کودکان این خانواده‌ها در مسیر فعالیت خود از انواع تبعیض‌ها نیز رنج می‌برند. چندبرابر شدن هزینه‌های مسکن و خوردوخوراک در سال‌های اخیر، متقاضیان این دست فعالیت‌ها را بیشتر کرده است.

در چنین شرایطی برعکس تورم حاکم بر جامعه، دستمزد این کارگران روزمزد نه‌تنها بیشتر نمی‌شود، بلکه هر روز و در رقابتی منفی کاهش می‌یابد و زندگی این بچه‌ها هر روز بیش از پیش دشوار می‌شود. در چنین فضایی توجه به روزهایی همچون روز جهانی منع کار کودک زمینه‌ای برای توجه حداکثری به شرایط زندگی این بچه‌ها و تلاش برای ارتقای زیست آنها را فراهم می‌کند.

با این وجود تا چالش‌های اقتصادی و معیشتی حاکم بر کشور برطرف نشود، نمی‌توان به بهبود شرایط زندگی این کودکان امید داشت. در چنین شرایطی تنها می‌توان با کسب آگاهی فردی و تلاش برای ارتقای آگاهی افراد تحت‌ستم، مسیر برون‌رفت از این شرایط را هموار کرد.

یکشنبه
۲۲ خرداد ۱۴۰۱- ۱۲ ذی‌القعده ۱۴۴۳ - ۱۲ ژوئن ۲۰۲۲- شماره ۲۰۷۶-پیاپی ۳۳۹۴

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام‌فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: انتخاب رسانه

info@smtnews.ir
www.smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

یادداشت

کودکان «هیچ‌کس»

جاوید سبحانی، پژوهشگر و فعال اجتماعی: در ۳ دهه اخیر، فارغ از تاثیرات عوامل و شرایط بین‌المللی و خارجی، اجرای برنامه‌های موسوم به تعدیل ساختاری و پیامدهای آن، روند کلی تحولات اقتصادی و اجتماعی ایران را شکل داده است. این سیاست‌ها معمولا شامل کاهش ارزش پول ملی، کنترل حقوق و دستمزدها، کوچک‌تر کردن حجم دولت و کاهش هزینه‌های آن است. تغییرات اقتصادی و اجتماعی بلندمدت پس از سیاست‌های تثبیت و از طریق اجرای سیاست‌های تعدیل ساختاری تحرک و ترغیب می‌شود. هدف این سیاست‌ها، آزادسازی اقتصاد در بلندمدت است.

سیاست‌ها و برنامه‌های تعدیل ساختاری در بیشتر کشورهایی که این برنامه‌ها از دهه ۱۹۸۰ به بعد در آنها اجرا شده (به‌ویژه در کشورهای در حال توسعه) به افزایش نابرابری‌های اجتماعی و گسترش فقر دامن زده‌اند.

طی این سال‌ها، اجرای بخش‌های مختلفی از برنامه‌های تعدیل ساختاری به شکل‌های مختلف و بروز تدریجی پیامدهای آنها در ایران، زمینه‌ساز گسترش فقر در جامعه بوده است؛ بنابراین ریشه کار کودک را باید در تعمیق شکاف طبقاتی و هرچه ضعیف‌تر شدن طبقه کارگر و فرودستان شهری جست‌وجو کرد.

خاستگاه طبقاتی کودکان کار، طبقه کارگر و فرودستان شهری است؛ خانواده‌هایی که در بخش اقتصاد غیررسمی به کارهای کم‌درآمد، ناپایدار و فاقد حمایت‌های قانونی و تامین اجتماعی مشغول هستند و در حاشیه‌های درون‌شهری یا سکونتگاه‌های غیررسمی کلانشهرها و شهرهای بزرگ زندگی می‌کنند.

فشار مضاعف مالی به این طبقات در اثر شوک‌های اقتصادی باعث می‌شود مناسبات تربیتی و حمایتی خانواده و کودکان مختل شود. در واقع در چنین شرایطی این کودکان در چارچوب اقتصاد اخلاقی خانواده حکم منبع درآمد را برای خانواده پیدا می‌کنند و به‌نوبه خود، سهمی از تامین مخارج و کمبودهای مالی خانواده را برعهده می‌گیرند.

از آنجا که در سال‌های اخیر شاهد شدت گرفتن نرخ تورم در کشور بوده‌ایم، گذران زندگی برای طبقه کارگر و فرودست شهری به‌شدت دشوار شده است.

در واقع همان تورمی که زمینه‌ساز انباشت ثروت برای سرمایه‌داران است، کارگران را فقیرتر می‌کند و در مقابل، باوجود روند صعودی تورم، سرکوب دستمزدها و بی‌ثباتی و مقررات‌زدایی از روابط کار ادامه دارد. همزمان با رشد قابل‌توجه تورم در سال‌های گذشته، میزان دستمزد به مراتب کمتر از تورم سالانه افزایش یافته است. در چنین موقعیتی برخی خانواده‌ها برای گذران روزگار ناچار به استفاده از توان کاری کودکان می‌شوند.

در این شرایط مقصرانگاری خانواده کودکان کار یا اطلاق واژه‌هایی همچون بی‌مسئولیت یا تنبل به این افراد و تلاش برای مجرم جلوه دادن خانواده اشتباه است.

با این وجود همچنان شاهد مطرح شدن تئوری خرده‌فرهنگ فقر به‌ویژه ازسوی خیریه‌ها و مقصرانگاری افرادی هستیم که در تلاش برای حفظ بقای خود و خانواده‌شان هستند. در واقع نظریه خرده‌فرهنگ فقر و طرفداران آن که از قضا برخی خیریه‌ها و نهادهای دولتی و رسانه‌ای هستند، کار کودکان را ناشی از ویژگی‌های روانی و فرهنگی منتسب به فقرا می‌دانند و عوامل ساختاری را که محدودیت‌ها و فرصت‌های زندگی و کنش‌های فقرا را شکل می‌دهد، نادیده می‌گیرند. به همین دلیل کار کودکان را به نگرش‌ها، ادراکات، عادات و رفتارهای خانواده‌های فقیر نسبت می‌دهند، در حالی که واقعیات عینی و تجربه‌های زیسته این کودکان و خانواده‌های آنها خلاف مفروضات خرده‌فرهنگ فقر است.

چنانچه با این کودکان یا خانواده آنها تعامل نزدیک داشته باشید، درمی‌یابید خلاف باورهای اشتباه، این کودکان و خانواده‌های‌شان تمایل بسیاری به تحصیل و پیشرفت دارند.

از سوی دیگر براساس تجربیات جهانی کاهش کار کودکان به‌طور مستقیم با میزان تشکل‌یابی طبقه کارگر رابطه دارد. تشکل‌های کارگری و صنفی مستقل و قدرتمند می‌توانند سیاست‌ها، قوانین و برنامه‌های عمومی جوامع را به نفع لغو کار کودکان تغییر دهند.

کار کودکان انواع مختلفی دارد. در اغلب موارد وقتی صحبت از کودک کار می‌شود، کودکانی که در خیابان یا مترو یا سر چهارراه مشغول فعالیت هستند به ذهن می‌آیند، این در حالی است که کودکان کار خیابان، حکم نوک کوه یخی را دارند که به چشم می‌آیند و همزمان کودکان بسیاری در کارگاه‌ها، مزارع و... مشغول فعالیت هستند و نادیده گرفته می‌شوند. آمار رسمی و دقیقی درباره کودکان کار وجود ندارد، زیرا ارائه آمار مسئولیت ایجاد می‌کند. البته برآورد می‌شود حدود ۳.۵ میلیون نفر از کودکان محروم از تحصیل هستند. اگر تنها ۲۰ درصد این کودکان، جزو کودکان کار باشند، یعنی ما در کشور در خوشبینانه‌ترین حالت، ۶۰۰ هزار کودک کار داریم. آمار این کودکان به کدام سازمان بین‌المللی گزارش می‌شود؟ کدام نهاد مسئولیت رسیدگی به شرایط این کودکان را بر عهده دارد؟

براساس قانون اساسی، قانون کار کشور، کنوانسیون حقوق کودک و همچنین مفاد مقاوله‌نامه‌های سازمان بین‌المللی کار، بکار گیری کودکان در فعالیت‌های اقتصادی ممنوع است، اما هیچ سیاست اجتماعی روشن، منسجم و روشنی برای منع کار کودک در کشور وجود ندارد. نبود آمار دقیق از کودکانی که به کار گماشته شده‌اند فرار سیاست‌گذاران از مسئولیت را تسهیل می‌کند. در واقع این کودکان آنقدر نادیده گرفته می‌شوند که از آنها باعنوان «کودکان هیچ‌کس» هم نام برده می‌شود؛ بچه‌هایی که به سخت‌ترین شکل مورد بهره‌کشی قرار می‌گیرند و هیچ‌کس مسئولیت آنها را بر عهده نمی‌گیرد.

یکی دیگر از عوامل موثر بر شرایط کار کودکان، نوع نگرش‌های جامعه نسبت به آنان است. متاسفانه تحت تاثیر کلیشه‌های نادرست و بازتولید آن ازسوی رسانه یا نهادهای دولتی، تصورات اشتباهی در زمینه کودکان کار در جامعه وجود دارد.

در مواردی شاهد نگاه ترحم‌آمیز برخی مردم به این کودکان هستیم که عمدتا منجر به عکس‌العمل‌های احساسی و ناپایدار نسبت به این کودکان می‌شود و تنها صدقه‌پراکنی و پرداخت کمک‌های ناچیز ازسوی برخی مردم و خیریه‌ها به این کودکان و ایجاد وابستگی در آنها را به‌دنبال دارد و در موارد دیگری، کودکان به‌عنوان تهدیدی برای جامعه تلقی می‌شوند. هر دو نگاه یادشده غیرواقع‌بینانه و آسیب‌زا هستند.

بخش بزرگی از این نگاه غلط تحت تاثیر کلیشه‌های نادرست رسانه‌ها شکل گرفته و بازتولید شده است. به‌عنوان مثال این تصور اشتباه وجود دارد که کودکان کار توسط باندهای مخوف اداره می‌شوند یا از آنها برای پخش مواد مخدر استفاده می‌شود. این روایت مخدوش، عمدتا زمینه سرزنش قربانیان را فراهم می‌کند.

برای تغییر شرایط ایجادکننده کار کودک، تبدیل شدن دگرگونی در سیاست‌های اقتصادی و اجتماعی کلان کشور به نفع اکثریت و کاهش فقر و نابرابری‌های اجتماعی به دستور کار اصلی و عمومی دولت و نهادهای مدنی در کنار اصلاح نگرش‌های عمومی نسبت به کودکان کار ضروری به‌نظر می‌رسد.

به‌مناسبت روز جهانی منع کار کودکان مطرح شد

فروش کودکی به قیمت تامین معیشت

عکس‌ها: آیدا فریدی

مرضیه احقاقی: شرایط نامساعد اقتصادی در سال‌های اخیر کودکان بسیاری را از حقوق اولیه‌شان محروم کرده است. بسیاری از خانواده‌ها برای تامین حداقل معیشت ناچارند فرزندان خود را به کار بگمارند، این در حالی است که بکارگیری کودکان خلاف قانون است. با این وجود نبود نهادی ناظر مانع اجرای قانون است. در چنین شرایطی کودکان حکم نیروی کار ارزان را دارند و برای کسب سود بیشتر عده‌ای، حقوق اولیه‌شان نادیده گرفته می‌شود. پدیده کار کودکان در شرایطی رو به گسترش است که سازمان بین‌المللی کار، ۱۲ ژوئن (۲۲ خرداد) را با عنوان روز جهانی منع کار کودکان نام‌گذاری کرده است. این روز فرصتی است تا با زوایای پنهان کار کودک آشنا شویم و در مسیر مسئولیت‌های فردی برای بهبود شرایط گام برداریم. به همین مناسبت روزنامه صمت با فرشاد اسماعیلی، حقوقدان و پژوهشگر حقوق کار گفت‌وگو کرده است.

◉ قوانین منع بکارگیری کودکان در فعالیت‌های اقتصادی را در ایران از منظر کارآیی چگونه ارزیابی می‌کنید؟

در قانون کار کشور استفاده از کودکان برای کار ممنوع است. البته انتقاداتی هم درباره این قانون مطرح است؛ در درجه نخست آنکه از منظر قانون کار کشور ما، کودکان ۱۵ تا ۱۸ سال نوجوان محسوب می‌شوند؛ بنابراین بکارگیری آنها منع قانونی ندارد و تنها باید شرایط کار آنان سهل‌تر باشد، این در حالی است که به‌اعتقاد بسیاری از فعالان حقوق کودک و کارگری، انتظار می‌رود کار کودک تا ۱۸ سالگی ممنوع باشد. به‌دلیل آنچه گفته شد بسیاری از فعالان حوزه کودک خواستار اصلاح قانون و منع بکارگیری آنها تا سن ۱۸ سال هستند.

◉ چرا باوجود اشاره صریح قانون در زمینه منع بکارگیری کودکان، در فعالیت‌های اقتصادی شاهد افزایش روزافزون تعداد کودکان کار هستیم؟ چرا ممانعت جدی در بکارگیری کودکان وجود ندارد؟

متاسفانه باوجود اینکه قانون صراحتا بر منع بکارگیری کودکان تاکید کرده، شاهد بکارگیری کودکان به‌طور گسترده در کشور هستیم. نبود ضمانت اجرایی قوی و موثر برای قانون منع بکارگیری کودکان، سطح پایین درآمد و ضعف سبد معیشت خانواده‌ها و همچنین بهره‌مندی از کودکان به‌عنوان نیروی کار ارزان، علت اصلی گسترش پدیده کار کودکان در کشور است.

همچنین دستگاه‌های اجرایی از جمله شهرداری با بستن قرارداد با پیمانکاران نسبت به جمع‌آوری این پسماندها اقدام می‌کنند. در بسیاری از موارد نیز مشاهده شده پیمانکاران کودکان را علنا در خیابان به‌کار می‌گیرند. کافی است سری به بازار بزرگ تهران بزنید، به‌آسانی کودکانی را مشاهده می‌کنید که یونیفرم پوشیده و مشغول کار هستند. یعنی بی‌توجهی به قانون و نبود ضمانت اجرایی کارآمد، موجب شده بهره‌کشی از کار کودکان رایج و متداول شود. توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که بکارگیری کودکان، در فعالیت‌های اقتصادی منع قانونی دارد و نباید برای دفاع از حق‌وحقوق کودک کار در سنگر اعتباربخشی به کار کودک پناه گرفت. با این وجود دادستان یا مقامات قضایی کمتر به این موضوعات ورود کرده و به‌ندرت پرونده قضایی برای کارفرمایان به‌دلیل بکارگیری کودکان تشکیل داده‌اند. همین موضوع از بازدارندگی قانون منع بکارگیری کودکان می‌کاهد.

◉ ضعف در برخورد با موضوع بکارگیری کودکان از ضعف در کدام بخش نشأت می‌گیرد؟

شیوه برخورد هر سه قوه مقننه، مجریه و قضاییه با موضوع کار کودک ایراداتی دارد. همان‌طور که پیش‌تر هم اشاره شد انتقاداتی به قانون منع کار کودک وجود دارد. برای اصلاح این قانون از قانون‌گذاران انتظار می‌رود سن ممنوعیت کار کودک را اصلاح کرده و به ۱۸ سال افزایش دهند و همزمان ضمانت اجرایی قوی را برای این قانون تعیین کنند. این ضمانت اجرایی باید بازدارندگی کافی ایجاد کند. چنانچه ضمانت اجرایی به‌درستی تعیین شود و بر اجرای آن نظارت کافی وجود داشته باشد، از بکارگیری کودکان جلوگیری بعمل خواهد آمد. در ادامه باید تاکید کرد قوه قضاییه نیز تاکنون عملکرد درخوری در مواجهه با پدیده کار کودک نداشته است؛ کما اینکه ورود دادستان و مقامات قضایی برای تشکیل پرونده و اعلام جرم در زمینه بکارگیری کودکان، محدود بوده است. بررسی عملکرد دستگاه اجرایی یا دولت نیز حکایت از آن دارد که این قوه هم به پدیده کار کودک و جرم‌انگاری آن توجه کافی ندارد؛ بنابراین می‌توان این‌طور ادعا کرد که نحوه برخورد و عملکرد سه قوا با موضوع کار کودک صحیح نبوده و کارآیی لازم را نداشته است. اصلاح شرایط یادشده نیازمند عزمی جدی و انجام اصلاحی ساختارگرایانه از سوی سه قوه مقننه، قضاییه و مجریه است.

◉ در مواجهه با پدیده کار کودکان و موضوعات قانونی آن، شرایط خانوادگی و روحی این بچه‌ها چه میزان موردتوجه قرار دارد؟

نهادهایی که متولی پیگیری کار کودکان هستند، باید از شرایط و حساسیت‌های این کار آگاه باشند و با نگاه پیشگیرانه و بازدارنده و همچنین درک حساسیت‌های موجود عمل کنند. نحوه برخورد با کودک کار اهمیت ویژه‌ای دارد. متاسفانه در سال‌های اخیر برخوردها به‌جای آنکه در جهت ممانعت از بکارگیری کودکان باشد و به‌جای آنکه با کارفرمایانی که کودکان را با هدف سودجویی بیشتر به کار می‌گیرند، برخورد شود، با کودکان کار برخورد قهری می‌شود، این در حالی است که کودکان اغلب از سر ناچاری و فقر خانواده و علل دیگری که می‌دانیم به کار گماشته می‌شوند و خود معلول اختلافات طبقاتی هستند؛ نه علت آن.

◉ نهادهای بین‌المللی چه نقشی در بکارگیری کودکان از کار دارند؟ عملکرد آنها را چطور ارزیابی می‌کنید؟

سازمان بین‌المللی کار (ILO) تعاملاتی با ایران دارد که انتظار می‌رفت این تعاملات تاثیر بسزایی در جلوگیری از کار کودکان داشته باشد، اما تاکنون شاهد اثرات مثبتی در این زمینه نبوده‌ایم. باوجود اینکه پدیده کار کودک در کشور ما در سال‌های اخیر شدت گرفته و حتی اکنون در شرایط بغرنجی قرار دارد، اقدام و تعامل سازنده‌ای ازسوی سازمان بین‌المللی کار در این زمینه و برای رفع این مشکل اجرایی نشده است.

◉ ضمن تاکید بر ممنوعیت کار کودکان، اگر کارفرمایی کودکی را به کار گیرد، چه وظایفی در قبال کودک بر عهده دارد؟

بکارگیری کودکان به‌شدت اشتباه و حتی خلاف قانون است. بی‌تردید هیچ کودکی نباید به کار گماشته و از حق کودکی خود محروم شود؛ اما چنانچه کارفرمایی، خلاف قانون کودکی را بهکار بگیرد موظف است وی را بیمه کند. سازمان تامین اجتماعی حق بیمه پرداختی ازسوی کارفرمایان برای بیمه شدن کودکان مشغول کار را می‌پذیرد. بی‌توجهی عمومی به پرداخت حق بیمه کودکان ازسوی کارفرما، به‌منزله ارزان‌تر شدن نیروی کار این افراد است و در ادامه بهره‌کشی از کودکان برای صاحبان کار، جذاب‌تر می‌شود.

◉ جدا از مسائل قانونی، به اعتقاد شما کار کودکان از کجا نشأت می‌گیرد؟ سیاست‌گذاران چگونه و با چه راهکاری می‌توانند با این موضوع مقابله کنند؟

خانواده‌هایی که کودکان خود را روانه بازار کار می‌کنند عموما شرایط مالی به‌شدت نامساعدی دارند. در واقع درآمد خانواده آنقدر پایین است که ناچارند کودک را هم به کار بگیرند؛ بنابراین افزایش رفاه خانواده‌ها در کشور اهمیت دارد و نخستین پیش‌شرط برای منع بکارگیری کودکان است.

متاسفانه هر سال خانواده‌های بیشتری زیر خط فقر قرار می‌گیرند. در حال حاضر از هر ۳ نفر جمعیت کشور، یک نفر زیر خط فقر مطلق قرار دارد؛ بنابراین ارتقای معیشت خانواده‌ها راه‌حل اساسی برای مقابله با پدیده بکارگیری کودکان است. همزمان انتظار می‌رود دستمزدها به‌گونه‌ای تعیین شود که خانواده از عهده تامین معیشت خود برآید. در شرایط کنونی باتوجه به مشکلات اقتصادی بسیاری از خانواده‌ها ناچارند فرزند خود را وارد بازار کار کنند.

◉ چه نهادی وظیفه رسیدگی به موضوع کار کودک و ممانعت از آن را بر عهده دارد؟

متولی واحدی برای رسیدگی به این موضوع وجود ندارد. پاس‌کاری مسئولیت میان نهادهای مختلف، مانع رسیدگی به این شرایط می‌شود. به‌عنوان مثال بخش بازرسی وزارت کار می‌تواند به این مسئله ورود کند و مانع بکارگیری کودکان شود؛ با این وجود توان ضعیف و نبود امکانات، مانع از تحقق این هدف می‌شود. به‌علاوه آنکه برخوردهای قضایی با این موضوع آنقدرها هم جدی نیست. در چنین شرایطی انتظار می‌رود تعامل مسئولان با نهادهای مردمی و ان‌جی‌اوهای فعال در زمینه حقوق کودکان افزایش یابد و از توان این مجموعه‌ها برای رفع مشکلات حوزه کار کودک استفاده شود. از سیاست‌گذاران حوزه کودک انتظار می‌رود ضمن استقبال از همکاری با ان‌جی‌اوها، بخشی از این مشکلات را مرتفع کنند. بسیاری از این انجیاوها با کودکان کار و خانواده آنها تعامل نزدیکی دارند. نظرات افراد فعال در این بخش حتی در بهبود سیاست‌گذاری نیز موثر است. به این ترتیب امکانی برای رفع خلأهای موجود در حوزه کار کودک فراهم می‌شود. یعنی شاید با اعتماد بیشتر به نهادهای مردمی فعال در حوزه حقوق کودک، بتوانیم بخشی از خلأهای موجود در این حوزه را از بین ببریم.

